

Elever fra private grundskolers videre vej i uddannelse og beskæftigelse

Center for
Sociologisk Analyse

Indhold

1 Indledning.....	4
1.1 Læsevejledning.....	5
2 Sammenfatning	6
2.1 Elevsammensætningen i privatskoler og folkeskoler	6
2.2 Beskæftigelses- og uddannelsesmæssig status efter 5 år.....	6
2.3 Beskæftigelses- og uddannelsesmæssig status efter 10 år.....	6
2.4 Beskæftigelses- og uddannelsesmæssig status efter 15 år.....	7
2.5 Social mobilitet i private skoler	7
3 Definition af rapportens centrale begreber	8
3.1 Social mobilitet.....	8
3.2 Socialt ansvar.....	8
3.3 Privat skole	9
3.4 Overgang til uddannelse.....	9
3.5 Overgang til beskæftigelse	9
3.6 Arbejdsløshed.....	9
3.7 Ledighedsydelse, førtidspension mv.	9
3.8 Ikke i RAS	9
4 Metode	11
5 Elevsammensætningen i private skoler og i folkeskoler	13
5.1 Samlet elevgrundlag.....	13
5.2 Familiens indkomst.....	14
5.3 Forældrenes uddannelsesniveau.....	16
5.4 Karaktergennemsnit ved afslutning af 9. klasse.....	17
5.5 Delkonklusion	18
6 Elevernes overgang til videreuddannelse og beskæftigelse: Status 5 år efter afsluttet grundskole	19
6.1 Forældres indkomst.....	19
6.2 Mors uddannelsesniveau	27
6.3 Fars uddannelsesniveau	33
6.4 Karaktergennemsnit ved afslutning af grundskolen	38
7 Elevernes overgang til videre uddannelse og beskæftigelse: Status 10 år efter afsluttet grundskole	43
7.1 Forældres indkomst.....	43
7.2 Mors uddannelsesniveau.....	50
7.4 Karaktergennemsnit ved afslutning af grundskolen	55
8 Elevernes overgang til videre uddannelse og beskæftigelse: Status 15 år efter afsluttet grundskole	58
8.1 Forældres indkomst.....	58

8.2 Mors uddannelsesniveau	60
Karaktergennemsnit ved afslutning af 9. klasse.....	61
9 Konklusion	63
10 Bilag	65
Bilag 1: forældrenes uddannelsesniveau	65
Bilag 2: Karaktergennemsnit	67

1 Indledning

Det er veldokumenteret i adskillige rapporter og empiriske undersøgelser, at elever i private grundskoler generelt klarer sig bedre end elever fra folkeskolen, når man ser på karakterer og karaktergennemsnit i prøvebundne fag og ved den afsluttende afgangseksamen i 9. klasse¹ (Epinion 2016; Ugebrevet A4 2012).

Undersøgelserne af elevernes resultater i grundskolen fortæller om en tydelig og voksende forskel på resultaterne mellem elever fra folkeskolen og elever fra private skoler, men de giver ikke entydige svar på årsagerne til denne forskel. Mange undersøgelser og meget forskning på området peger imidlertid på, at der er en tydelig sammenhæng mellem elevernes sociale baggrund (forstået som forældrenes indkomst og uddannelsesniveau) og elevernes resultater i skolen. De elever, der kommer fra økonomisk og uddannelsesmæssigt ressourcerstærke stærke hjem, klarer sig generelt bedre i skolen, end de elever, som kommer fra hjem med færre økonomiske og uddannelsesmæssige ressourcer.

Denne generelle sammenhæng mellem social baggrund og skolemæssige resultater er ofte brugt som den oplagte forklaring på, hvorfor børn og unge i private skoler klarer sig bedre karaktermæssigt end elever i folkeskolerne. Et argument, der ofte fremsættes i debatten om skolegang, er således, at private skoler generelt har en langt mere ressourcerstærk elevsammensætning, og at det er den primære årsag til forskellene i karaktererne. I forlængelse af dette argument påpeges det også, i debatten, at private skoler ikke i samme grad som folkeskolerne påtager sig et socialt ansvar, fordi de har en mere ressourcerstærk elevsammensætning. De private skoler medvirker således kun i begrænset omfang, ifølge denne argumentation, til at sikre, at børn fra alle samfundslag får en god grundskoleuddannelse og gode forudsætninger for videre uddannelse og arbejde senere i livet.

Disse argumenter underbygges imidlertid ikke af de eksisterende undersøgelser på området, som først og fremmest dokumenterer en karaktermæssig forskel mellem private skoler og folkeskolerne uden at give egentlige årsagsforklaringer på denne sammenhæng. Samtidig peger nyere undersøgelser på, at private skoler faktisk i særlig grad løfter det faglige niveau hos elever fra ressourcetsvage hjem, mens der er meget begrænsede forskelle på karaktererne for elever fra ressourcerstærke hjem, uagtet om de går på folkeskole eller i en privat skole².

Spørgsmålet er imidlertid, om dette løft af elevernes faglige niveau, særligt for elever fra ressourcetsvage hjem, også afspejles når man ser på elevernes overgang til voksenlivet og deres situation i forhold til videreuddannelse og beskæftigelse efter endt grundskole. Kan der også tilsvarende identificeres en opadgående social mobilitet hos eleverne fra de mest ressourcetsvage hjem, når man ser på, hvordan de klarer sig i det tidlige voksenliv?

Denne rapport sætter fokus på elevernes overgang til videreuddannelse og beskæftigelse efter endt grundskole og på, i hvilket omfang de private skoler medvirker til at sikre, at børn og unge fra alle samfundslag har gode forudsætninger for at fortsætte i uddannelse og beskæftigelse efter endt grundskole.

---

¹ Epinion (2016), "Privatskolernes løft af elevernes faglige niveau", Privatskoleforeningen: https://privateskoler.dk/media/com_form2content/documents/c1/a1887/f2/EpinionPrivatskolernesLoeftAfElevernesFagligeNiveau.pdf; Pedersen, Andersen (2012), "Kløften mellem folkeskoler og privatskoler vokser" i Ugebrevet A4 den 7. maj 2012: http://www.ugebreveta4.dk/kloeften-mellem-folkeskoler-og-privatskoler-vokser_14325.aspx. 3 Se eksempelvis Juul, Jonas Schytz og Samira Nawa (2012), "Skole og karakterer for børn opdelt på sociale klasser", Arbejderbevægelsens Erhvervsråd den 29. oktober 2012.

² Epinion (2016), "Privatskolernes løft af elevernes faglige niveau", Privatskoleforeningen: https://privateskoler.dk/media/com_form2content/documents/c1/a1887/f2/EpinionPrivatskolernesLoeftAfElevernesFagligeNiveau.pdf

Gennem deskriptive analyser af registerdata fra Danmarks Statistik undersøger rapporten følgende spørgsmål:

1. Hvordan er elevsammensætningen i de private skoler sammenholdt med folkeskolen, når tager udgangspunkt i elevernes sociale baggrund?
2. Hvordan klarer elever med forskellig social baggrund - fra henholdsvis private skoler og folkeskoler - sig efter grundskole, når man tager udgangspunkt i overgangen til uddannelse og beskæftigelse målt henholdsvis 5, 10 og 15 år efter endt grundskole?

Analyserne er foretaget på tre kohorter af grundskoleelever fra almenområdet. Eleverne er efterfølgende fulgt henholdsvis 5, 10 og 15 år efter afsluttet grundskole. Her er deres uddannelses- og beskæftigelsesmæssige situation målt og sammenlignet i forhold til deres sociale baggrund, og hvorvidt de har gået i en privat skole eller folkeskole.

De tre kohorter af elever er elever, som har afsluttet grundskolen i henholdsvis 2003, 2008 og 2013. For alle kohorter gælder, at analyserne er foretaget på hele elevårgangen inden for almenområdet. For kohorten fra 2003 er der lavet analyser af uddannelses- og beskæftigelsesmæssig status henholdsvis 5, 10 og 15 år efter afsluttet grundskole. For kohorten fra 2008 er der foretaget analyser af uddannelses- og beskæftigelsesmæssig status henholdsvis 5 og 10 år efter afsluttet grundskole, mens analyserne af kohorten, der afsluttede grundskolen i 2013 kun baserer sig på en 5-årig periode, eftersom den måles frem til 2018.

Analyserne i rapporten sammenligner elever fra private skoler og folkeskolene. Private skoler er i rapporten defineret som medlemsskolerne i foreningen Danmarks Private Skoler. Skolerne er således identificeret ved hjælp af Danmarks Private Skolers institutionsnumre. Dette betyder, at analyserne i nærværende rapport ikke medtager elever, der har taget deres grundskole på en fri grundskole, der er medlem af en anden skoleforening.

1.1 Læsevejledning

I kapitel 2 herunder opsummeres rapportens hovedresultater. I kapitel 3 defineres rapportens centrale begreber, og særligt begreberne socialt ansvar og social mobilitet udfoldes. I kapitel 4 beskrives rapportens metodiske fremgangsmåde. Kapitel 5 er rapportens første analysekapitel. Her udfoldes analyserne af elevsammensætningen i henholdsvis private skoler og folkeskoler fordelt efter socioøkonomisk baggrund hos eleverne. Kapitlet danner grundlaget for de øvrige analyser i rapporten. I kapitel 6 analyseres elevernes beskæftigelses- og uddannelsesmæssige status fem år efter afsluttet grundskole, og dette sammenholdes med elevernes socioøkonomiske baggrund. I kapitel 7 og 8 gentages disse analyser for at vise elevernes beskæftigelses- og uddannelsesmæssige status henholdsvis ti og femten år efter afsluttet grundskole. Kapitel 9 er rapportens konklusion.

2 Sammenfatning

I nedenstående kapitel opsummeres rapportens hovedkonklusioner kort.

2.1 Elevsammensætningen i privatskoler og folkeskoler

Analyserne af elevsammensætningen i de private skoler og folkeskolerne sammenligner elevgrundlaget i de to skoletyper ud fra elevernes socioøkonomiske baggrund. I analyserne inddrages familiens indkomst samt forældrenes uddannelsesniveau i elevens fyldte 13. år. Analyserne viser, at selvom der er forskelle i elevsammensætningen i folkeskolerne og de private skoler, så skyldes forskellene i høj grad, at de private skoler har en større andel af elever fra de højeste indkomstkategorier og en lidt mindre andel af elever fra den laveste indkomstkategori. Det samme mønster ses i forhold til forældrenes uddannelsesniveau, hvor private skoler har en større andel af elever med forældre, der har en lang videregående uddannelse og en lidt mindre andel af elever med forældre uden uddannelse. For de øvrige kategorier, for såvel familiens indkomst som forældres uddannelse, er der ingen væsentlige forskelle i elevsammensætningen i de to skoletyper. Samtidig peger analyserne også på, at selvom der er forskelle i elevsammensætningen i bunden og i toppen af kategorierne, så er forskellene relativt små: Både folkeskoler og private skoler har i vid udstrækning elever fra alle samfundslag.

Analysernes resultater viser også, at eleverne i private skole generelt har bedre karakterer ved afslutningen af 9. klasse, hvilket er i overensstemmelse med tidligere undersøgelser på området.

2.2 Beskæftigelses- og uddannelsesmæssig status efter 5 år

Rapporten analyserer elevernes beskæftigelses- og uddannelsesmæssige status fem år efter, at de har afsluttet grundskolen. Elevernes status opgøres efter, hvor stor en andel af elever fra henholdsvis private skoler og folkeskoler, der er i beskæftigelse (herunder er selvstændige) eller i gang med uddannelse. Analyserne opgør også, hvor stor en andel, der er arbejdsløse eller står helt udenfor arbejdsstyrken, f.eks. pga. sygdom, førtidspension, eller fordi de er kategoriserede som ikke-jobparate ledige. Analyserne sammenholder elevernes status med deres socioøkonomiske baggrund og karakterer ved afslutning af 9. klasse.

Analyserne viser, at særligt de privatskoleelever, som kommer fra lavindkomsthjem, og som har forældre med lav eller ingen uddannelse, klarer sig bedre, særligt i forhold til arbejdsmarkedet, end de tilsvarende elever fra folkeskolerne. Dette gælder både i forhold til andelen, der er i beskæftigelse, men også i forhold til andelen, der er arbejdsløse og i særdeleshed andelen, der står uden for arbejdsstyrken. Forskellene er tydeligst for de mindst ressourcestærke elever, mens der til gengæld ingen forskelle er for de mest ressourcestærke elever. I forhold til andelen, der er i gang med en uddannelse, kan der ikke ses forskelle mellem elever fra private skoler og folkeskolerne fem år efter afsluttet grundskole.

Samme billede tegner sig, når man ser på eleverne i nederste kvartil for karaktergennemsnittet ved afslutningen af 9. klasse. For denne gruppe klarer eleverne fra privatskolerne sig også bedre på de målte parametre end eleverne fra folkeskolerne. For de øvrige elever er der ingen forskel mellem elever fra de to skoletyper.

2.3 Beskæftigelses- og uddannelsesmæssig status efter 10 år

De samme analyser er foretaget på elever 10 år efter afsluttet grundskole. I lighed med analyserne af status efter 5 år, viser det sig, at elever fra private skoler, der kommer fra lavindkomsthjem, og som har forældre uden eller med lavt uddannelsesniveau, i gennemsnit klarer sig bedre end de samme elevgrupper fra folkeskolerne. Både i forhold til andelen i uddannelse og andelen, der er i beskæftigelse. Det samme gælder, når man ser på andelen, der er arbejdsløse eller uden for arbejdsmarkedet. Her er andelen mindst for privatskoleelever. For de øvrige elevgrupper kan der ikke påvises nogen betydelige forskelle mellem elever fra private skoler og folkeskoler.

Det samme gør sig gældende, når elevernes status 10 år efter endt grundskole sammenholdes med deres karaktergennemsnit ved afslutningen af 9. klasse. 10 år efter afslutning af grundskolen er der ikke længere nogen tydelige forskelle på eleverne fra private skoler og folkeskoler. Der er altså ikke forskel på uddannelses- og beskæftigelsesmæssig status for eleverne fra de to skoletyper, når man sammenligner elever med forskellige karaktergennemsnit i 9. klasse.

2.4 Beskæftigelses- og uddannelsesmæssig status efter 15 år

15 år efter eleverne har afsluttet grundskolen kan der ikke længere registreres forskelle på privatskoleelever og folkeskoleelevers beskæftigelses- og uddannelsesmæssige status. Analyserne bekræfter således ikke resultaterne fra de foregående analyser. Derimod peger nogle af tallene på, at en lidt lavere andel af elever fra de private skoler er i beskæftigelse, særligt når man kigger på de mest ressourcestærke elevgrupper. Samtidig er der dog for disse grupper også en større andel, der ikke findes oplysninger på i de anvendte registerdata, hvilket muligvis kan forklare nogle af forskellene.

2.5 Social mobilitet i private skoler

Forholdes resultaterne af analyserne til spørgsmålet om social mobilitet, tyder analyserne af elevernes status 5 og 10 år efter endt grundskole på, at privatskolerne i lidt højere grad end folkeskolerne medvirker til at øge den opadgående sociale mobilitet hos de mindst ressourcestærke elever. Dette ses ved, at elever fra lavindkomsthjem og elever fra hjem med lavt uddannelsesniveau i højere grad er i gang med uddannelse og beskæftigelse, når de har gået i en privat skole end, når de har gået i en folkeskole. Ligeledes har disse grupper af elever fra private skoler også en mindre sandsynlighed for at være udtrådt af arbejdsstyrken end de tilsvarende elevgrupper fra folkeskolen.

Tendensen kan dog ikke genfindes i analyserne af elevernes status efter 15 år, hvor der ikke er tydelige forskelle på elevernes situation, når man sammenligner eleverne fra de private skoler med folkeskolerne.

3 Definition af rapportens centrale begreber

I rapporten introduceres en række begreber, der er helt centrale for såvel de indholdsmæssige diskussioner og konklusioner i rapporten som for de metodiske valg og fravalg, der er gjort i forbindelse med udarbejdelsen af rapporten. Fælles for disse begreber er, at de kan defineres og meningsudfyldes på flere forskellige måder, og at flere af begreberne derfor bruges på forskellig vis om forskellige ting, når de inddrages i den faglige debat på området. I dette afsnit beskrives, hvordan denne rapport centrale begreber skal forstås, når de anvendes i rapporten.

3.1 Social mobilitet

Centralt for rapportens analyser står begrebet social mobilitet. I rapporten forstås social mobilitet som børnenes mobilitet i forhold til deres forældre, og refererer her til i hvor høj grad børn socioøkonomisk klarer sig bedre eller dårligere end deres forældre. I denne rapport sættes der fokus på mobiliteten i forhold til uddannelse og beskæftigelse. I mange sammenhænge inkluderes også indkomst, når den sociale mobilitet måles, men da denne rapport alene følger eleverne frem til det tidlige voksenliv, afsluttes analyserne på et tidspunkt, hvor måling af indkomst i forhold til social mobilitet vil være behæftet med betydelige fejl, idet en del af eleverne fortsat vil være studerende under uddannelse.

I rapporten fokuseres særligt på den opadgående sociale mobilitet, dvs. børn som klarer sig bedre end forældrene i forhold til uddannelse og beskæftigelse. Med mindre andet er anført i analyserne, er der derfor tale om opadgående social mobilitet, når begrebet bruges.

3.2 Socialt ansvar

Socialt ansvar er et begreb, der kan dække meget bredt og over mange forskellige former for aktiviteter. Begrebet socialt ansvar udspringer oprindeligt fra *virksomhedernes sociale ansvar* (corporate social responsibility), som helt kort opsummeret er det forhold, at virksomheder påtager sig et hensyn og ansvar af social, miljø- eller samfundsmæssig karakter ud over de almindelige forretningsmæssige hensyn om maksimering af indtjening ved produktion af varer (Mitchell 1986; Bredgaard 2004). I en dansk kontekst er begrebet imidlertid bredt betydeligt mere ud gennem årene, og det anvendes i dag i lige så høj grad i forbindelse med offentlige og private virksomheder og organisationer, herunder non-profitorganisationer. Når begrebet i dag bruges i en dansk kontekst, dækker det derfor bredt over, at en organisation eller virksomhed tager et særligt hensyn til sociale, samfunds- eller miljømæssige forhold og medvirker til at løse problemstillinger knyttet til disse forhold.

I relation til diskussionen om de private skolers sociale ansvar knyttes begrebet, i denne rapport, mere specifikt til skolernes rolle og medvirken til at sikre, at børn fra alle samfundslag får en god grundskoleuddannelse. Det sociale ansvar forbindes i høj grad med skolernes medvirken til at sikre, at alle børn får en god skolegang og gode skolemæssige forudsætninger for overgang til ungdoms- og voksenlivet og herunder særligt til uddannelse og beskæftigelse.

Øvrige eksempler på socialt ansvar kan være skolers rummelighed i forhold til elever med særlige behov. Det kan både være elever, der har særlige udfordringer, f.eks. elever med forskellige handicaps, eller elever med særlige talenter eller forudsætninger, f.eks. elever med høj intelligens, der har behov for større eller anderledes udfordringer. Socialt ansvar kan også være en skoles særlige fokus på elever, der er i risiko for at udvikle mental mistrivsel, eller det kan være en skole, der arbejder målrettet med integration af børn med anden etnisk baggrund end dansk. Dette blot for at nævne nogle af eksemplerne på, hvordan socialt ansvar kan udmøntes i skoleregi.

I nærværende rapport fokuseres der altså særligt på, hvordan elever fra socioøkonomisk ressourcetsvage hjem klarer sig efter endt grundskole. Socialt ansvar defineres derfor som ansvaret for at medvirke til, at børn fra de mindst ressourcetsvage hjem får hjælp og støtte til at få en god skolegang. I forlængelse heraf

handler det sociale ansvar også om, hvor godt skoler på den korte bane lykkes med, fagligt, at løfte alle børn og særligt børn fra ressourcetsvage hjem. På den lange bane handler det om, i hvor høj grad skoler bidrager til at sikre, at børn og unge efter endt grundskole har gode forudsætninger for at fortsætte i uddannelsessystemet og senere hen i beskæftigelse.

3.3 Privat skole

Begrebet "private skoler" bruges, i denne rapport, som gruppen af frie grundskoler, der er medlem af foreningen 'Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier'. I rapporten inkluderes således de skoler, der tilbyder grundskoleuddannelse. Det betyder, at private skoler, som alene tilbyder gymnasial uddannelse ikke er inkluderet i analyserne. De undersøgte private skoler er identificeret ved hjælp af foreningens liste over institutioner med tilhørende institutionsnumre. Listen inkluderer 157 skoler geografisk fordelt over hele landet.

Frie grundskoler, der ikke er medlem af foreningen Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier, og som derfor ikke er repræsenteret i rapportens resultater, benævnes i rapporten som "øvrige frie grundskoler".

3.4 Overgang til uddannelse

I analyserne beskrives elevernes overgang til videre uddannelse. Dette dækker dels over overgangen til ungdomsuddannelser, dels overgangen til kompetencegivende uddannelser. For både ungdomsuddannelser og kompetencegivende uddannelser gælder det, at status i forhold til uddannelse er målt ved at identificere de unge, som på målingstidspunktet er studieaktive på henholdsvis ungdomsuddannelser og kompetencegivende uddannelser. Oplysningerne om uddannelse stammer fra den Registerbaserede Arbejdsstyrkestatistik fra Danmarks Statistik (RAS).

3.5 Overgang til beskæftigelse

I analyserne beskrives også elevernes overgang til beskæftigelse efter endt skolegang eller videre uddannelse. Beskæftigelse er her defineret som lønmodtagerbeskæftigelse, men analyserne medtager også selvstændige erhvervsdrivende. Disse er dog i analyserne kategoriseret i en selvstændig kategori, men når der i rapportens hovedkonklusioner tales samlet om beskæftigelse, omfatter konklusionerne både lønmodtagere og selvstændige med mindre andet er angivet. Oplysningerne om beskæftigelse stammer fra RAS.

3.6 Arbejdsløshed

Arbejdsløshed er i rapporten defineret som bruttoledighed og inkluderer de personer, som modtager dagpenge, kontanthjælp, uddannelseshjælp og starthjælp. Oplysningerne om arbejdsløshed stammer fra RAS.

3.7 Ledighedsydelse, førtidspension mv.

Foruden uddannelse, beskæftigelse og arbejdsløshed identificerer analyserne også de personer, som står midlertidigt eller permanent uden for arbejdsstyrken. Dette drejer sig om personer, der modtager førtidspension, ledighedsydelse (arbejdsløse fleksjobbere), sygedagpenge, ikke-jobparate modtagere af kontanthjælp, uddannelseshjælp og starthjælp samt elever på produktionsskoler og tilsvarende. Oplysningerne om tilknytning til arbejdsmarkedet stammer fra RAS.

3.8 Ikke i RAS

En mindre gruppe af eleverne fra såvel private skoler som folkeskoler er i analyserne kategoriseret som 'ikke i RAS'. Dette dækker over, at der ikke har kunnet findes oplysninger om de pågældende personer i RAS. Det betyder, at det er personer, hvor der ikke i de anvendte registre er tilstrækkelige oplysninger om deres

livssituation. Der kan derfor ikke drages konklusioner om deres arbejdsmarkeds- og uddannelsesstatus. Der er dog tale om et lille antal personer.

4 Metode

Denne rapport er baseret på analyser af registerdata fra Danmarks Statistik. Rapportens analyse er todelt. Analysens første del fokuserer på elevsammensætningen i henholdsvis private skoler og folkeskoler og identificerer i hvilket omfang, der er forskelle i elevsammensætningen i de to skoletyper baseret på elevernes sociale baggrund målt som familiens indkomst, begge forældres uddannelsesniveau samt elevernes karaktergennemsnit ved grundskolens afslutning i 9. klasse.

Analyserne i del 1 er deskriptive, kvantitative opgørelser. Elevsammensætningen i de to skoletyper opgøres i procent fordelt på respektive baggrundsvariable vedrørende elevernes sociale baggrund. Analyserne er foretaget for hver af de tre anvendte elevkohorter fra henholdsvis 2003, 2008 og 2013.

Analysens del 2 identificerer elevernes status i forhold til uddannelse og beskæftigelse henholdsvis 5, 10 og 15 år efter afsluttet grundskole sammenholdt med elevernes sociale baggrund. Analyserne sammenholder således oplysningerne på tre forskellige nedslagstidspunkter med oplysninger om, hvor eleven har gået i grundskole, elevens karaktergennemsnit ved afsluttet grundskole samt oplysninger om elevens familiære og sociale baggrund. Som i analysedel 1 fremstilles analyserne i del 2 som en sammenligning mellem elever fra henholdsvis private skoler og folkeskoler.

For begge analysedele gælder det, at de alene er baserede på registerdata fra Danmarks Statistik.

Analyserne kan således alene identificere registerbaserede forskelle mellem elevsammensætning i de to skoletyper samt forskelle i resultater i forhold til uddannelse og beskæftigelse mellem elever med forskellig social baggrund i de to skoletyper. Analyserne kan identificere, om der er resultatmæssige forskelle mellem elever fra henholdsvis private skoler og folkeskoler, der i forhold til de registerbaserede oplysninger om social baggrund ellers ligner hinanden.

Imidlertid kan analyserne ikke sige noget om eventuelle andre forskelle, der måtte være mellem de elever, der går i private skoler og de elever, der går i folkeskoler. Analysernes resultater skal således tolkes ud fra en opmærksomhed om, at andre forhold end forældres uddannelsesniveau og indkomst kan have betydning for, hvordan en elev klarer sig efter endt grundskole. Eventuelle forskelle mellem elever fra private skoler og folkeskoler på andre parametre end dem, som er inkluderet i rapporten, og betydningen af disse forskelle, kan rapporten således ikke give svar på.

Tabellen herunder viser de variable, der er inkluderet i analysen.

Tabel 4.1. inkluderede variable i analysen

Variabel	Kodning
Køn	Dreng Pige
Mors højeste fuldførte uddannelsesniveau³	Grundskolen Gymnasial uddannelse Erhvervsfaglig uddannelse Kort videregående uddannelse Mellemlang videregående uddannelse Lang videregående uddannelse (inkl. ph.d. mv.)
Fars højeste fuldførte uddannelsesniveau⁴	Grundskolen Gymnasial uddannelse Erhvervsfaglig uddannelse Kort videregående uddannelse

³ Det højeste fuldførte uddannelsesniveau for elevens mor og far målt det år eleven fyldte 13 år.

⁴ Det højeste fuldførte uddannelsesniveau for elevens mor og far målt det år eleven fyldte 13 år.

	Mellemlang videregående uddannelse Lang videregående uddannelse (inkl. ph.d. mv.)
Husstandens bruttoindkomst⁵	Inddelt i indkomstdeciler
Karaktergennemsnit ved afslutning af 9. klasse	Inddelt i kvartiler
Beskæftigelses- og uddannelsesstatus, baseret på den Registerbaserede Arbejdsstyrkestatistik (RAS)	Selvstændige og medarbejdende ægtefæller Lønmodtagere Arbejdsløse Modtagere af ledighedsydelse, pensioner mv. Under uddannelse Ikke i RAS

⁵ Den valgte kodning er baseret på Skatteministeriets opgørelse af median, nedre og øvre kvartil af bruttoindkomsten i Danmark, 2010. Bruttoindkomsten er fra det år eleven fyldte 13 år.

5 Elevsammensætningen i private skoler og i folkeskoler

I dette afsnit belyses den socioøkonomiske sammensætning af eleverne i henholdsvis private skoler og folkeskoler. Den socioøkonomiske sammensætning af elever i de to skoletyper er central for diskussionen om skolernes rolle i forhold til at sikre social mobilitet, særligt når der tales om opadgående socialmobilitet hos elever fra ressourcetsvage hjem. En forudsætning for at man kan tale om forskellene i social mobilitet blandt de mindst ressourcetsvage elever i henholdsvis private skoler og folkeskoler, er, at denne gruppe af elever er tilstrækkeligt repræsenterede i begge skoletyper. Er der meget store forskelle i elevsammensætningen, vil det have stor betydning for sammenligningen af elevernes resultater, og det vil i så fald være nødvendigt at tage højde for disse forskelle, når der drages konklusioner.

Dette afsnit analyserer således ligheder og forskelle mellem private skoler og folkeskoler, når man ser på elevernes baggrund målt på forældrenes uddannelse og indkomst, ligesom afsnittet også sammenholder karaktergennemsnittet for eleverne i de to skoletyper.

5.1 Samlet elevgrundlag

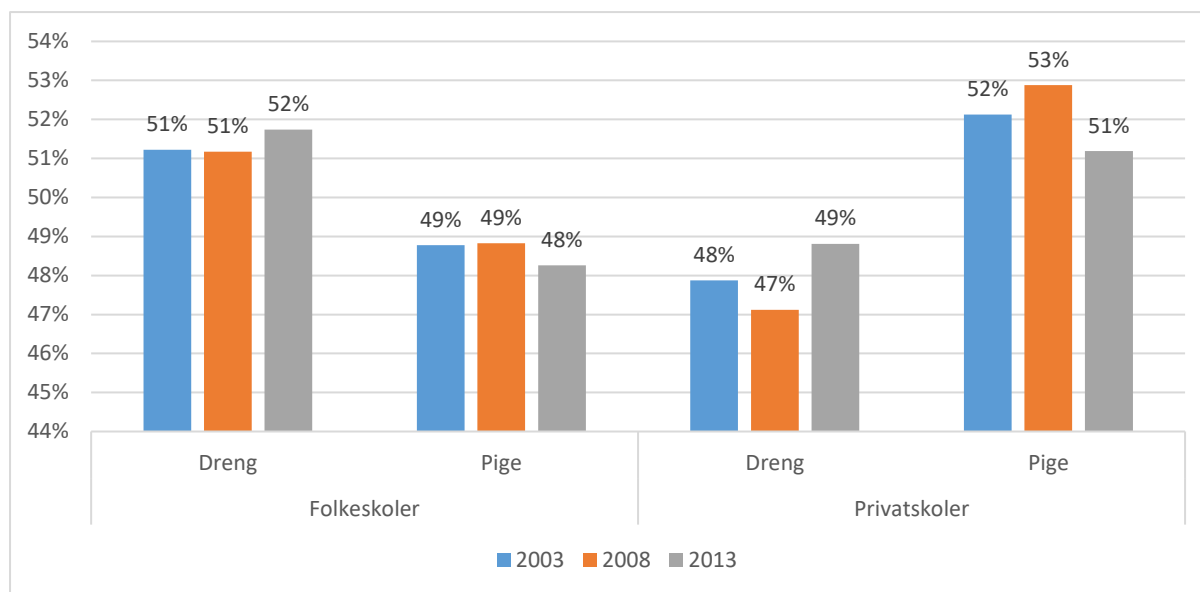
Det store flertal af skoleeleverne i Danmark er elever i de offentlige folkeskoler, mens et mindre antal er elever i private skoler. I de tre årgange denne rapport analyserer, fordeler elevantallet i de to skoletyper sig således, at mellem 40.000-50.000 elever går i folkeskoler, mens mellem 5000-6000 elever går i private skoler (se tabel 5.1). For begge skoletyper er elevtallet stigende over de tre årgange, men stigningen i elevantallet er størst på de private skoler. I perioden fra 2003 til 2013 steg antallet af elever i folkeskolerne med ca. 18 %, mens antallet af elever i private skoler steg med ca. 29 %.

Tabel 5.1: Antal elever i 9.klasse i folkeskoler og private skoler i 2003, 2008 og 2013

	2003	2008	2013
Folkeskole	40474	47787	47957
Privat skole	4781	5609	6189

Ser vi hernæst på kønsfordelingen i henholdsvis folkeskoler og private skoler, er forskellen mellem de to skoletyper yderst begrænset. Hvor der i folkeskolerne er en lidt større andel af drenge end piger, er billedet modsat i private skoler, hvor pigerne er svagt i overtal. Forskellene er dog meget små, og der er for alle årgange tale om forskelle på få procentpoint. For både folkeskoler og private skoler er der således næsten lige mange drenge og piger blandt eleverne for alle tre årgange.

Figur 5.1: Kønsfordelingen i private skoler og folkeskoler

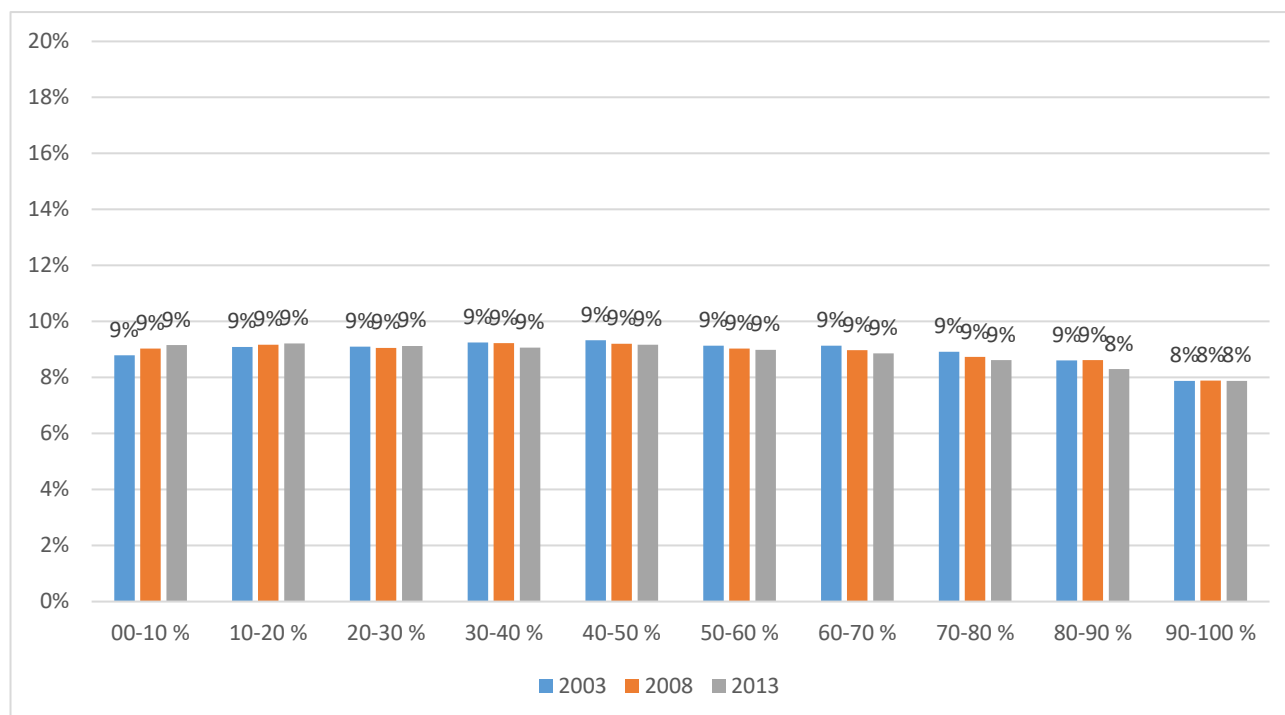
$N_{\text{Folkeskole 2003}}: 40474$, $N_{\text{Folkeskole 2008}}: 47787$: $N_{\text{Folkeskole 2013}}: 47957$
 $N_{\text{private skoler 2003}}: 4781$, $N_{\text{private skoler 2008}}: 5609$: $N_{\text{private skoler 2013}}: 6189$

5.2 Familiens indkomst

Når man ser på familiens samlede indkomst hos henholdsvis elever i folkeskoler og private skoler, bliver forskellene mellem elevgrundlaget i de to skoletyper lidt mere udtalte.

Deles eleverne i folkeskolerne ind i indkomstdeciler på baggrund af hjemmets samlede indkomst, fordeler eleverne sig meget jævnt over de ti deciler (se figur 5.2). Der er således i folkeskolen stort set ligeså mange elever fra de laveste indkomstgrupper som fra de højeste indkomstgrupper. Kun den højeste indkomstgruppe udgør en lidt lavere andel af eleverne i folkeskolerne, om end forskellen er på blot et enkelt procentpoint.

Figur 5.2: Familiens indkomst, børn i folkeskolen. Inddelt i deciler⁶

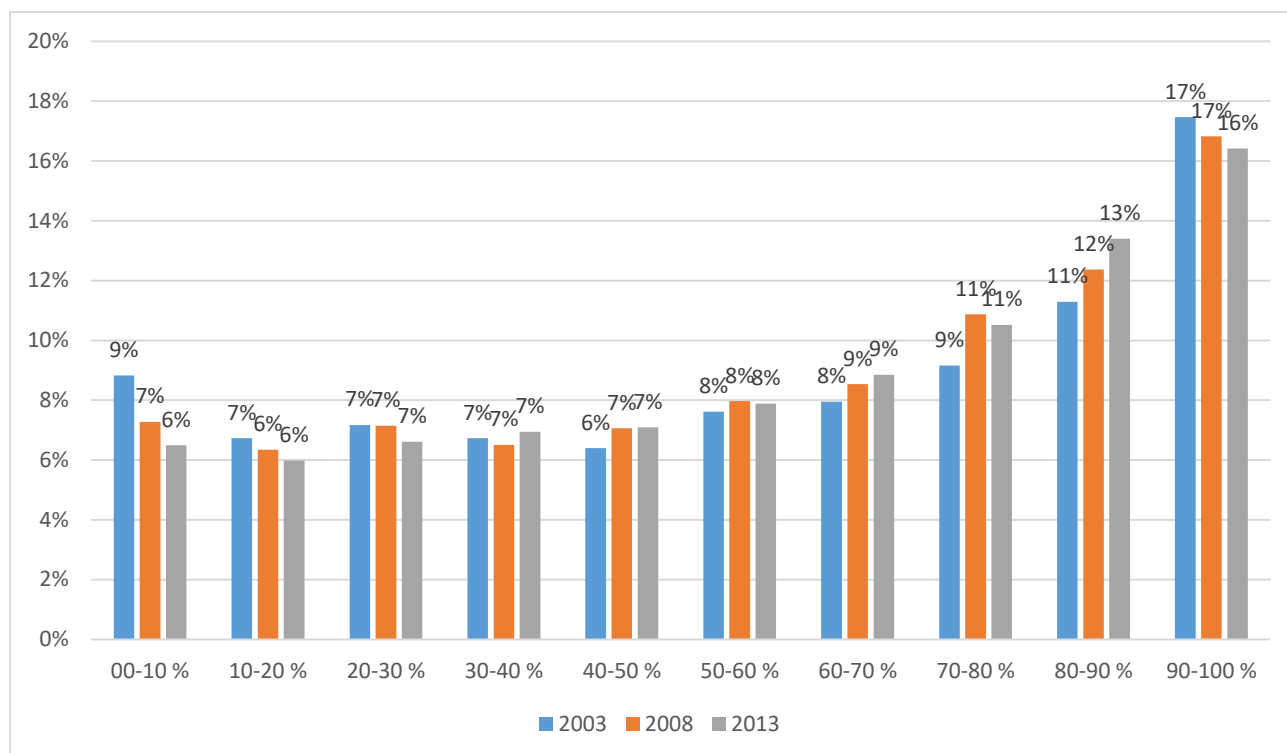
N_{Folkeskole 2003}: 40474, N_{Folkeskole 2008}: 47787, N_{Folkeskole 2013}: 47957

Ser vi hernæst på fordelingen af elever i private skoler bliver fordelingen lidt mere ujævn. Private skoler har en betydeligt større andel af elever fra særligt den øverste indkomstdecil. Der er med andre ord en større andel af elever fra de 10 % mest velhavende hjem i private skoler end i folkeskolerne. Andelen af elever fra øverste indkomstdecil udgjorde i 2013 16 % af eleverne i private skoler mod 8 % i folkeskolen, og andelen af elever fra de mest velhavende hjem var således dobbelt så stor i private skoler som i folkeskolen. Forskellen mellem folkeskoler og private skoler bliver dog mindre, når der ses på de øvrige 9 indkomstdeciler, og ser man særskilt på elever fra de midterste indkomstdeciler, er der ingen eller næsten ingen forskel på andelen af elever i de to skoletyper.

Forskellene bliver tydeligere, når man ser på de nederste to indkomstdeciler, altså på eleverne fra de hjem med den laveste indkomst. Her udgjorde andelen af elever i private skoler i 2013 6 % i hver af de to deciler, mens andelen i folkeskolen var på 9 %. I folkeskolerne ligger andelen af disse elever stabilt over de tre årgange, mens andelen i private skoler er faldet fra 9 % til 6 % over de tre årgange.

⁶ Da tallene er rundet op og præsenteret som hele tal, summer fremstillingen ikke helt op til 100 %

Figur 5.3: Familiens indkomst, børn i private skoler, inddelt i deciler

N_{private skoler 2003}: 4781, N_{private skoler 2008}: 5609, N_{private skoler 2013}: 6189

Når man tager højde for den økonomiske baggrund, eleverne har, er forskellen på folkeskoler og private skoler dog klart størst i forhold til elever fra de mest velhavende hjem, mens forskellene henholdsvis bliver mindre og forsvinder helt, når man kigger på elever fra de laveste indkomstgrupper og fra de midterste indkomstgrupper.

Figurerne viser også tydeligt, at selvom der er indkomstmæssige forskelle i elevsammensætningen i private skoler og folkeskoler, så er der i høj grad elever fra alle indkomstmæssige baggrunde i både folkeskolerne og de private skoler. De private skoler er således ikke kun et skoletilbud, der benyttes af elever fra økonomisk velstillede hjem, men derimod også et skoletilbud, som rummer elever fra de økonomisk mindst bemidlede hjem. Dette er en vigtig faktor i diskussionen om skolernes sociale ansvar, idet begge skoletyper medvirker til, at børn fra alle indkomstmæssige samfundslag får en grundskoleuddannelse.

5.3 Forældrenes uddannelsesniveau

Foruden familiens indkomst betragtes forældrenes uddannelsesniveau også som centralt, når man taler om elevernes skoleresultater og efterfølgende valg og muligheder i forhold til videreuddannelse. Generelt har elever med højtuddannede forældre en højere sandsynlighed for dels at klare sig bedre i grundskolen og dels for at gennemføre en højere uddannelse end deres kammerater med lavtuddannede forældre. Forældrenes uddannelsesniveau sammenholdt med deres indkomstniveau er således helt centralt, når man taler om skolernes sociale ansvar og elevernes sociale mobilitet.

Ser man på elevsammensætningen i henholdsvis folkeskolerne og private skoler fordelt på mors og fars højest gennemførte uddannelse, tegner der sig overordnet samme billede som i forbindelse med fordelingen

på indkomstdeciler. De private skoler har en lidt højere andel af elever med højtuddannede forældre end folkeskolerne har (se bilag 1).

Ligesom ved elevsammensætningen målt på familiens indkomst er forskellene mellem folkeskoler og private skoler knyttet til toppen og bunden, også når man ser på mors højeste uddannelsesniveau. Det er i forhold til børn af mødre helt uden uddannelse og børn af mødre med en lang uddannelse, at der kan identificeres forskelle i elevsammensætningen i de to skoletyper. Ligesom i forbindelse med indkomstfordelingen er det dog vigtigt at fremhæve, at såvel folkeskoler som private skoler i vid udstrækning har en betydelig andel af elever fra alle samfundslag, også når man ser på moderens uddannelsesniveau.

Samme billede, som ved elevsammensætningen fordelt mors uddannelsesniveau, ses, når man deler eleverne op efter på fars uddannelsesniveau. Også her er forskellene mellem folkeskoler og private skoler først og fremmest tydelige ved elever med fædre, der enten ingen uddannelse har ud over grundskolen, eller som har en lang videregående uddannelse. Ligesom det viste sig ved fordelingen efter mors uddannelsesniveau er andelen af elever, hvis far har en lang videregående uddannelse ca. dobbelt så høj i de private skoler som i folkeskolerne.

Fordelingen af elevsammensætningen målt på faderens uddannelsesniveau viser også, at såvel private skoler som folkeskoler har en væsentlig andel af elever fra alle sammenfundslag.

5.4 Karaktergennemsnit ved afslutning af 9. klasse

Den sidste karakteristik ved elevsammensætningen i henholdsvis folkeskolerne og private skoler, som denne rapport gennemgår, er karaktergennemsnittet i forbindelse med elevernes afslutning af 9. klasse.

Karaktergennemsnittet adskiller sig fra de foregående beskrivelser af sammensætningen baseret på forældrenes indkomst og uddannelse, da karaktergennemsnittet beskriver elevernes umiddelbare skoleresultater og ikke deres socioøkonomiske baggrund. Karaktergennemsnittet kan for så vidt tolkes både som et udtryk for, hvor godt skolerne lykkes med at give eleverne en god grundskoleuddannelse, ligesom det kan tolkes som et udtryk for forskelle i elevsammensætningen og dermed også elevernes forudsætninger for at klare sig godt karakttermæssigt. I denne rapport er karaktergennemsnittet medtaget som et parameter, der inkluderes i analyserne, fordi karaktergennemsnittet har både direkte og indirekte betydning for, hvilke muligheder eleverne har i forhold til videre uddannelse særligt i forhold til overgangen til ungdomsuddannelse.

Karaktergennemsnittet sætter direkte nogle rammer for, hvilke muligheder eleven har i forhold til at vælge ungdomsuddannelse, fordi karaktererne i forskelligt omfang er adgangsgivende. Desuden må det alt andet lige formodes, at karaktergennemsnittet, og dermed elevens skoleresultater, også indirekte har betydning for, hvilke uddannelsesmæssige valg og fravalg eleven foretager i forhold til videre uddannelse. Her må det desuden særligt formodes, at elever med gode karakterer er mere tilbøjelige til at vælge uddannelse og til at vælge længere uddannelser end elever med dårligere karakterer. I analysens anden del sammenholdes elevernes karaktergennemsnit ved afslutningen af 9. klasse med deres status i forhold til uddannelse og beskæftigelse senere i livet.

Ser man på karaktergennemsnittet i henholdsvis folkeskolerne og private skoler ved afslutningen af 9. klasse, så er der tydelige forskelle på karakterfordelingen. Hvor karaktererne i folkeskolerne fordeler sig næsten jævnt med knap en fjerdedel af eleverne i hver af de fire karakterkvartiler, så har privatskolerne en større andel af elever i de to øverste karakterkvartiler og en mindre andel i de to nederste (se bilag 2).

Analyserne viser således, at eleverne i private skoler i alle tre årgange i gennemsnit klarer sig bedre karakttermæssigt ved afslutningen af 9. klasse end eleverne fra folkeskolerne. Spørgsmålet er i denne forbindelse, om forskellen skyldes, at de private skoler er bedre til at løfte elevernes faglige niveau, eller om forskellen i højere grad kan tilskrives de forskelle, der er i den socioøkonomiske sammensætning af

elevgrundlaget i de to skoletyper. Nærværende rapport undersøger ikke årsagerne til forskellene i karaktergennemsnit for eleverne i folkeskolerne og de private skoler, men en tidligere undersøgelse af netop dette spørgsmål viser, at de private skoler i særlig grad løfter de elever med den svageste socioøkonomiske baggrund fagligt, og at karakterforskellene mellem private skoler og folkeskoler derfor ikke kan tilskrives forskelle i elevernes socioøkonomiske baggrund⁷. I denne rapport findes relativt små forskelle i elevernes socioøkonomiske baggrund i henholdsvis private skoler og folkeskoler. Samtidig findes der markante forskelle i karaktergennemsnittet ved 9. klasses afslutning. Dette vurderes, at stemme godt overens med konklusionerne fra den tidligere undersøgelse og giver ikke umiddelbart grundlag for hypoteser om, at forskellene i karaktergennemsnit alene skyldes forskelle i den socioøkonomiske sammensætning af elevsammensætningen i de to skoler.

5.5 Delkonklusion

I analysens første halvdel er elevgrundlaget i folkeskoler og private skoler analyseret. Resultaterne peger på, at selvom der er nogle forskelle i forhold til den socioøkonomiske baggrund hos eleverne i henholdsvis folkeskolerne og private skoler, så er forskellene på de fleste områder forholdsvis små og primært knyttet til, at private skoler har en lidt større andel af elever fra de allermest ressourcerstærke hjem og en lidt mindre andel af elever fra de allermindst ressourcerstærke hjem. Både private skoler og folkeskoler har dog i vid udstrækning elever fra alle samfundslag, når man kigger på forældrenes indkomst og uddannelse, og i det lys må det konkluderes, at både private skoler og folkeskoler medvirker til at sikre, at børn fra alle samfundslag får en grundskoleuddannelse.

Analyserne kan således ikke bekræfte argumentet om, at private skoler ikke påtager sig et socialt ansvar i forhold til at medvirke til at sikre grunduddannelse også for de mindre ressourcerstærke elever.

---

⁷ Epinion (2016), "Privatskolernes løft af elevernes faglige niveau", Privatskoleforeningen: https://privateskoler.dk/media/com_form2content/documents/c1/a1887/f2/EpinionPrivatskolernesLoeftAfElevernesFagligeNiveau.pdf

6 Elevernes overgang til videreuddannelse og beskæftigelse: Status 5 år efter afsluttet grundskole

I analysens anden del følges eleverne 5, 10 og 15 år efter endt grundskole. Analysen fokuserer på, i hvor høj grad eleverne efter endt grundskole fortsætter i uddannelsessystemet og senere hen finder beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked. I analysen sammenlignes elevernes situation i forhold til uddannelse, beskæftigelse, offentlig forsørgelse og tidlig exit fra arbejdsmarkedet med deres socioøkonomiske baggrund, karaktergennemsnit fra 9. klasse, og hvorvidt de har gået i folkeskole eller privat skole. Målet med analysen er at identificere eventuelle forskelle i status på uddannelse og beskæftigelse hos elever fra private skoler og folkeskoler set i relation til socioøkonomisk baggrund og tidligere skoleresultater. Analyserne forholder sig også til, om den opadgående sociale mobilitet for elever fra private skoler er større end for elever fra folkeskoler.

Som tidligere beskrevet er analyserne af status 5 år efter endt grundskole foretaget for alle tre kohorter af skoleelever, analyserne af status efter 10 år er foretaget på kohorten fra 2003 og 2008, mens analyserne af status efter 15 år alene er foretaget på kohorten fra 2003.

I dette afsnit analyseres elevernes status i forhold til arbejde og uddannelse, 5 år efter de har afsluttet grundskolen i 9. klasse. I analyserne sammenholdes elevernes status med deres socioøkonomiske baggrund samt med deres karaktermæssige resultater i forbindelse med afslutningen af 9. klasse.

6.1 Forældres indkomst

Flere undersøgelser peger på, at der er en social skævhed i forhold til, i hvor høj grad børn og unge påbegynder en uddannelse samt deres sandsynlighed for at blive arbejdsløse eller helt forlade arbejdsstyrken for tidligt. Børn af forældre med de laveste indkomster har generelt en lidt lavere erhvervs- og beskæftigelsesfrekvens, ligesom de også i lidt mindre omfang uddanner sig efter endt grundskole og ungdomsuddannelse^{8,9,10}.

I dette afsnit sammenholdes eleverne fra de tre kohorters status i forhold til uddannelse og arbejde med den økonomiske situation i hjemmet, det år eleven fyldte tretten år.

Figur 6.1 herunder viser denne status for elever fra hjem i den nederste indkomstdecil, altså elever fra de 10 % af hjemmene med de færreste økonomiske ressourcer. Figuren sammenligner elever fra henholdsvis private skoler og folkeskoler.

Af figuren fremgår det, at elever fra private skoler klarer sig tydeligt bedre, særligt i forhold til arbejdsmarkedet. For alle tre kohorter er der en større andel af eleverne, som 5 år efter endt grundskole er i beskæftigelse. For den yngste kohorte, 2013-kohorten, er forskellen på 5 procentpoint, hvilket i denne sammenhæng må betragtes som en markant forskel. Ligeledes er andelen af elever fra privatskolerne, som 5 år efter endt grundskole har forladt arbejdsstyrken permanent eller midlertidigt og er på førtidspension, langvarige sygedagpenge mv. (kategorien 'modtagere af ledighedsydelse, pensioner mv.'), betydeligt mindre end den tilsvarende andel af eleverne fra folkeskolerne. F.eks. er andelen i denne gruppe i 2013-kohorten 19 % for eleverne fra folkeskolerne, mens den blot er på 9 % og altså mindre end halvt så stor for eleverne fra private skoler.

⁸ Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (2018) "Underklassens børn havner oftere selv i underklassen som voksne", <https://www.ae.dk/analyser/underklassens-boern-havner-oftere-selv-i-underklassen-som-voksen>

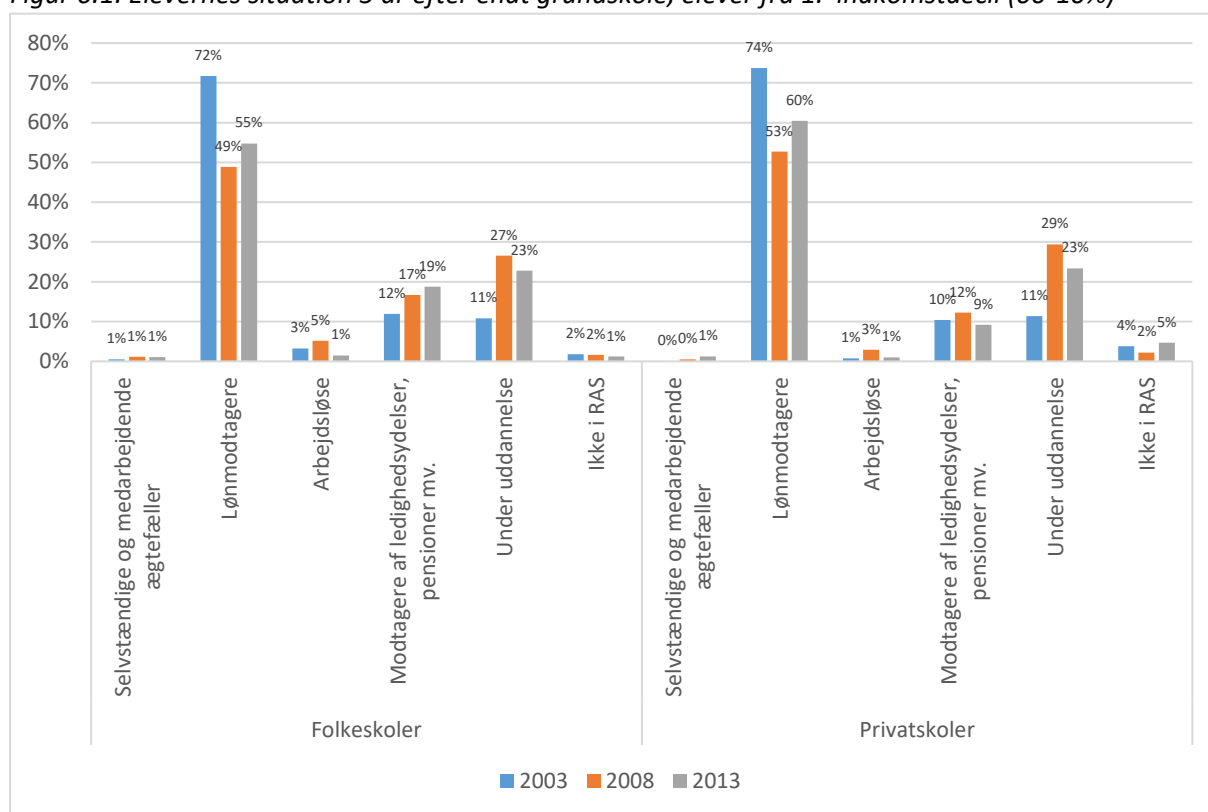
⁹ Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (2017) "Fattigdom og forældres situation har stor betydning for børns chancer", <https://www.ae.dk/analyser/fattigdom-og-foraeldres-jobsituation-har-stor-betydning-for-boerns-chancer>

¹⁰ Danmarks Statistik (2012) Unges uddannelse er kraftigt påvirket af social arv. <https://www.dst.dk/da/Statistik/bagtal/2012/2012-08-07-unge-uden-uddannelse>

Til gengæld er der ikke forskel på andelen af elever, der er i uddannelse 5 år efter endt grundskole, uanset om eleven har gået i privat skole eller folkeskole.

Samlet set er der for eleverne fra private skoler en større andel, der enten er i uddannelse eller beskæftigelse og en mindre andel, der er enten arbejdsløse eller uden for arbejdsstyrken, end tilfældet er for elever fra folkeskolerne.

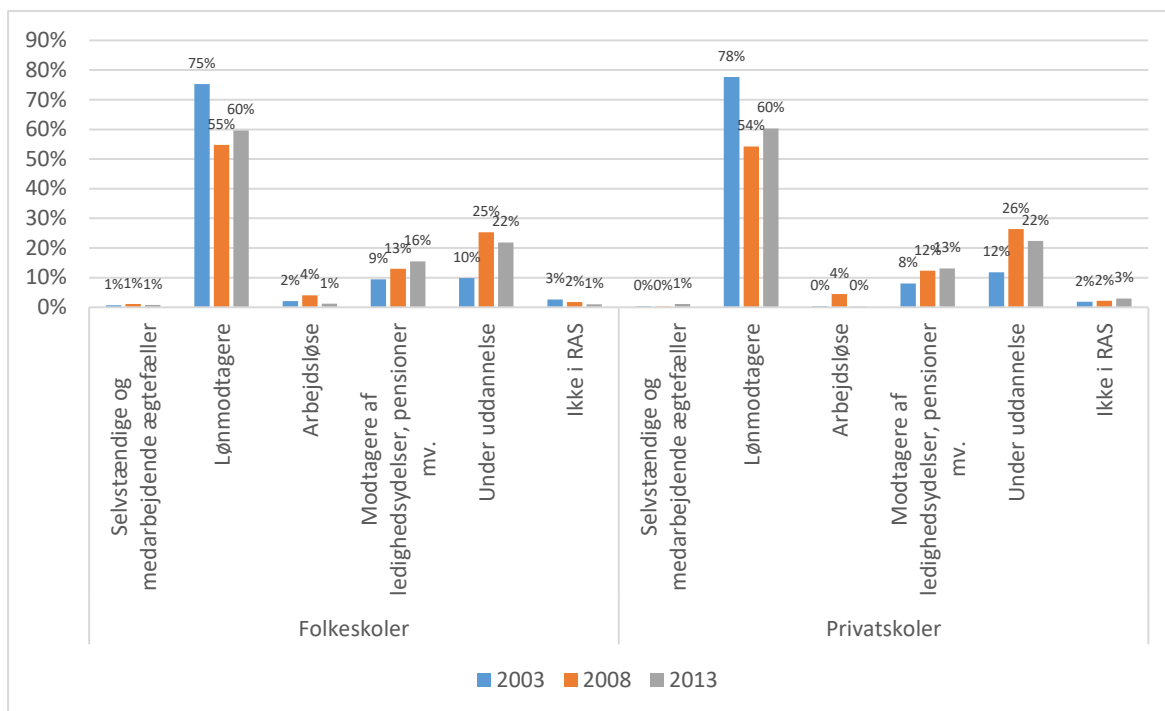
Figur 6.1: Elevernes situation 5 år efter endt grundskole, elever fra 1. indkomstdecil (00-10%)

N_{Folkeskole 2003}: 3557, N_{Folkeskole 2008}: 4318, N_{Folkeskole 2013}: 4392
N_{private skoler 2003}: 422, N_{private skoler 2008}: 408, N_{private skoler 2013}: 402

Samme tendens kan i et vist omfang også identificeres, når man ser på elever fra den 2. indkomstdecil (figur 6.2). Her bliver tendensen dog væsentligt mindre tydelig, da forskellene mellem elever fra private skoler og folkeskoler er forholdsvis små.

Figur 6.2: Elevernes situation 5 år efter endt grundskole, elever fra 2. indkomstdecil (10-20%)

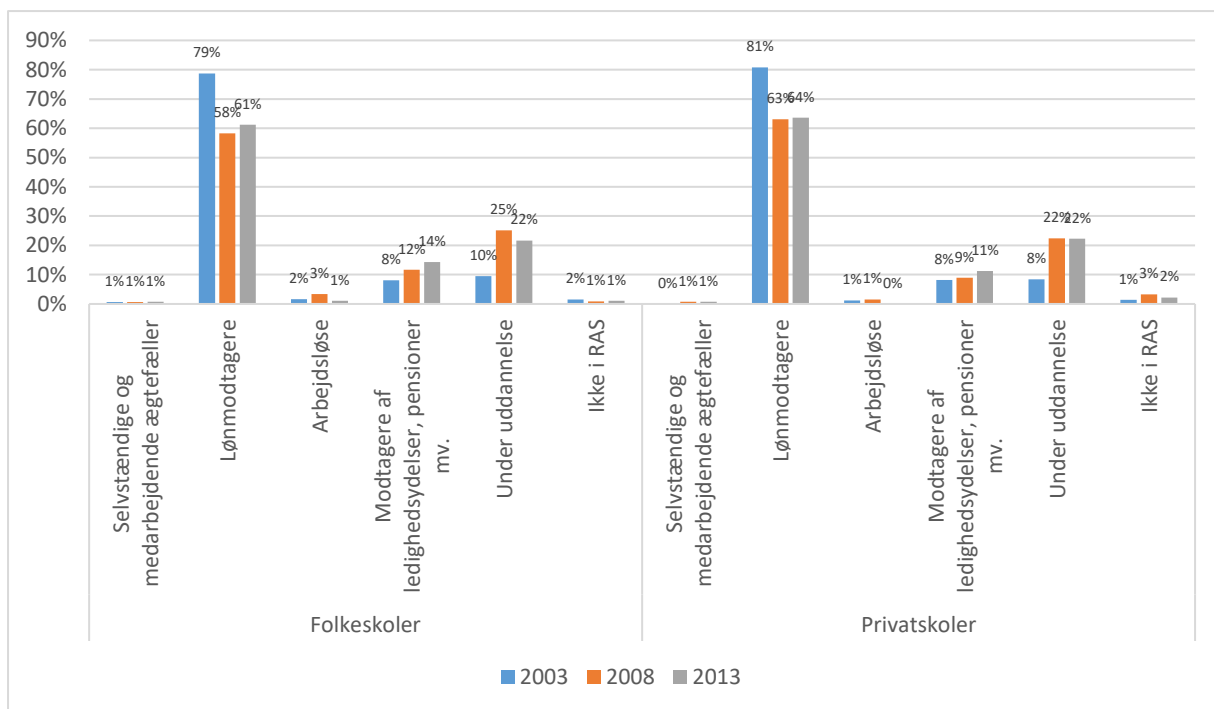
N_{Folkeskole 2003}: 3681, N_{Folkeskole 2008}: 4383; N_{Folkeskole 2013}: 4419

N_{private skoler 2003}: 322, N_{private skoler 2008}: 356; N_{private skoler 2013}: 370

Billedet bliver dog endnu tydeligere, når man ser på eleverne fra hjem i den 3. indkomstdecil (figur 6.3). Her ses det atter, at elever fra private skoler klarer sig bedre, særligt i forhold til arbejdsmarkedet 5 år efter endt grundskole, end elever fra folkeskolen. Andelen af elever i beskæftigelse er højere, ligesom der også er en tydelig forskel i andelen af elever, der er arbejdsløse eller står uden for arbejdsstyrken.

Ligeledes er der heller ikke for elever fra 3. indkomstdecil forskel i andelen af elever fra de to skoletyper, der er i uddannelse 5 år efter endt grundskole.

Figur 6.3: Elevernes situation 5 år efter endt grundskole, elever fra 3. indkomstdecil (20-30%)

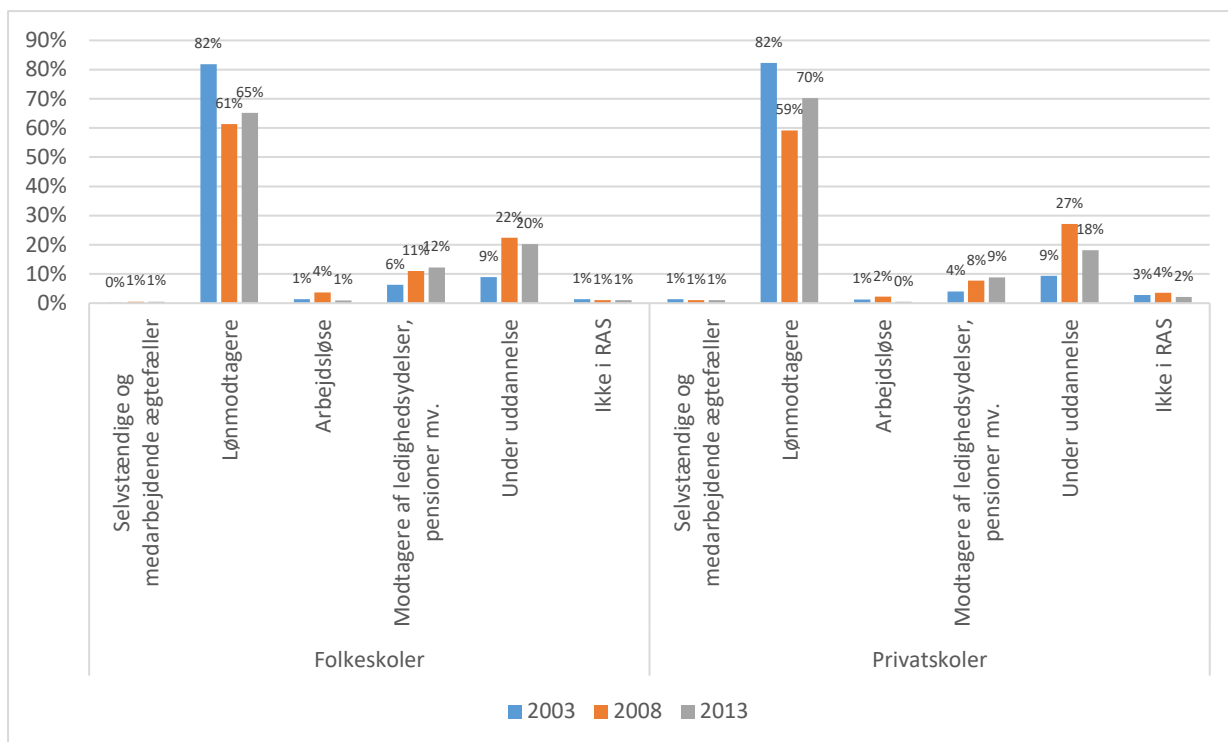
N_{Folkeskole 2003}: 3683, N_{Folkeskole 2008}: 4328: N_{Folkeskole 2013}: 4376

N_{private skoler 2003}: 343, N_{private skoler 2008}: 401: N_{private skoler 2013}: 409

Tendensen fra de tre nederste indkomstdeciler fortsætter, når man ser på elever fra 4. indkomstdecil (figur 6.4). Her ses igen en tydeligt højere andel af elever fra private skoler, der 5 år efter endt grundskole er i beskæftigelse. For den yngste kohorte fra 2013 er forskellen på 5 procentpoint. Ligeledes er andelen af elever, der har forladt arbejdstyrken og modtager pension, ledighedsydelse, sygedagpenge mv. også mindre for elever fra private skoler.

Ses der på status i forhold til uddannelse, er billedet imidlertid lidt mere tvetydigt. For kohorten fra 2013 er andelen, der er i uddannelse 5 år efter endt grundskole lidt mindre for elever fra private skoler end for elever fra folkeskoler. Anderledes ser det dog ud, når man ser på kohorten fra 2008, hvor en tydeligt større andel af eleverne fra private skoler er i uddannelse 5 år efter endt grundskole.

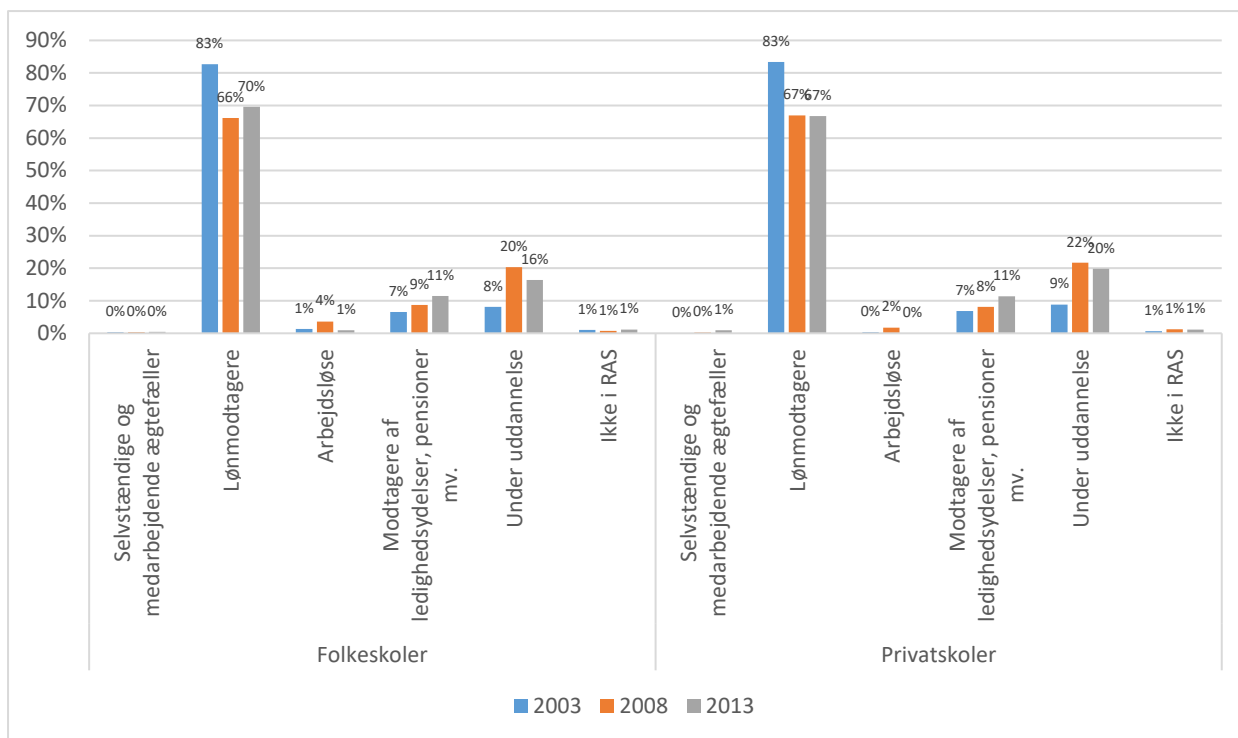
Figur 6.4: Elevernes situation 5 år efter endt grundskole, elever fra 4. indkomstdecil (30-40%)

N_{Folkeskole 2003}: 3742, N_{Folkeskole 2008}: 4407, N_{Folkeskole 2013}: 4348
 N_{private skoler 2003}: 322, N_{private skoler 2008}: 356, N_{private skoler 2013}: 430

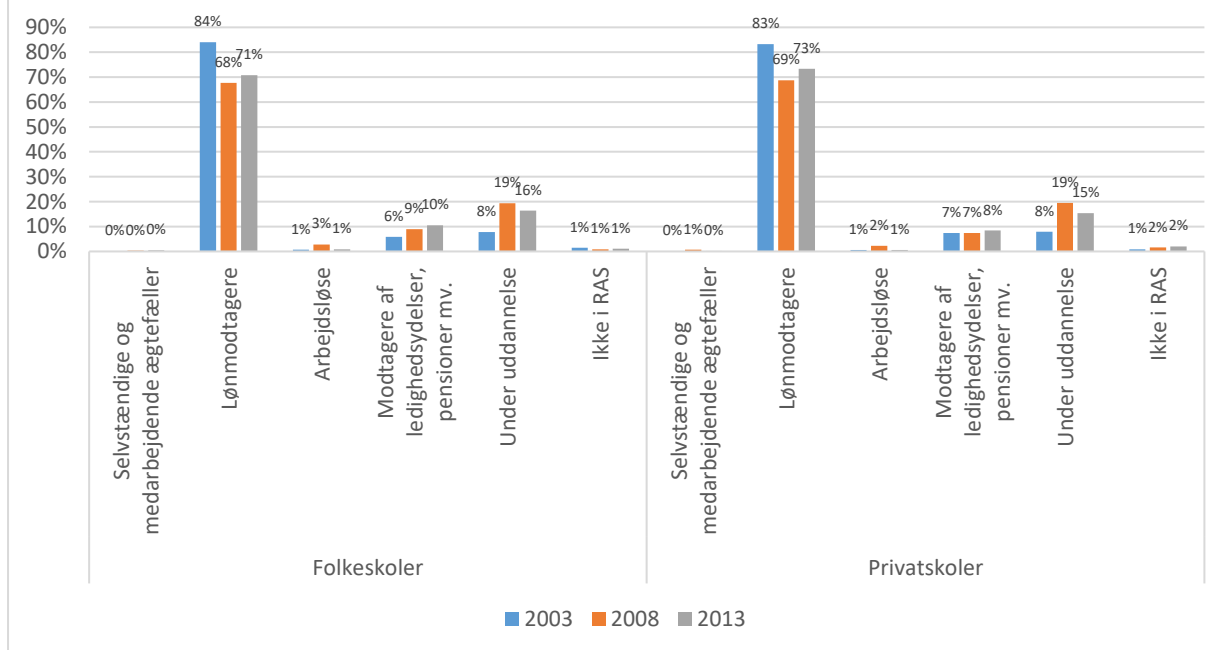
Billedet ændrer sig imidlertid, når vi ser på eleverne fra de midterste indkomstdeciler (figur 6.5 og figur 6.6). Her bliver forskellene mellem elever fra private skoler og folkeskoler mindre eller forsvinder helt, både når man ser på beskæftigelse, udtræden af arbejdsstyrken samt uddannelse.

Figur 6.5: Elevernes situation 5 år efter endt grundskole, elever fra 5. indkomstdecil (40-50%)

N_{Folkeskole 2003}: 3775, N_{Folkeskole 2008}: 4398, N_{Folkeskole 2013}: 4400
 N_{private skoler 2003}: 306, N_{private skoler 2008}: 396, N_{private skoler 2013}: 439

Figur 6.6: Elevernes situation 5 år efter endt grundskole, elever fra 6. indkomstdecil (50-60%)

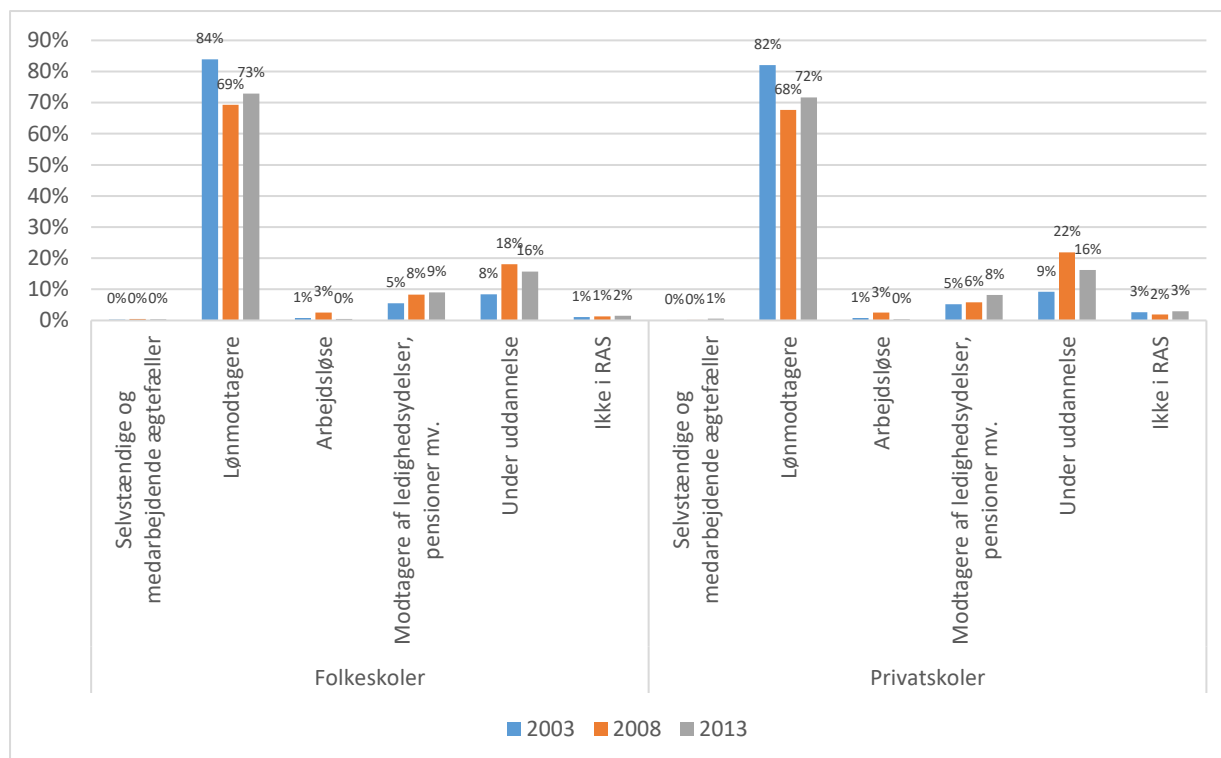
N_{Folkeskole 2003}: 3696, N_{Folkeskole 2008}: 4319, N_{Folkeskole 2013}: 4308
 N_{private skoler 2003}: 364, N_{private skoler 2008}: 447, N_{private skoler 2013}: 488

Det samme gør sig gældende, når man ser på eleverne fra de øverste indkomstdeciler (figur 6.7, figur 6.8, figur 6.9, figur 6.10). Her bliver forskellene mellem elever fra private skoler og folkeskoler meget små eller

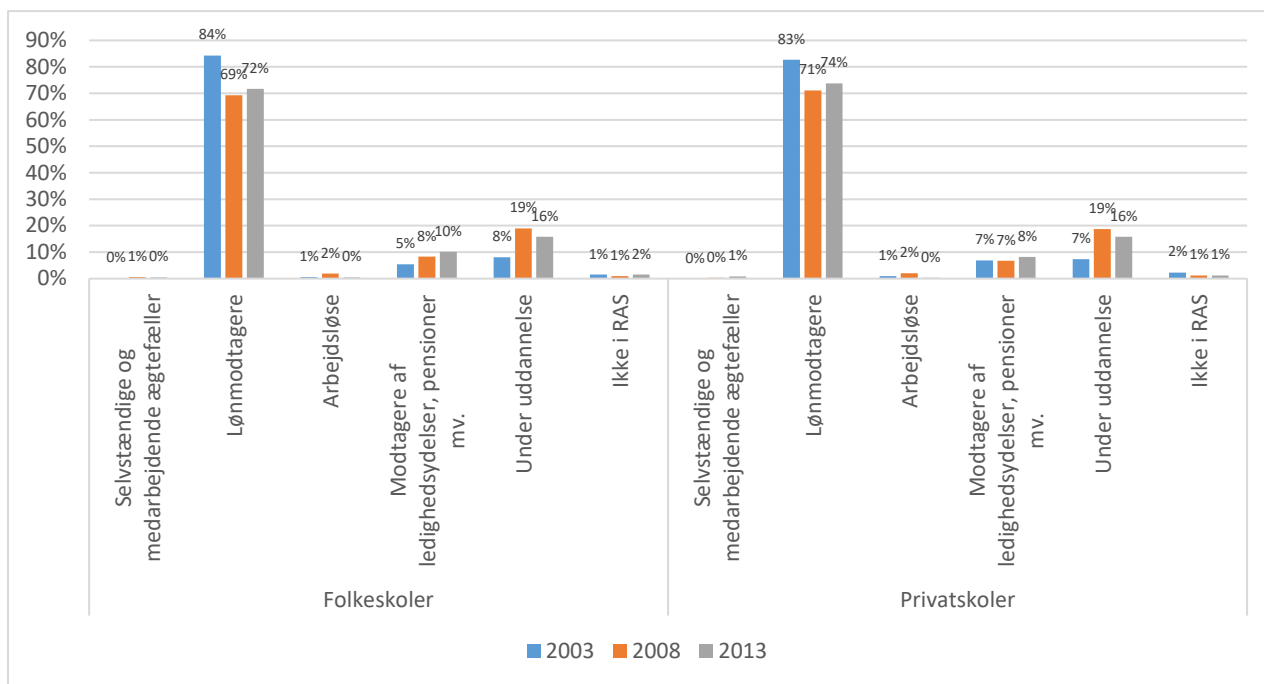
forsvinder helt. For de enkelte kategorier, kan der i nogle tilfælde ses forskelle på et par procentpoint mellem elever fra private skoler og folkeskoler, men når man sammenholder den totale andel af elever, der enten er i arbejde eller uddannelse, er der ikke nævneværdig forskel. Det samme gør sig gældende, når man ser på den samlede andel, der er arbejdsløse eller uden for arbejdsstyrken.

Figur 6.7: Elevernes situation 5 år efter endt grundskole, elever fra 7. indkomstdecil (60-70%)

N_{Folkeskole 2003}: 3697, N_{Folkeskole 2008}: 4287; N_{Folkeskole 2013}: 4248
 N_{private skoler 2003}: 380, N_{private skoler 2008}: 479; N_{private skoler 2013}: 548

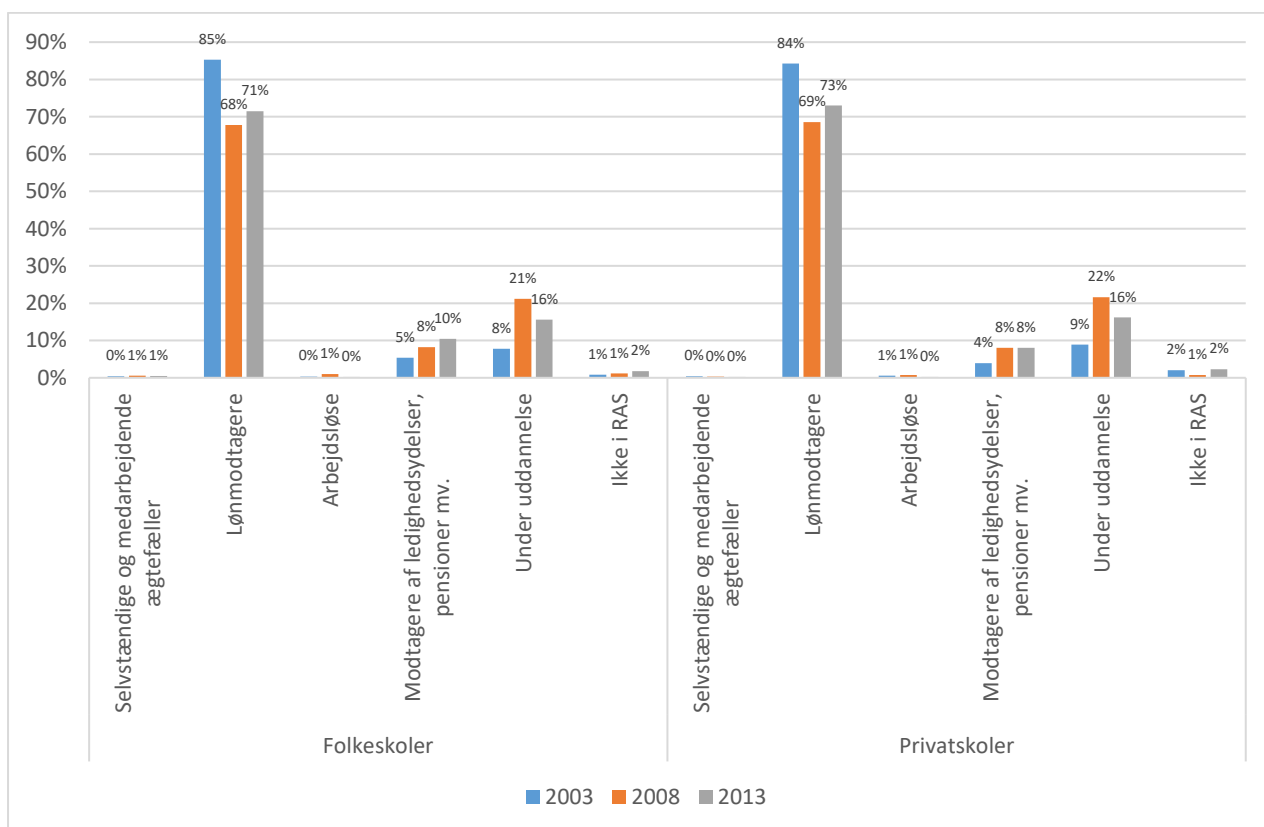
Figur 6.8: Elevernes situation 5 år efter endt grundskole, elever fra 8. indkomstdecil (70-80%)

N_{Folkeskole 2003}: 3608, N_{Folkeskole 2008}: 4172; N_{Folkeskole 2013}: 4132

N_{private skoler 2003}: 438, N_{private skoler 2008}: 610; N_{private skoler 2013}: 651

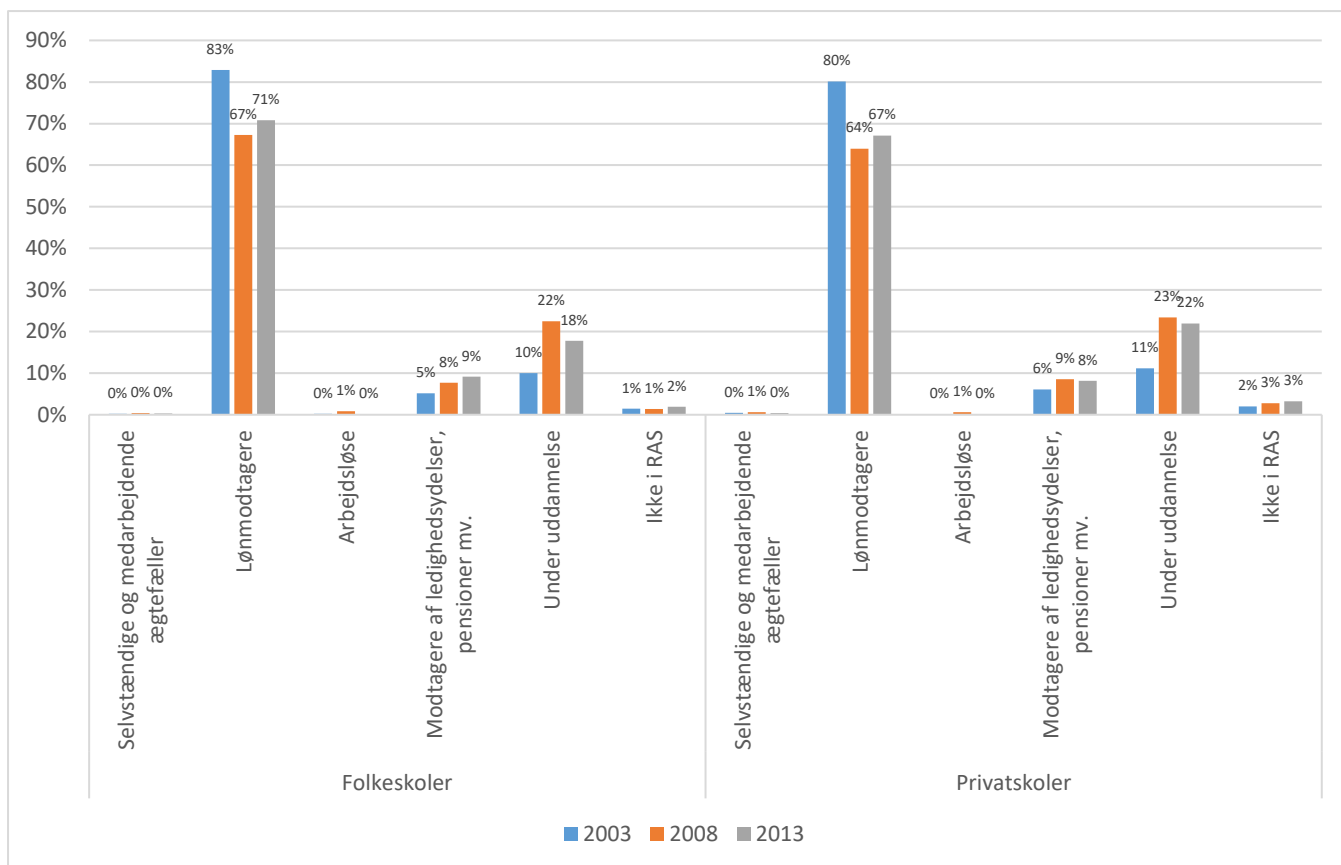
Figur 6.9: Elevernes situation 5 år efter endt grundskole, elever fra 9. indkomstdecil (80-90%)

N_{Folkeskole 2003}: 3487, N_{Folkeskole 2008}: 4120; N_{Folkeskole 2013}: 3979

N_{private skoler 2003}: 540, N_{private skoler 2008}: 694; N_{private skoler 2013}: 828

Figur 6.10: Elevernes situation 5 år efter endt grundskole, elever fra 10. indkomstdecil (90-100%)

N_{Folkeskole 2003}: 3191, N_{Folkeskole 2008}: 3773: N_{Folkeskole 2013}: 3781
 N_{private skoler 2003}: 835, N_{private skoler 2008}: 944: N_{private skoler 2013}: 1016

Analyserne af status efter 5 år peger således på, at særligt elever fra de mindst økonomisk ressourcerstærke hjem klarer sig bedre i forhold arbejdsmarkedet 5 år efter endt grundskole. Tendensen er særligt udtalt for de elever, der kommer fra de 10 % økonomisk svageste hjem. For elever fra middelklassen og de mest økonomisk ressourcerstærke hjem, kan der derimod ikke ses nogen tydelig forskel mellem skoletype og resultater i forhold til uddannelse og arbejde.

6.2 Mors uddannelsesniveau

Et andet forhold, der også spiller en central rolle i forhold til, i hvor høj grad børn og unge fortsætter i uddannelsessystemet og/eller får varigt fodfæste på arbejdsmarkedet, er forældrenes uddannelse¹¹. Ligesom det er tilfældet i forbindelse med forældres indkomst, er der også i forhold til forældrenes uddannelsesniveau en social skævhed i forhold til børnenes uddannelse og beskæftigelse i voksenlivet. Børn af højt uddannede forældre har generelt større sandsynlighed for selv at uddanne sig og for at tage længere uddannelser, ligesom de også generelt klarer sig bedre i forhold til arbejdsmarkedet.

¹¹ Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (2018) "Underklassens børn havner oftere selv i underklassen som voksne", <https://www.ae.dk/analyser/underklassens-boern-havner-oftere-selv-i-underklassen-som-voksen>

¹¹ Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (2017) "Fattigdom og forældres situation har stor betydning for børns chancer", <https://www.ae.dk/analyser/fattigdom-og-foraeldres-jobsituation-har-stor-betydning-for-boerns-chancer>

¹¹ Danmarks Statistik (2012) Unges uddannelse er kraftigt påvirket af social arv. <https://www.dst.dk/da/Statistik/bagtal/2012/2012-08-07-unge-uden-uddannelse>

Når man således i skoleregi taler om at sikre muligheden for social mobilitet for eleverne, er det altså særligt elever med forældre med lav eller ingen uddannelse, der er relevante at sætte fokus på. Det er denne gruppe af elever, skolerne særligt skal løfte og give mulighed for social mobilitet.

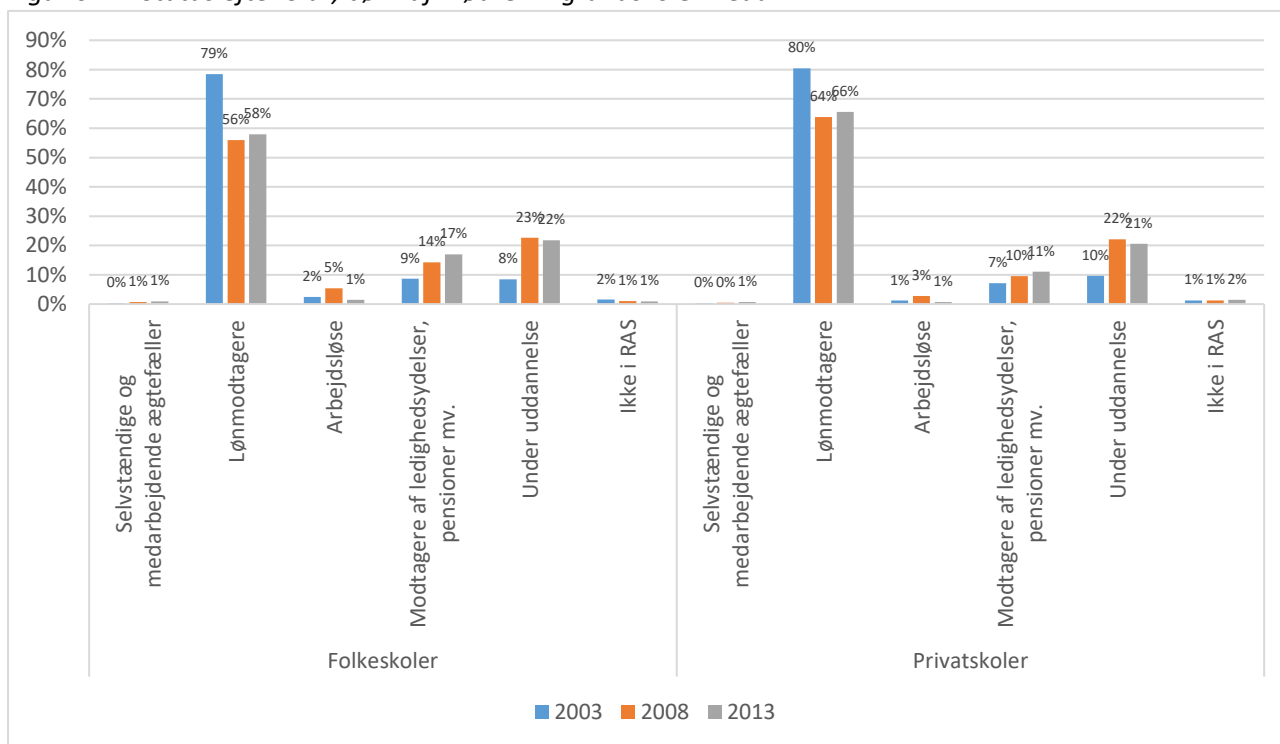
I dette afsnit analyseres elevernes status 5 år efter afsluttet grundskole fordelt efter deres mors uddannelsesniveau. I næste afsnit gentages analyserne med fokus på fars uddannelsesniveau.

Figur 6.11 herunder viser således elevernes status i forhold til uddannelse og arbejdsmarkedet 5 år efter endt grundskole. Figuren viser status for elever, hvis mor alene har en uddannelse svarende til grundskoleniveau.

Figuren viser samme tydelige billede, som tilfældet var for elever fra den laveste indkomstdecil, nemlig at elever fra private skoler klarer sig markant bedre, særligt i forhold til beskæftigelse, end elever fra folkeskolerne. For de seneste to kohorter, 2008- og 2013-kohorterne, er der således en forskel på 8 procentpoint i andelen af elever, der er i beskæftigelse 5 år efter endt grundskole. Billedet gør sig også gældende, når man ser på andelen, der er arbejdsløse eller står uden for arbejdsstyrken. Her er andelen betydeligt lavere for elever fra private skoler, end det er tilfældet for elever fra folkeskoler.

Som ved analyserne fordelt efter familiens indkomst, kan der ikke ses nogen forskel på elever fra de to skoletyper, når man ser på, hvor stor en andel, der er i gang med uddannelse 5 år efter endt grundskole.

Figur 6.11: Status efter 5 år, børn af mødre m. grundskoleniveau

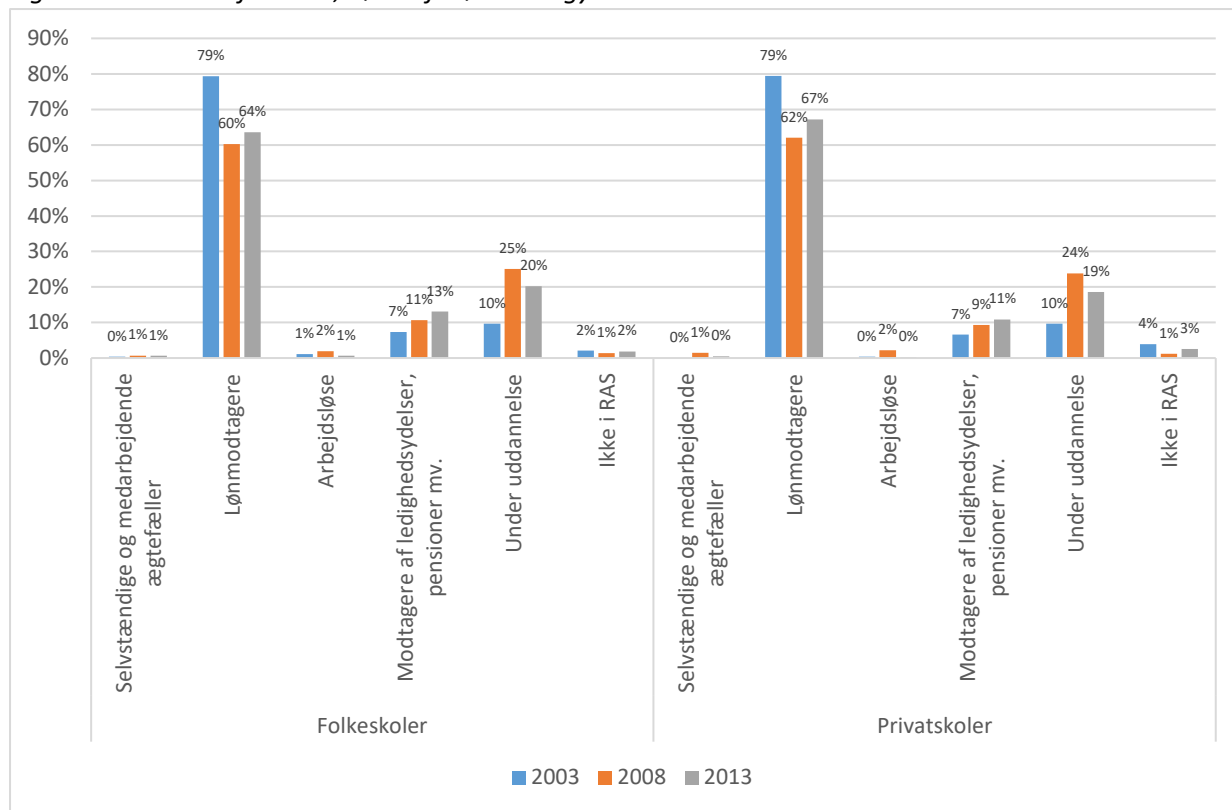

N_{Folkeskole 2003}: 11561, N_{Folkeskole 2008}: 10706, N_{Folkeskole 2013}: 9065
 N_{private skoler 2003}: 929, N_{private skoler 2008}: 714, N_{private skoler 2013}: 599

Samme billede tegner sig, når man ser på status for elever, hvis mor har en gymnasial uddannelse som det højeste gennemførte uddannelsesniveau (figur 6.12). Der er dog fortsat en tendens til, at elever fra private skoler i lidt højere grad end elever fra folkeskoler er i beskæftigelse 5 år efter endt grundskole og i lidt

mindre grad er udenfor arbejdstyrken. Der er ingen forskel i forhold til andelen, der i gang med en uddannelse 5 år efter endt grundskole. Samme tendens kan identificeres for elever, hvis mor har en erhvervsfaglig uddannelse (figur 6.13).

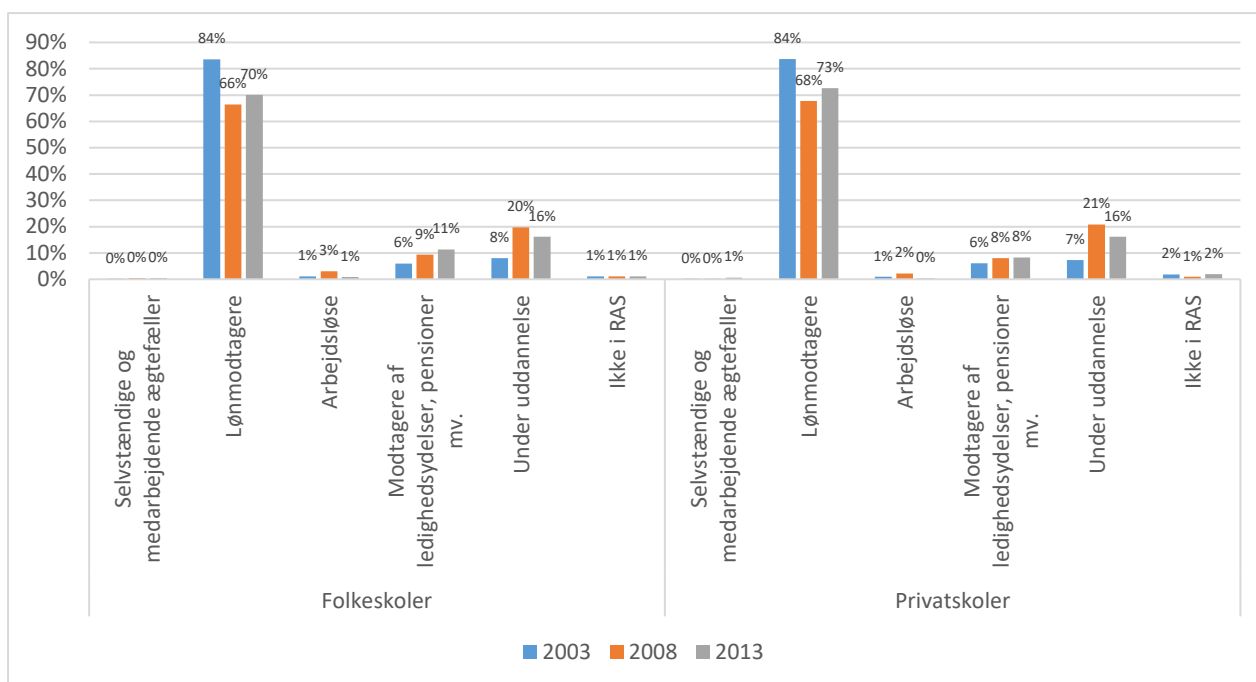
Figur 6.12: Status efter 5 år, børn af mødre m. gymnasial uddannelse

N_{Folkeskole 2003}: 1808, N_{Folkeskole 2008}: 2852, N_{Folkeskole 2013}: 3003

N_{private skoler 2003}: 258, N_{private skoler 2008}: 419, N_{private skoler 2013}: 424

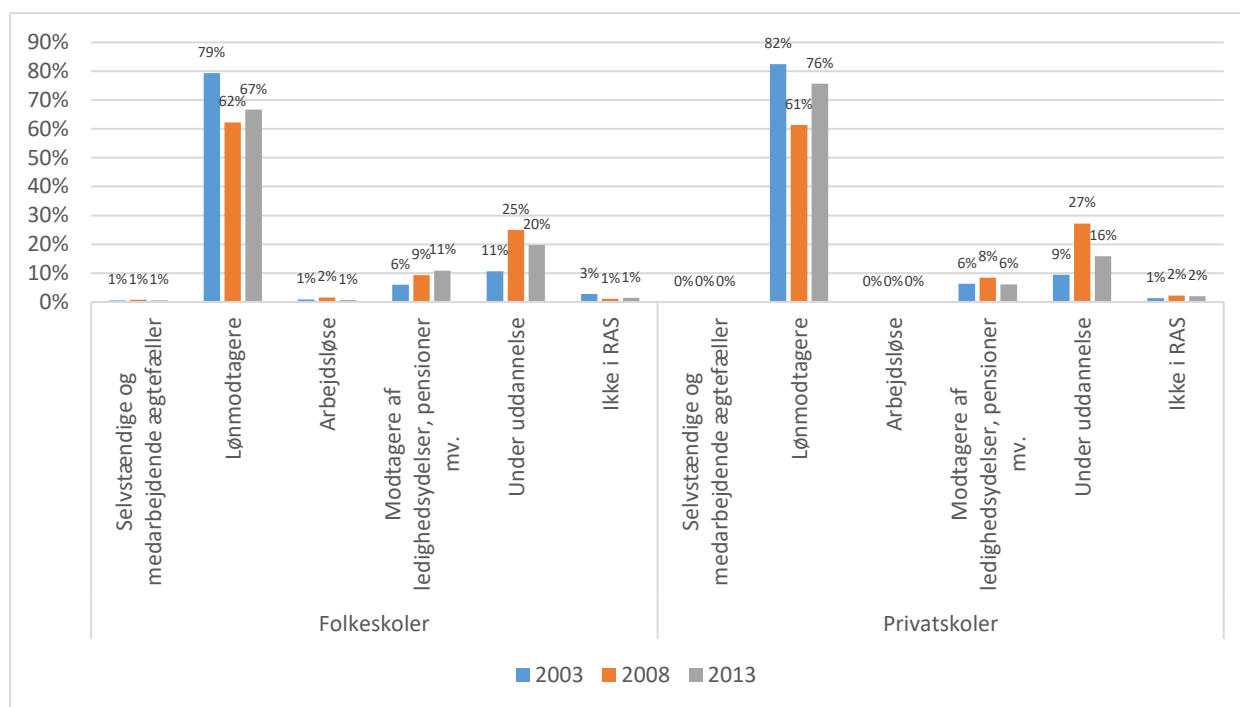
Figur 6.13: Status efter 5 år, børn af mødre m. erhvervsfaglig uddannelse

N_{Folkeskole 2003}: 13846, N_{Folkeskole 2008}: 18576, N_{Folkeskole 2013}: 18653
 N_{private skoler 2003}: 1487, N_{private skoler 2008}: 1969, N_{private skoler 2013}: 2069

Ser vi på elever, hvis mor har en kort videregående uddannelse (figur 6.14), kan der særligt for 2013-kohorten ses tydelige forskelle mellem elever fra private skoler og folkeskoler. Ligesom for de foregående figurer, er forskellene i høj grad knyttet til arbejdsmarkedet, og ser man på andelen, der er i beskæftigelse 5 år efter endt grundskole, er forskellen mellem elever fra private skoler og folkeskoler på 9 procentpoint. Dog er andelen, der er i uddannelse lavere for elever fra private skoler end folkeskoler, men regnes den samlede andel, der enten er i uddannelse eller beskæftigelse, er denne andel fortsat størst for elever fra private skoler. Den modsatte tendens gør sig gældende, når man ser på andelen, der er arbejdsløse eller udenfor arbejdsstyrken. Her er andelen lavest for elever fra private skoler. For 2013-kohorten er andelen, der enten er arbejdsløse eller udenfor arbejdsstyrken, kun halvt så stor (6 %) for elever fra private skoler som for elever fra folkeskolerne (12%).

Figur 6.14: Status efter 5 år, børn af mødre m. kort videregående uddannelse

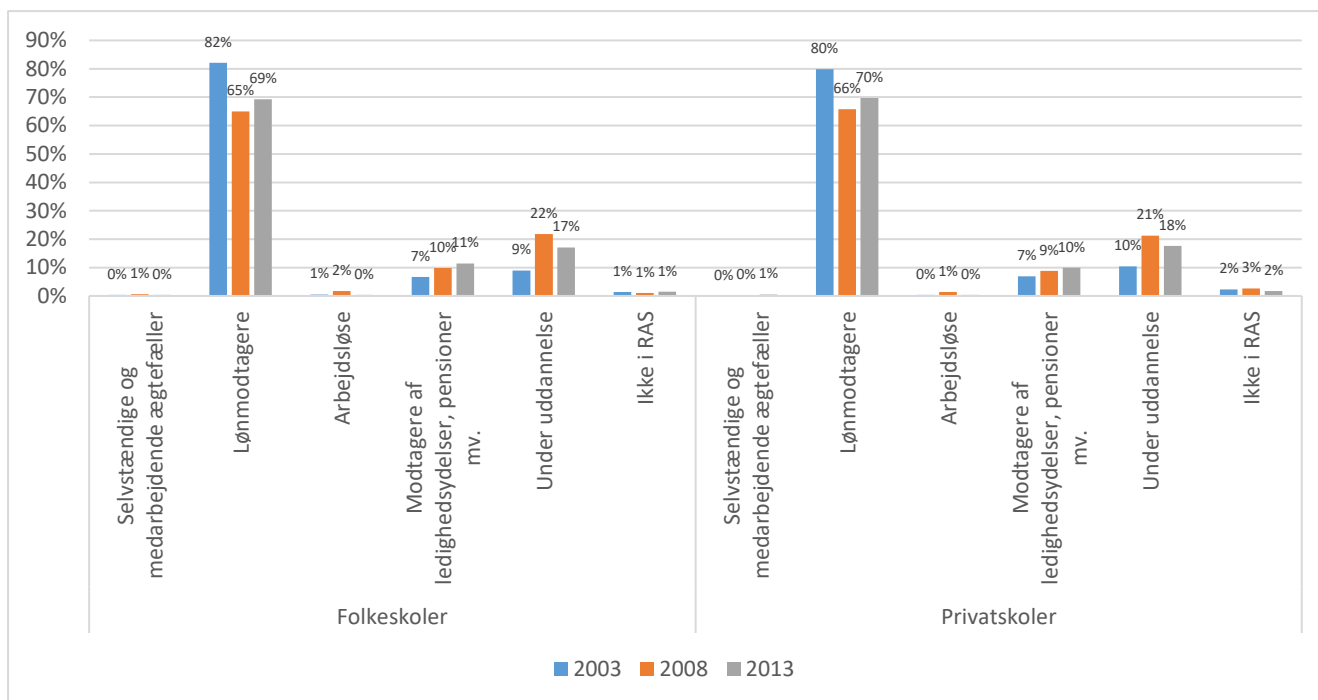

N_{Folkeskole 2003}: 1431, N_{Folkeskole 2008}: 1806: N_{Folkeskole 2013}: 2000

N_{private skoler 2003}: 222, N_{private skoler 2008}: 272: N_{private skoler 2013}: 296

Når man derimod ser på status 5 år efter afsluttet grundskole for elever, hvis mor har en mellemlang (figur 6.15) eller lang videregående uddannelse (figur 6.16), forsvinder tendensen fra de foregående figurer. Der er en lille forskel i andelen mellem de skoletyper, der enten er arbejdsløse eller udenfor arbejdsstyrken, og også her er denne andel mindst for elever fra private skoler. Forskellen er dog lille, og for de øvrige kategorier, er der ikke nævneværdige forskelle mellem eleverne fra de to skoletyper.

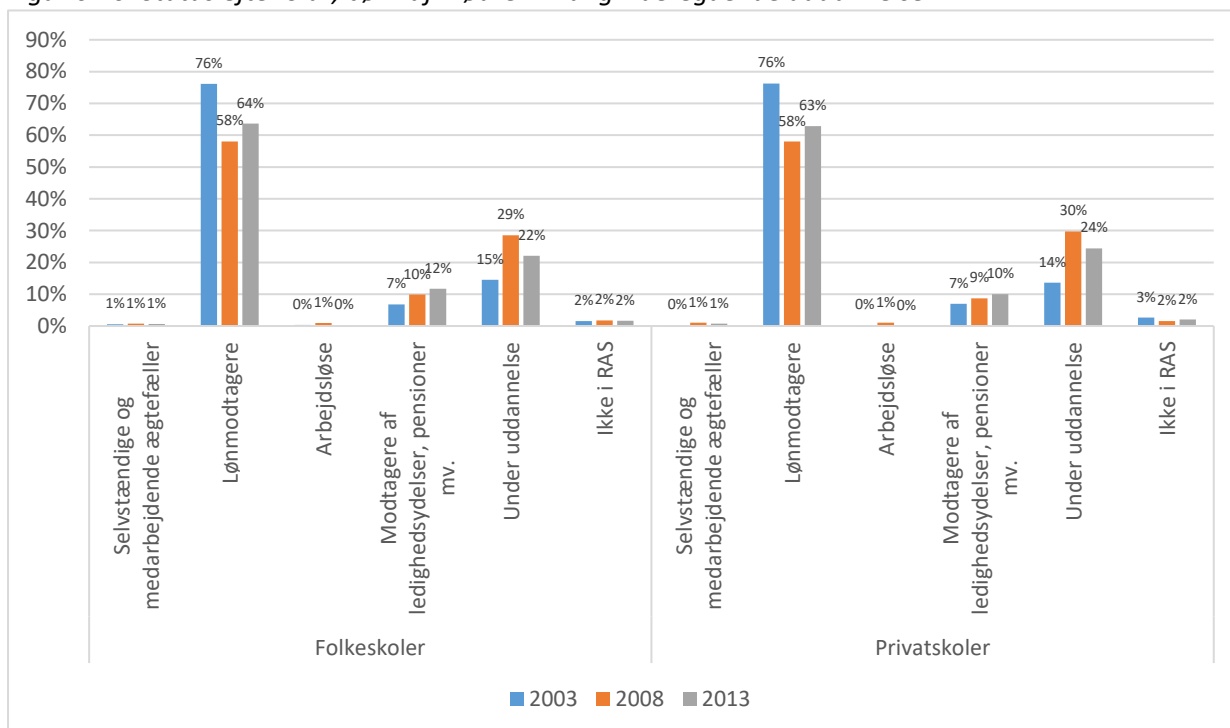
Figur 6.15: Status efter 5 år, børn af mødre m. mellemlang videregående uddannelse

N_{Folkeskole 2003}: 8157, N_{Folkeskole 2008}: 9517, N_{Folkeskole 2013}: 10075

N_{private skoler 2003}: 1243, N_{private skoler 2008}: 1420, N_{private skoler 2013}: 1670

Figur 6.16: Status efter 5 år, børn af mødre m. lang videregående uddannelse

N_{Folkeskole 2003}: 1587, N_{Folkeskole 2008}: 2335, N_{Folkeskole 2013}: 3688

N_{private skoler 2003}: 417, N_{private skoler 2008}: 595, N_{private skoler 2013}: 843

Samlet set peger analyserne af status 5 år efter afsluttet grundskole fordelt efter mors uddannelsesniveau på samme tendens, som gjorde sig gældende for de tilsvarende analyser fordelt på familiens indkomst. De

elever, der kommer fra hjem, hvor moderen har det laveste uddannelsesniveau klarer sig generelt bedre særligt i forhold til arbejdsmarkedet, hvis de har gået i en privat skole. Til gengæld er der ikke forskel på status i forhold til uddannelse og beskæftigelse hos elever, hvis mor har en mellemlang eller lang videregående uddannelse uanset skoletype, ligesom der generelt er meget små forskelle på andelen, der er i gang med en uddannelse 5 år efter endt grundskole uanset moderens uddannelsesniveau.

6.3 Fars uddannelsesniveau

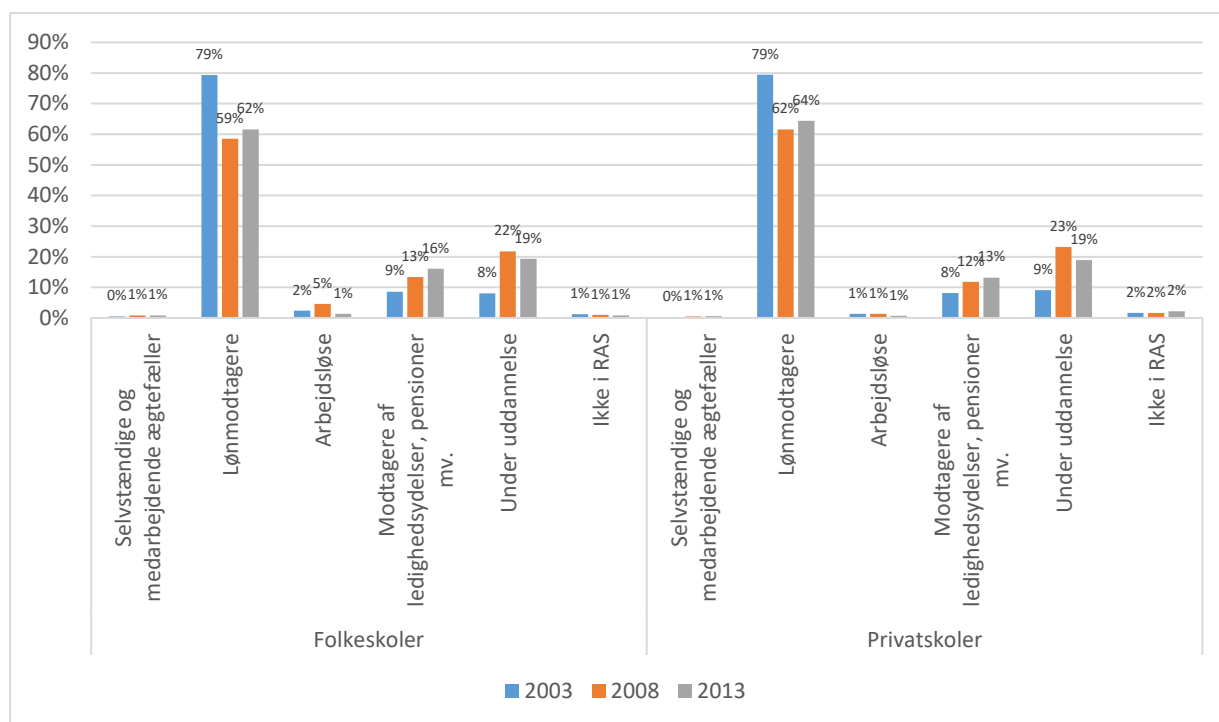
I dette afsnit gentages analyserne fra forrige afsnit blot med afsæt i faderens højst gennemførte uddannelse, det år eleven fyldte tretten år.

Samlet set peger analyserne på samme billede, som gjorde sig gældende ved analyserne fordelt på moderens uddannelsesniveau, men tendensen er dog mere tydelig, når man ser på moderens uddannelse. Dette gør sig generelt gældende for samtlige analyser i rapporten. Af denne grund gennemgås analyserne fordelt efter faderens uddannelsesniveau alene for elevens status 5 år efter afsluttet grundskole. Resultaterne for analyserne fordelt efter faderens uddannelse for status 10 og 15 år efter endt grundskole kan findes i rapportens bilag.

Figur 6.17 viser elevernes status 5 år efter afsluttet grundskole for elever, hvis far har grundskoleniveau som højst gennemførte uddannelse. Figuren viser samme tendens som den tilsvarende figur for moderens uddannelsesniveau, nemlig at en større andel af elever fra de private skoler er i beskæftigelse, mens en mindre andel er arbejdsløse eller uden for arbejdsstyrken, end det er tilfældet for elever fra folkeskolerne.

Der kan heller ikke her ses forskelle i forhold til andelen, der i gang med en uddannelse fem år efter endt grundskole.

Figur 6.17: Status efter 5 år, børn af fædre m. grundskoleniveau

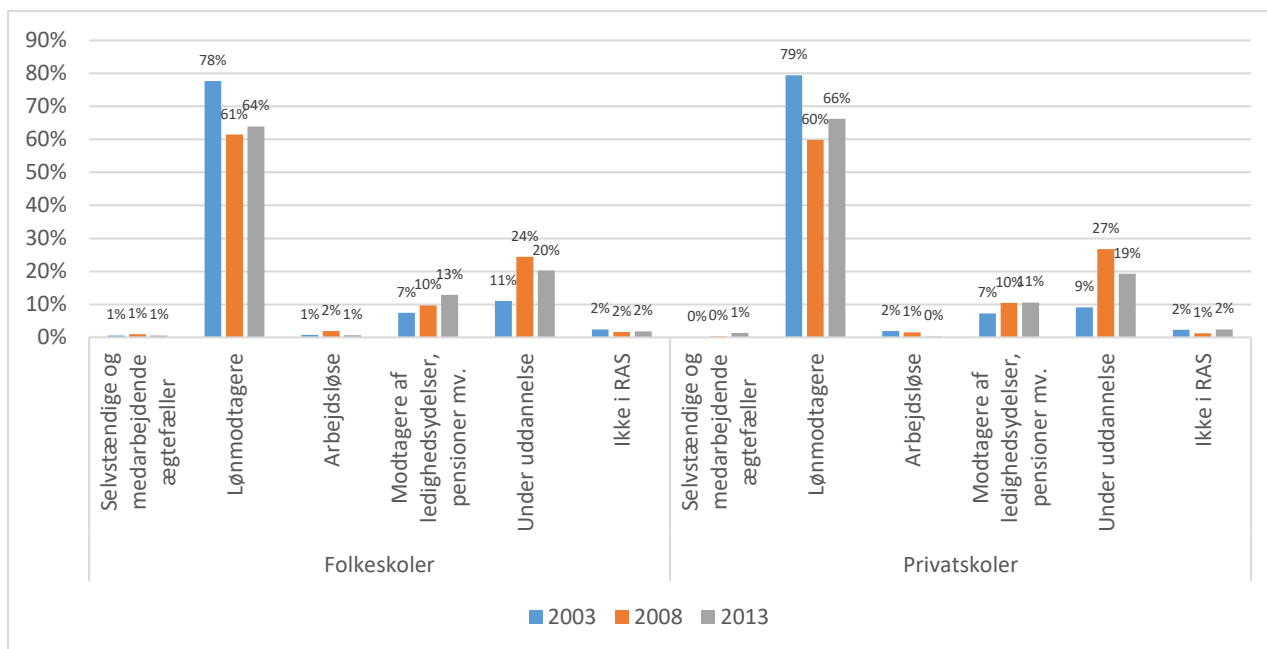
N_{Folkeskole 2003}: 9578, N_{Folkeskole 2008}: 10407, N_{Folkeskole 2013}: 9405

N_{private skoler 2003}: 745, N_{private skoler 2008}: 790, N_{private skoler 2013}: 689

Billedet fortsætter i et vist omfang, når man ser på elever, hvis far har enten gymnasial uddannelse (figur 6.18), erhvervsfaglig uddannelse (figur 6.19) eller kort videregående uddannelse (figur 6.20), som det højeste gennemførte uddannelsesniveau.

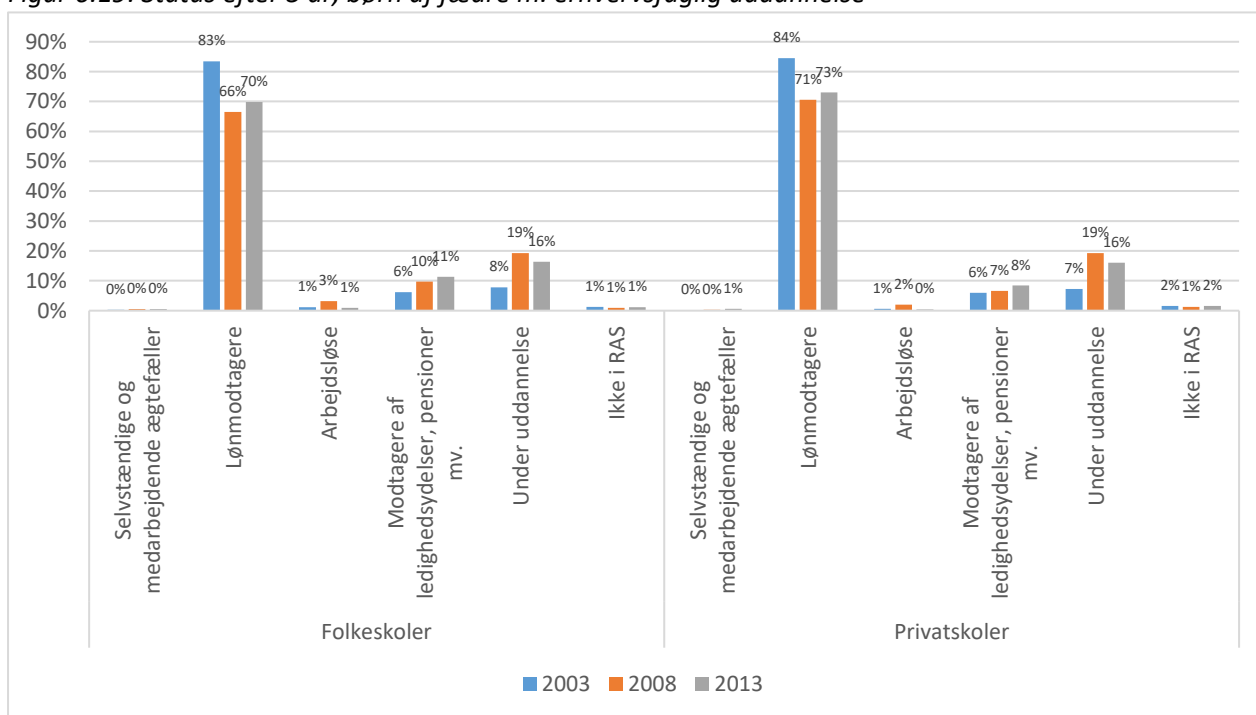
Forskellene mellem elever fra private skoler og folkeskoler er dog betydeligt mindre end de tilsvarende forskelle for analyserne fordelt efter moderens uddannelsesniveau. Generelt er det dog tendensen, at elever fra private skoler i lidt højere grad er i beskæftigelse eller uddannelse og i lidt mindre grad er arbejdsløse eller uden for arbejdsstyrken end elever fra folkeskolen.

Figur 6.18: Status efter 5 år, børn af fædre m. gymnasial uddannelse

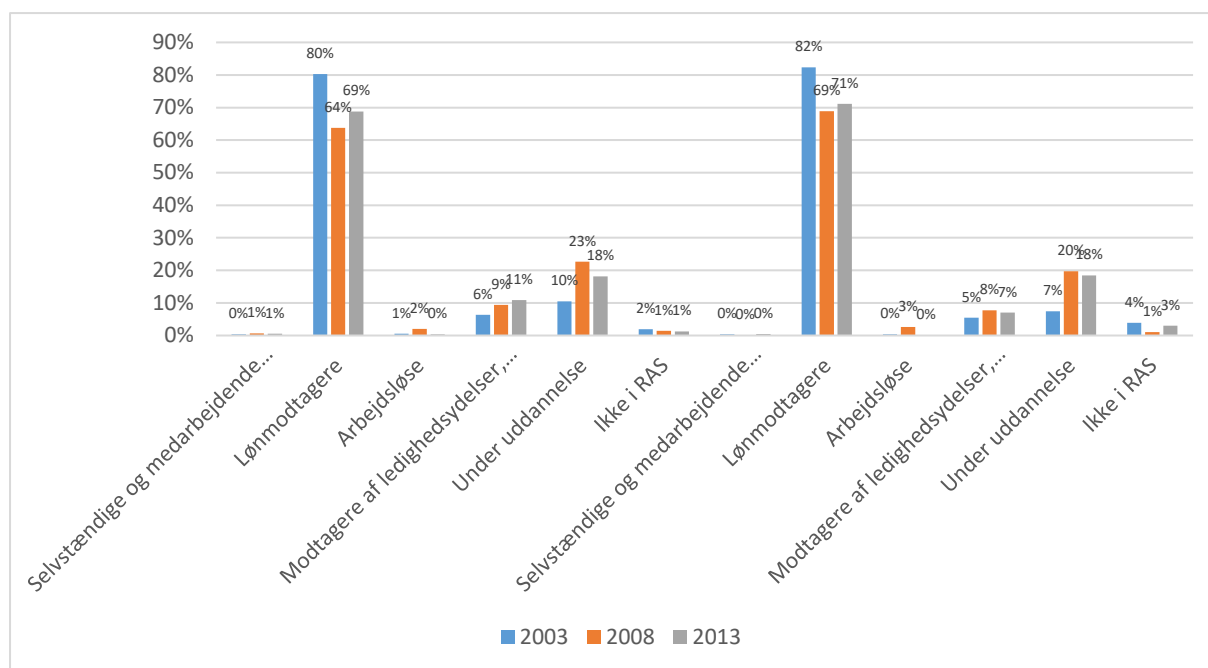
N_{Folkeskole 2003}: 1552, N_{Folkeskole 2008}: 2179; N_{Folkeskole 2013}: 2360
 N_{private skoler 2003}: 263, N_{private skoler 2008}: 336; N_{private skoler 2013}: 379

Figur 6.19: Status efter 5 år, børn af fædre m. erhvervsfaglig uddannelse

N_{Folkeskole 2003}: 16851, N_{Folkeskole 2008}: 20034; N_{Folkeskole 2013}: 19956
 N_{private skoler 2003}: 1700, N_{private skoler 2008}: 2056; N_{private skoler 2013}: 379

Figur 6.20: Status efter 5 år, børn af fædre m. kort videregående uddannelse

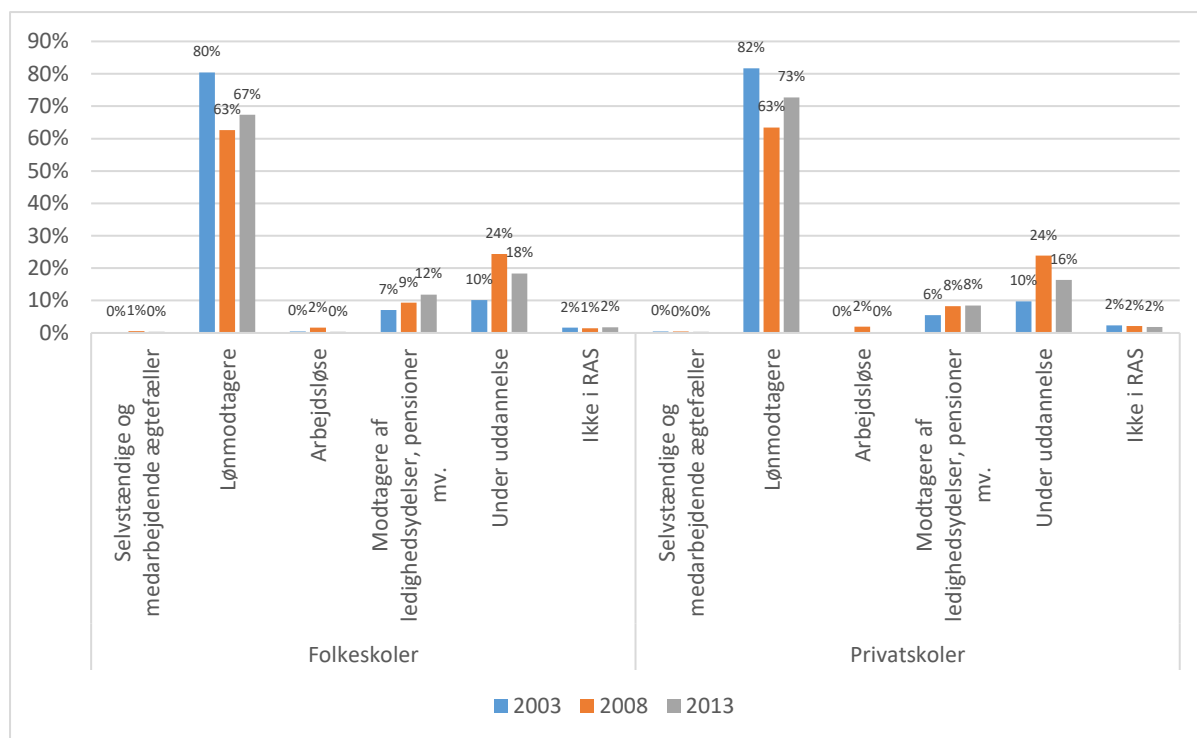

N_{Folkeskole 2003}: 1878, N_{Folkeskole 2008}: 2739, N_{Folkeskole 2013}: 2058
 N_{private skoler 2003}: 255, N_{private skoler 2008}: 386, N_{private skoler 2013}: 471

For de enkelte kategorier kan der være lokale afvigelser fra tendensen, men særligt når andelen af elever, der enten er i uddannelse eller beskæftigelse opsummeres, fastholdes billedet af, at en lidt større andel af eleverne fra de private skoler er i gang med enten uddannelse eller arbejde, end det er tilfældet for folkeskolens elever. Det modsatte gælder, når der opsummeres i forhold til de samlede andele, der enten er arbejdsløse eller står uden for arbejdsmarkedet.

Til forskel fra hvad der var tilfældet ved analyserne fordelt efter moderens uddannelsesniveau, fastholdes tendensen med at være i gang med uddannelse eller at være i arbejde også for elever, hvis far har en mellemlang videregående uddannelse (figur 6.21). Tendensen viser sig dog svagere ved faderen end ved moderen. Her er andelen i beskæftigelse eller uddannelse fortsat lidt højere for elever fra private skoler end for folkeskoler, og det modsatte gælder fortsat også, når man ser på andelen, der er arbejdsløse eller udenfor arbejdsstyrken.

Figur 6.21: Status efter 5 år, børn af fædre m. mellemlang videregående uddannelse

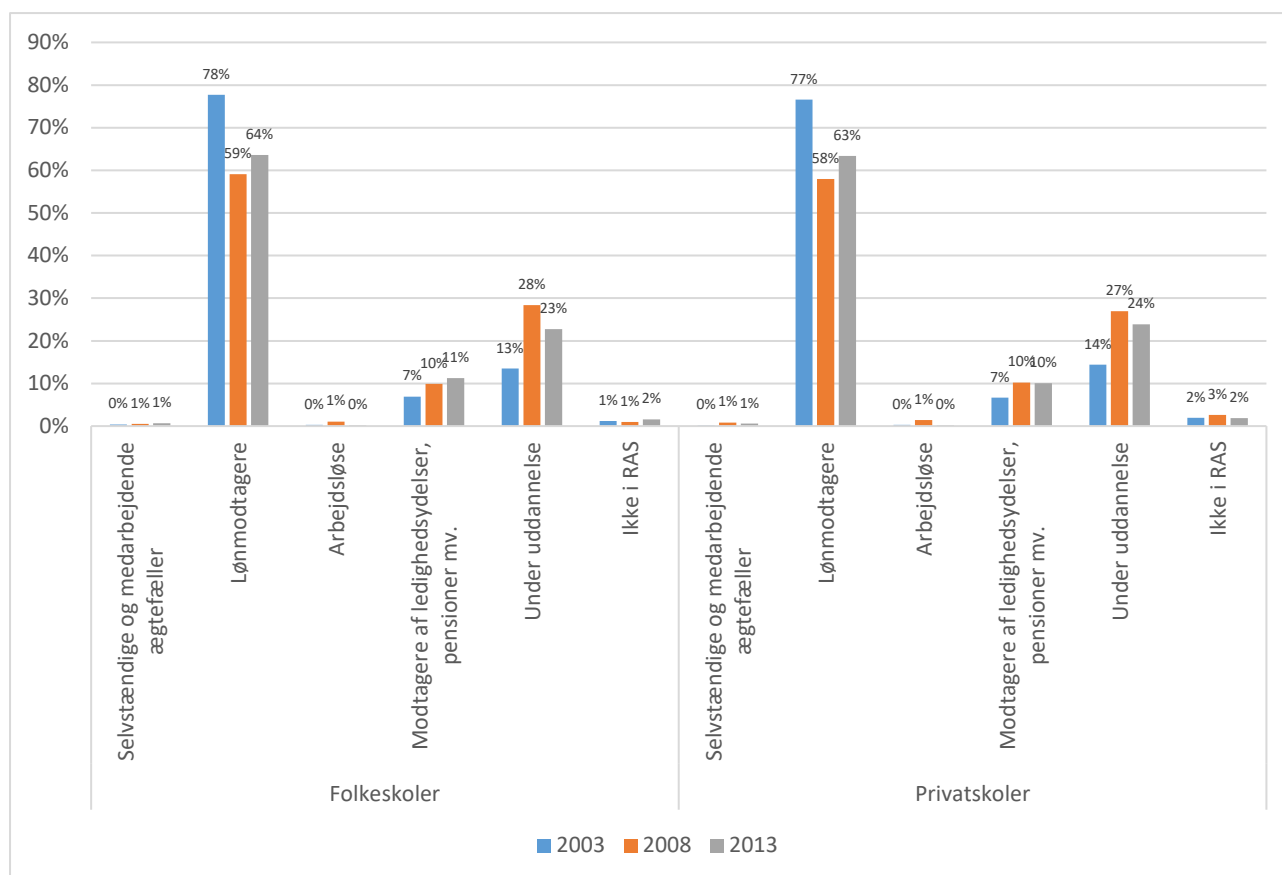

N_{Folkeskole 2003}: 4111, N_{Folkeskole 2008}: 4813: N_{Folkeskole 2013}: 5177

N_{private skoler 2003}: 633, N_{private skoler 2008}: 717: N_{private skoler 2013}: 899

Tendensen forsvinder først helt, når man ser på elever, hvis far har en lang videregående uddannelse (figur 2.22). Her kan der ikke længere ses forskelle mellem elever fra private skoler og folkeskoler, hverken når man ser på uddannelse og beskæftigelse eller på arbejdsløshed og udtræden fra arbejdsstyrken.

Figur 6.22: Status efter 5 år, børn af fædre m. lang videregående uddannelse

N_{Folkeskole 2003}: 3046, N_{Folkeskole 2008}: 3894, N_{Folkeskole 2013}: 4439

N_{private skoler 2003}: 721, N_{private skoler 2008}: 842, N_{private skoler 2013}: 1002

Generelt peger tendensen i analyserne af elevens status 5 år efter endt grundskole sammenholdt med faderens uddannelsesniveau i samme retning som i analyserne i de forudgående afsnit. Særligt de elever fra private skoler, der har en far med en lav eller slet ingen kompetencegivende uddannelse, ser ud til at klare sig lidt bedre end tilsvarende elever fra folkeskolerne. Forskellen er også i disse analyser særligt knyttet sammen med arbejdsmarkedet og kun i meget begrænset omfang knyttet til i hvor høj grad, eleven er i gang en uddannelse på tidspunktet.

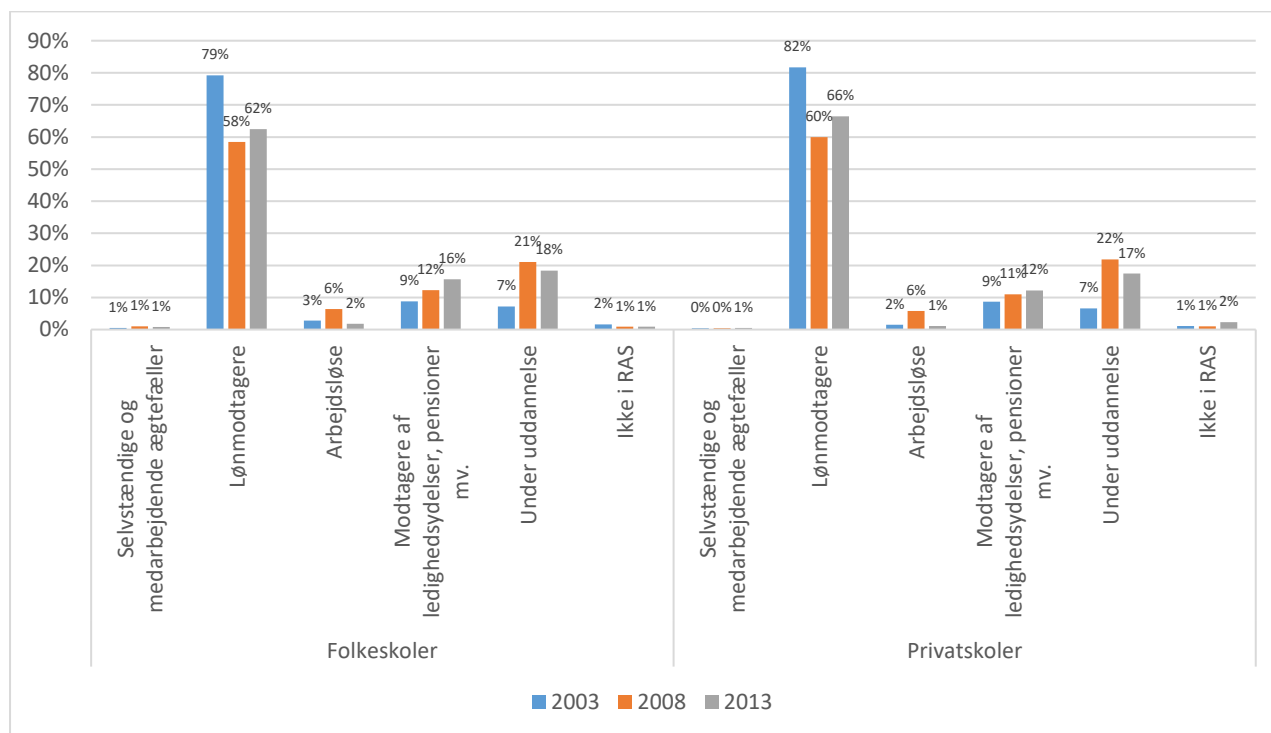
6.4 Karaktergennemsnit ved afslutning af grundskolen

I dette afsnit analyseres elevernes status i forhold til uddannelse og beskæftigelse 5 år efter afsluttet grundskole sammenholdt med deres karaktergennemsnit ved afslutningen af 9. klasse.

Karaktergennemsnittet er opdelt i kvartiler. Nederste kvartil refererer således til den gruppe af elever, der har det laveste karaktergennemsnit, næstnederste kvartil refererer til den gruppe af eleverne, der har det næstlaveste karaktergennemsnit, mens næstøverste og øverste kvartil refererer til henholdsvis den gruppe af eleverne, der har det næsthøjeste karaktergennemsnit og den gruppe, der har det højeste karaktergennemsnit.

Figur 6.23 herunder viser elevernes status 5 år efter afsluttet grundskole for den nederste kvartil af eleverne, hvad angår karaktergennemsnit. Af figuren fremgår det, at der er forskel mellem elever fra private skoler og elever fra folkeskolen. En større andel af eleverne fra private skoler er i beskæftigelse i forhold til elever fra folkeskolerne, og det modsatte billede tegner sig, når man ser på andelen, der er arbejdsløse og særligt uden for arbejdsstyrken. Forskellene er dog mindre end i de tilsvarende forskelle i analyserne fordelt efter forældrenes indkomst og uddannelse.

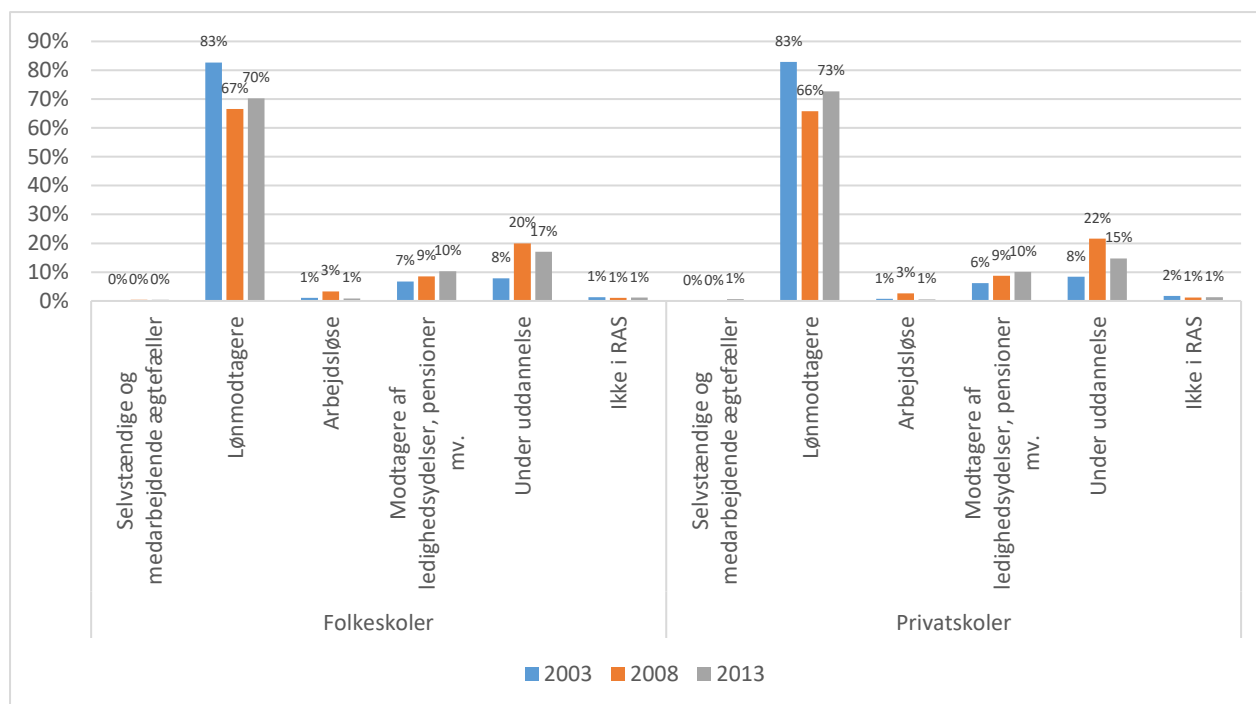
Figur 6.23: Status efter 5 år, elever med karaktergennemsnit i nederste kvartil (0-25%)

N_{Folkeskole 2003}: 10000, N_{Folkeskole 2008}: 11549, N_{Folkeskole 2013}: 12153
N_{private skoler 2003}: 716, N_{private skoler 2008}: 718, N_{private skoler 2013}: 723

Forskellene mellem elever fra private skoler og folkeskoler forsvinder dog stort set, når man ser på den fjerdedel af eleverne, der har det næstlaveste karaktergennemsnit ved afslutningen af 9. klasse. Her er andelen af elever i private skoler, der er i beskæftigelse på tidspunktet lidt højere end den tilsvarende andel af elever fra folkeskolerne. Modsat er der en tilsvarende større andel af eleverne fra folkeskolerne, som er i gang med en uddannelse, og lægges andelen af elever, som enten er i gang med uddannelse eller er i beskæftigelse sammen, kan der ikke identificeres en forskel på eleverne fra de to skoletyper.

Figur 6.24: Status efter 5 år, elever med karaktergennemsnit i næstnederste kvartil (25-50%)

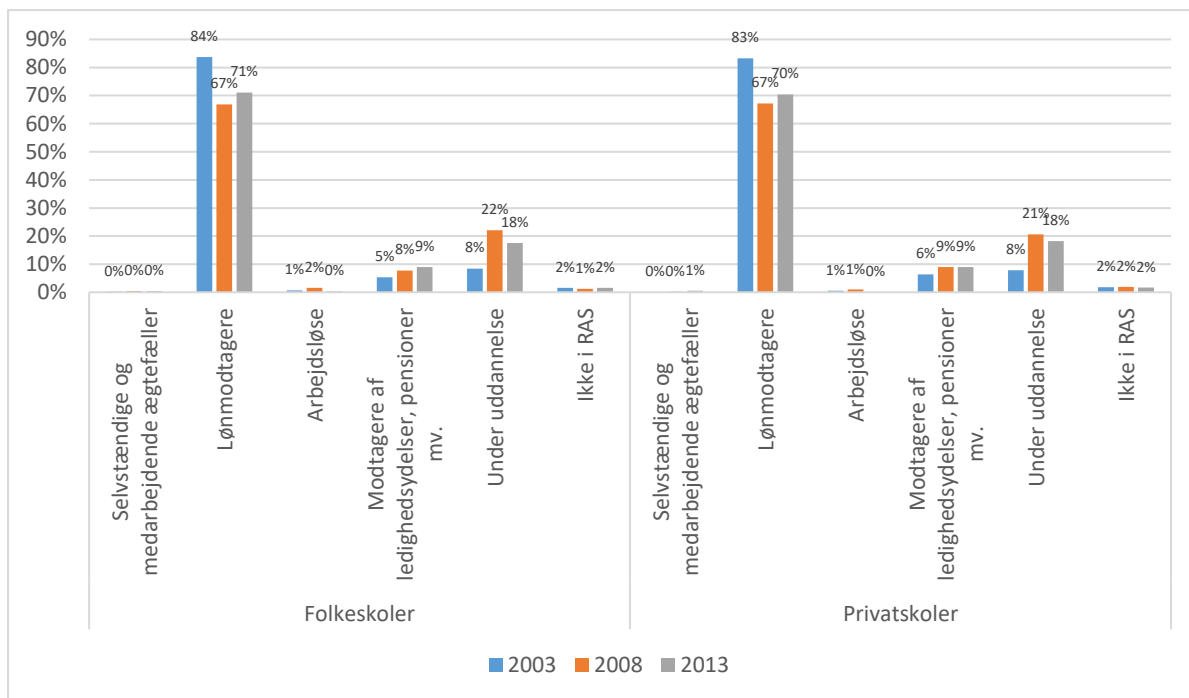

N_{Folkeskole 2003}: 9078, N_{Folkeskole 2008}: 11784, N_{Folkeskole 2013}: 11138
 N_{private skoler 2003}: 1015, N_{private skoler 2008}: 1264, N_{private skoler 2013}: 1274

Det samme gør sig gældende, når man ser på de elever, der har fået de højeste karakterer ved afslutningen af 9. klasse (figur 6.25 og figur 6.26). Her er der ingen forskel på elever fra folkeskolerne og fra private skoler i status 5 år efter grundskolens afslutning, uanset om man ser på uddannelse, beskæftigelse eller udtræden af arbejdsstyrken.

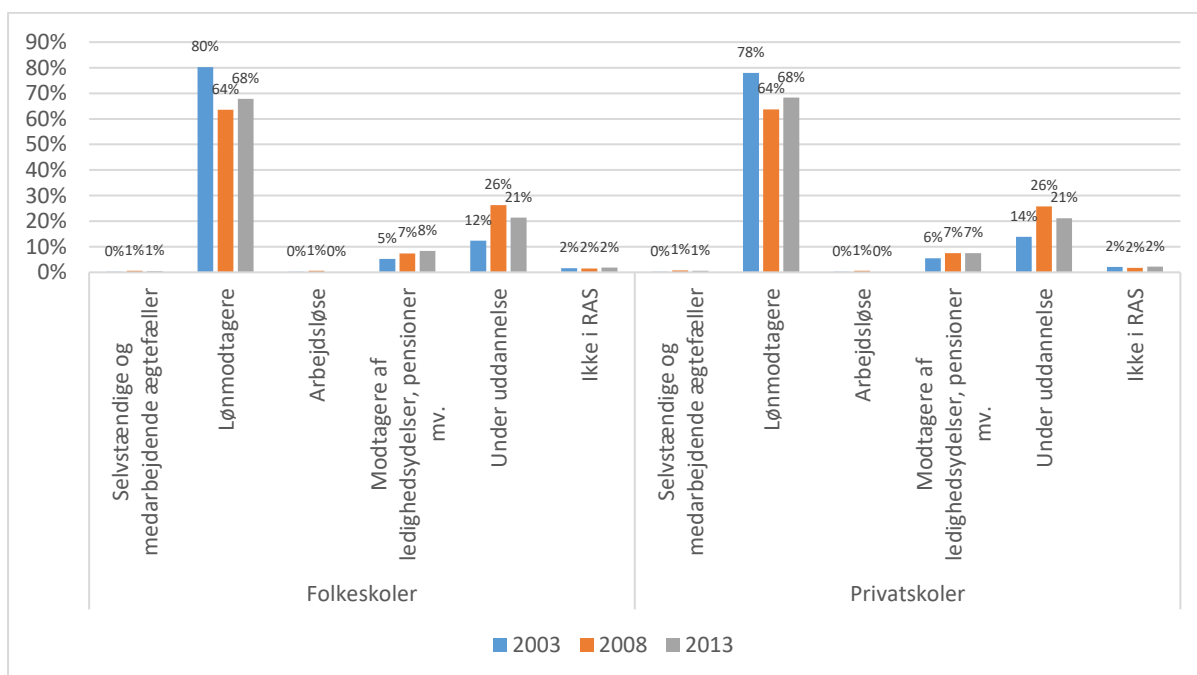

Figur 6.25: Status efter 5 år, elever med karaktergennemsnit i næstøverste kvartil (50-75%)

N_{Folkeskole 2003}: 9869, N_{Folkeskole 2008}: 10924: N_{Folkeskole 2013}: 11548
 N_{private skoler 2003}: 1355, N_{private skoler 2008}: 1560: N_{private skoler 2013}: 1753

Figur 6.26: Status efter 5 år, elever med karaktergennemsnit i øverste kvartil (75-100%)

N_{Folkeskole 2003}: 9187, N_{Folkeskole 2008}: 11030: N_{Folkeskole 2013}: 10753
 N_{private skoler 2003}: 1481, N_{private skoler 2008}: 1906: N_{private skoler 2013}: 2108

Når man sammenholder med karaktergennemsnit i 9. klasse, er forskellene mellem elever fra private skoler og folkeskoler knyttet til de svageste elever. Det samme gjorde sig gældende for analyserne af elevernes status 5 år efter afsluttet grundskole fordelt efter socioøkonomisk baggrund. Her klarer elever fra private skoler sig lidt bedre end tilsvarende elever fra folkeskolerne, mens der modsat ikke er forskel på status for eleverne i de resterende kvartiler.

7 Elevernes overgang til videre uddannelse og beskæftigelse: Status 10 år efter afsluttet grundskole

I dette afsnit analyseres status for eleverne fra henholdsvis folkeskolerne og de private skoler i forhold til arbejde og uddannelse 10 år efter, de har afsluttet grundskolen. Analyserne er foretaget på kohorten fra 2003 og fra 2008.

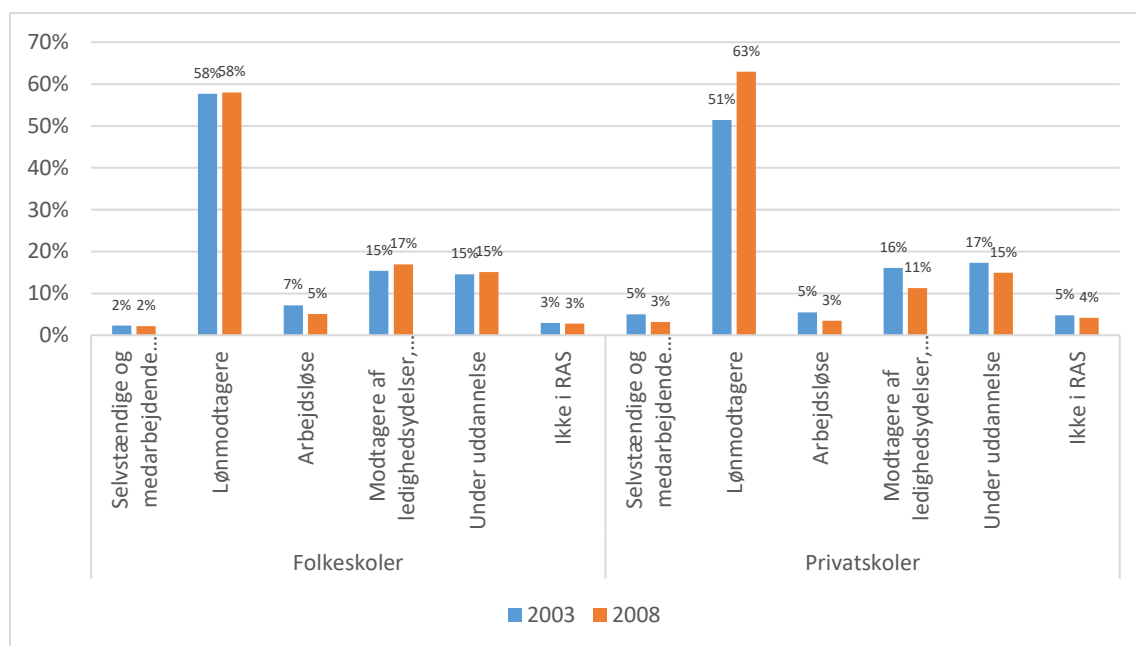
Analyserne ligner i udgangspunktet analyserne af elevernes status 5 år efter afsluttet grundskole. Variable i analyserne er således de samme, og den eneste forskel er, at socioøkonomisk baggrund, karaktergennemsnit i 9. klasse samt skoletype nu sammenholdes med elevens situation efter 10 år fremfor efter 5 år.

7.1 Forældres indkomst

I figur 7.1 herunder ses status i forhold til uddannelse og beskæftigelse for de elever, der kommer fra hjem i den nederste indkomstdecil set i relation til, hvorvidt de har gået i folkeskole eller privatskole. Det er altså status for de elever, der kommer fra de 10 % mindst ressourcerstærke hjem.

Figuren viser grundlæggende den samme tendens, som den tilsvarende analyse foretaget 5 år efter endt grundskole, nemlig at en større andel af eleverne fra de private skoler er i beskæftigelse og en mindre andel er arbejdsløse eller uden for arbejdsstyrken, end tilfældet er for eleverne fra folkeskolerne. Særligt i forhold til andelen udenfor arbejdsstyrken er forskellen dog lidt mindre end for status efter 5 år, men den er stadig tydelig.

Figur 7.1: Elevernes situation 10 år efter endt grundskole, elever fra 1. indkomstdecil (00-10%)

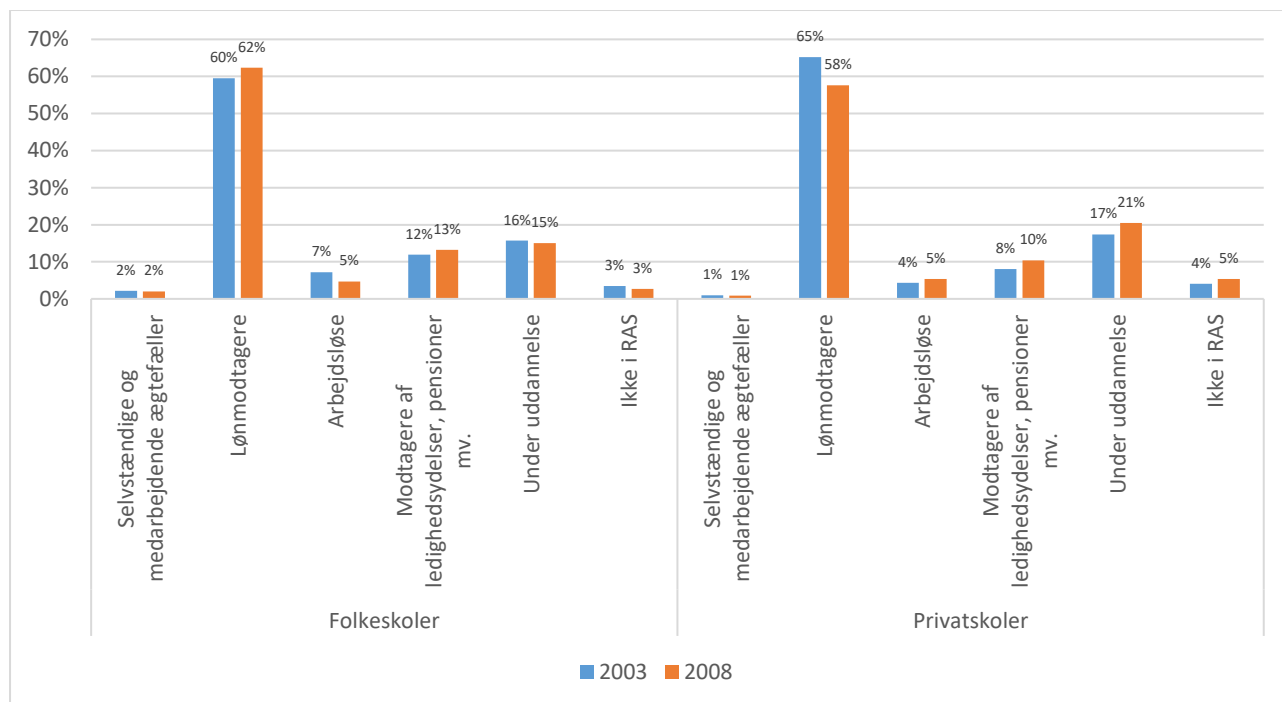
N_{Folkeskole 2003}: 3557, N_{Folkeskole 2008}: 4318

N_{private skoler 2003}: 422, N_{private skoler 2008}: 408

Til gengæld er der sket en udvikling for det 2. indkomstdecil (figur 7.2). Når man ser på kohorten fra 2008 er andelen, der er i beskæftigelse nu mindre for elever fra private skoler end for elever fra folkeskolen. Andelen af beskæftigede elever fra private skoler er henholdsvis 65 % for 2003-kohorten og 58 % for 2008-kohorten, mens de tilsvarende tal for folkeskolerne er henholdsvis 60 % og 62 %. Til gengæld er andelen af elever fra

private skoler, der er i gang med en uddannelse for 2008-kohorten betydeligt højere end den tilsvarende andel for elever fra folkeskolerne. Andelen for elever fra de private skoler er 21 %, mens den samme andel for eleverne fra folkeskolerne kun er 15 %. Det vil formentlig i høj grad være forklaringen på den lavere andel af eleverne fra privatskolerne, der er i beskæftigelse. Ser man samtidig på andelen, der er arbejdsløse eller udenfor arbejdsstyrken, så er denne andel fortsat mindre for eleverne fra de private skoler, end den er for eleverne fra folkeskolerne. Den lavere beskæftigelsesfrekvens for privatskoleleverne 10 år efter afsluttet grundskole må derfor først og fremmest tilskrives, at eleverne i højere grad er i uddannelse.

Figur 7.2: Elevernes situation 10 år efter endt grundskole, elever fra 2. indkomstdecil (10-20%)

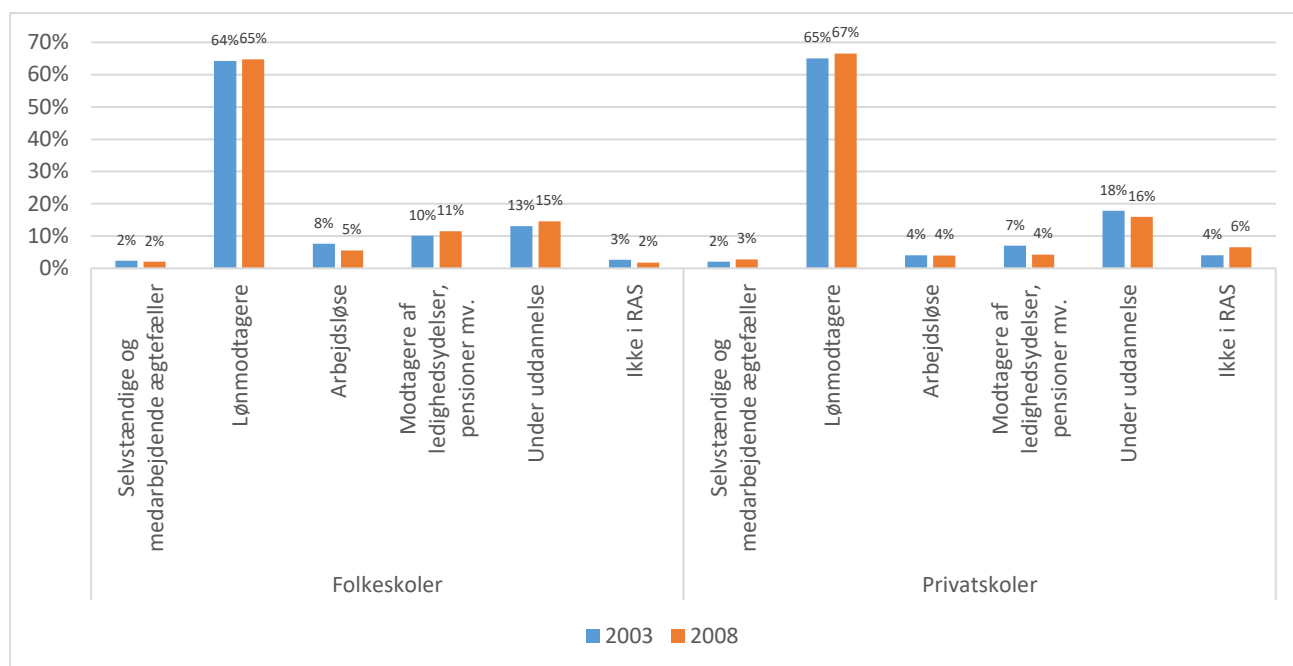

N_{Folkeskole 2003}: 3681, N_{Folkeskole 2008}: 4383

N_{private skoler 2003}: 322, N_{private skoler 2008}: 356

Tendensen fra de to første indkomstdeciler går delvist igen, når man ser på eleverne fra den 3. indkomstdecil (figur 7.3). Her er billedet dog mindre tydeligt og forskellene på elever fra private skoler og folkeskolen er små. Overordnet set er billedet dog, at en lidt større andel af eleverne fra private skoler er i uddannelse eller beskæftigelse end tilfældet er for elever fra folkeskolerne, mens det modsatte gælder, når man ser på arbejdsløshed og udtræden fra arbejdsstyrken.

Figur 7.3: Elevernes situation 10 år efter endt grundskole, elever fra 3. indkomstdecil (20-30%)

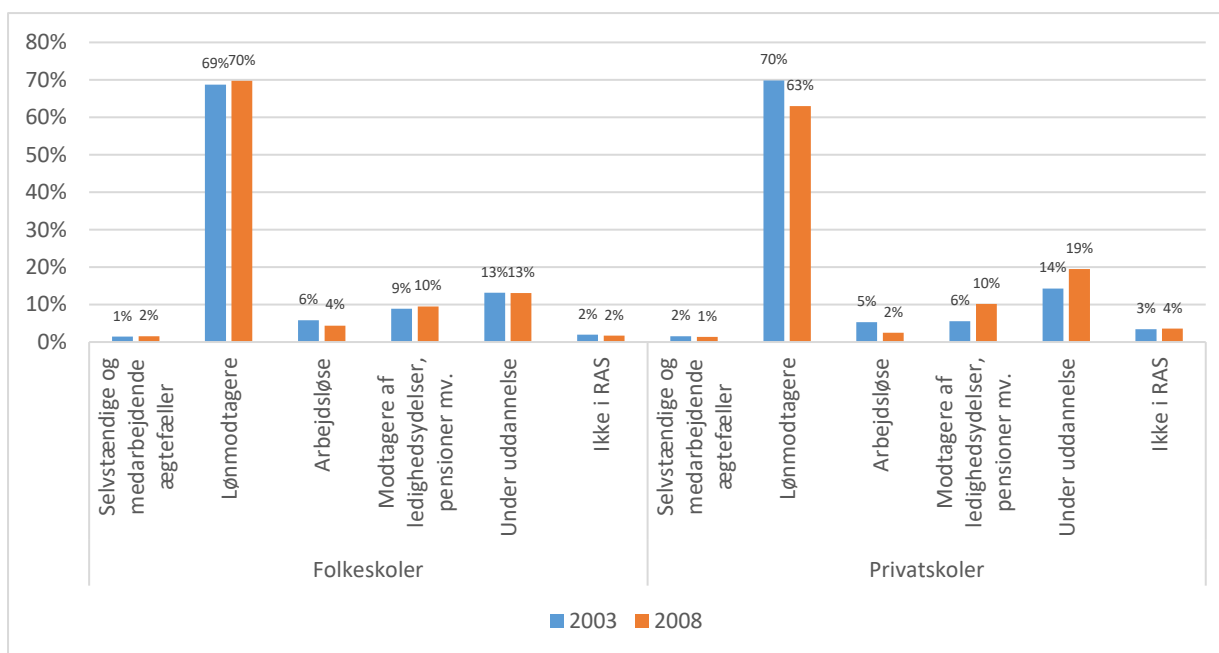

N_{Folkeskole 2003}: 3683, N_{Folkeskole 2008}: 4328

N_{private skoler 2003}: 343, N_{private skoler 2008}: 401

For eleverne fra 4. indkomstdecil (figur 7.4) bliver tendensen fra de første indkomstdeciler igen tydeligere. Her er en større andel af eleverne fra privatskolerne i uddannelse 10 år efter endt grundskole sammenlignet med eleverne fra folkeskolerne, mens en lavere andel er i hhv. beskæftigelse, arbejdsløse og udenfor arbejdsstyrken. Tendensen er særlig tydelig for kohorten fra 2008, mens forskellen er betydeligt mindre for kohorten fra 2003.

Figur 7.4: Elevernes situation 10 år efter endt grundskole, elever fra 4. indkomstdecil (30-40%)

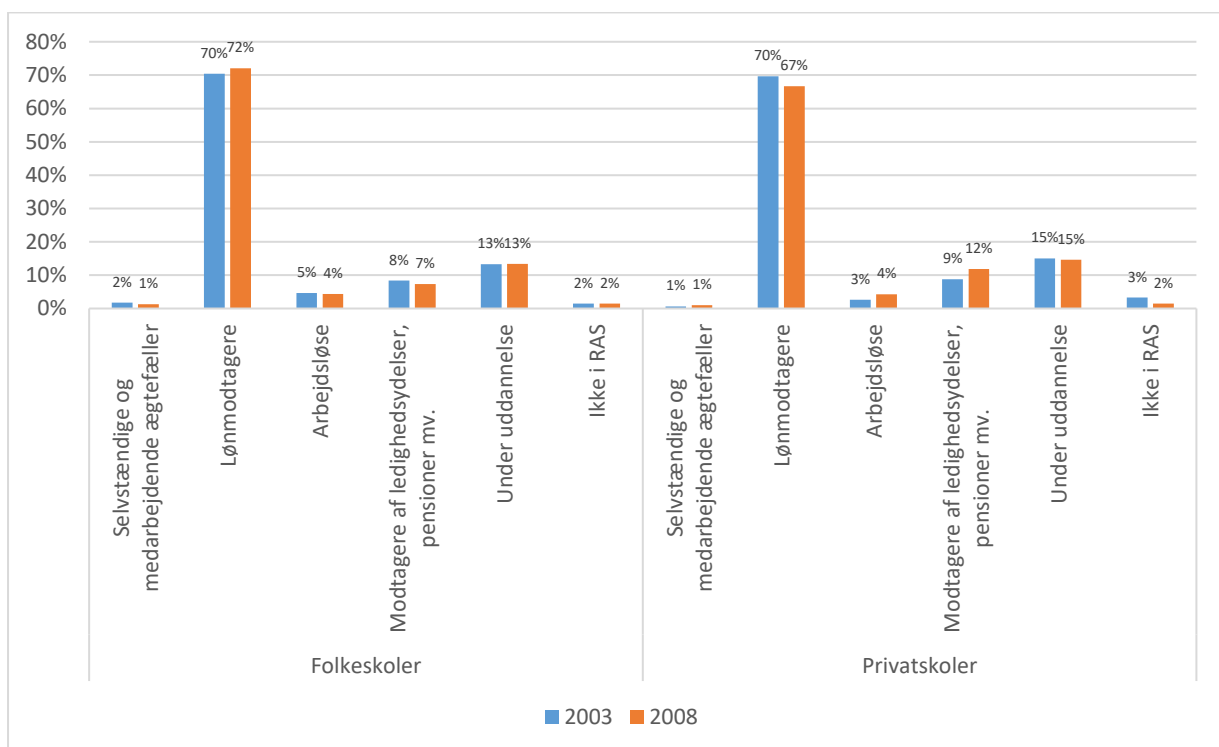

N_{Folkeskole 2003}: 3742, N_{Folkeskole 2008}: 4407

N_{private skoler 2003}: 322, N_{private skoler 2008}: 356

Tendensen forsvinder i høj grad, når man ser på eleverne fra de tre midterste indkomstdeciler (figur 7.5, 7.6 og 7.9).

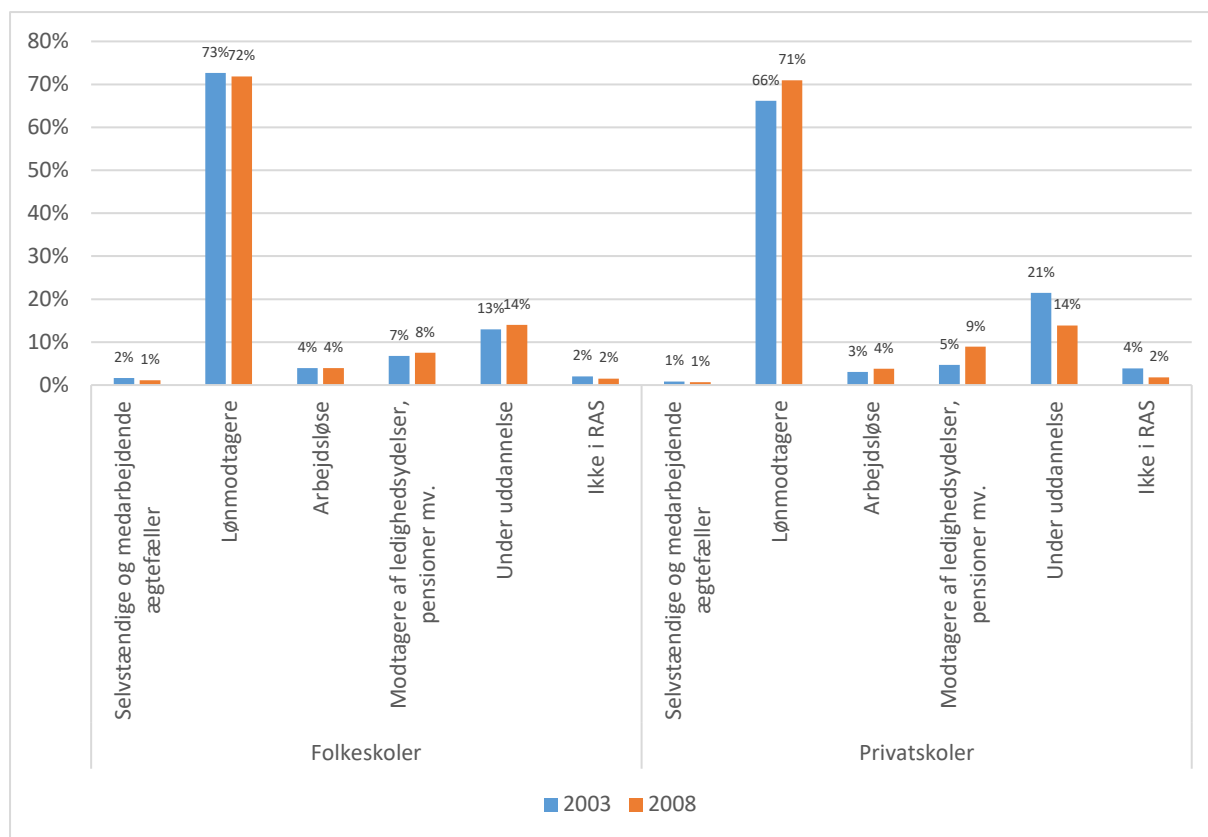
Figur 7.5: Elevernes situation 10 år efter endt grundskole, elever fra 5. indkomstdecil (40-50%)

N_{Folkeskole 2003}: 3775, N_{Folkeskole 2008}: 4398

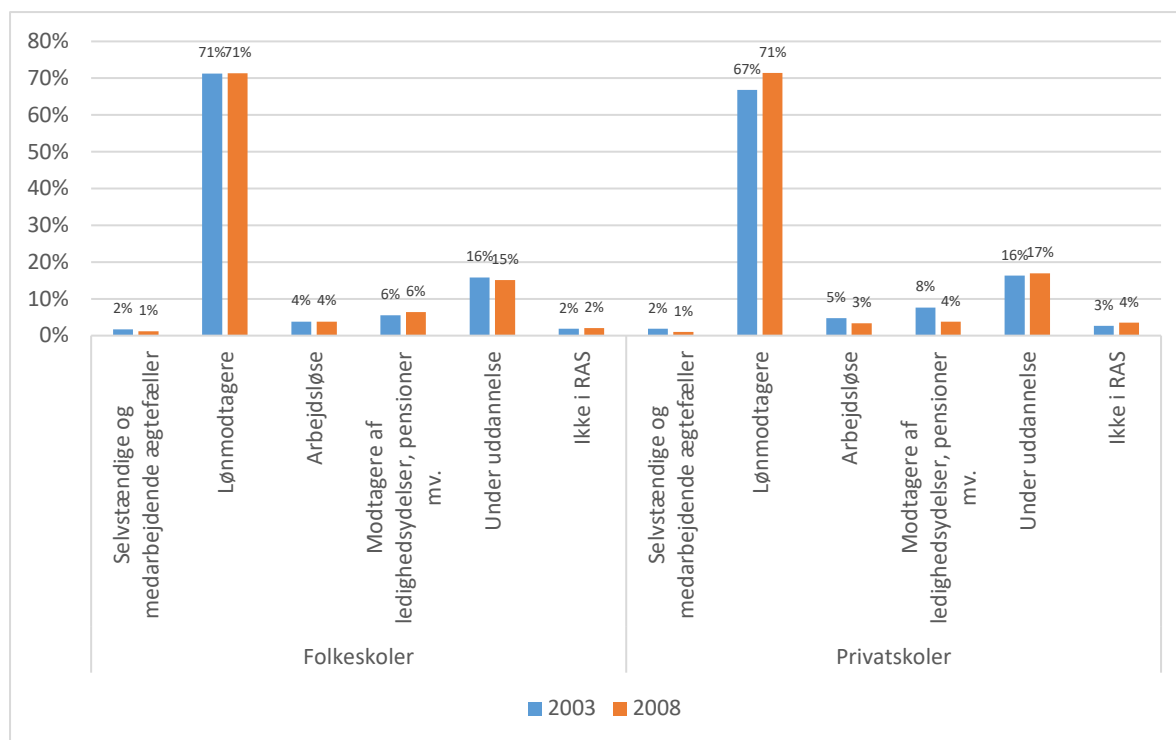
N_{private skoler 2003}: 306, N_{private skoler 2008}: 396

Figur 7.6: Elevernes situation 10 år efter endt grundskole, elever fra 6. indkomstdecil (50-60%)

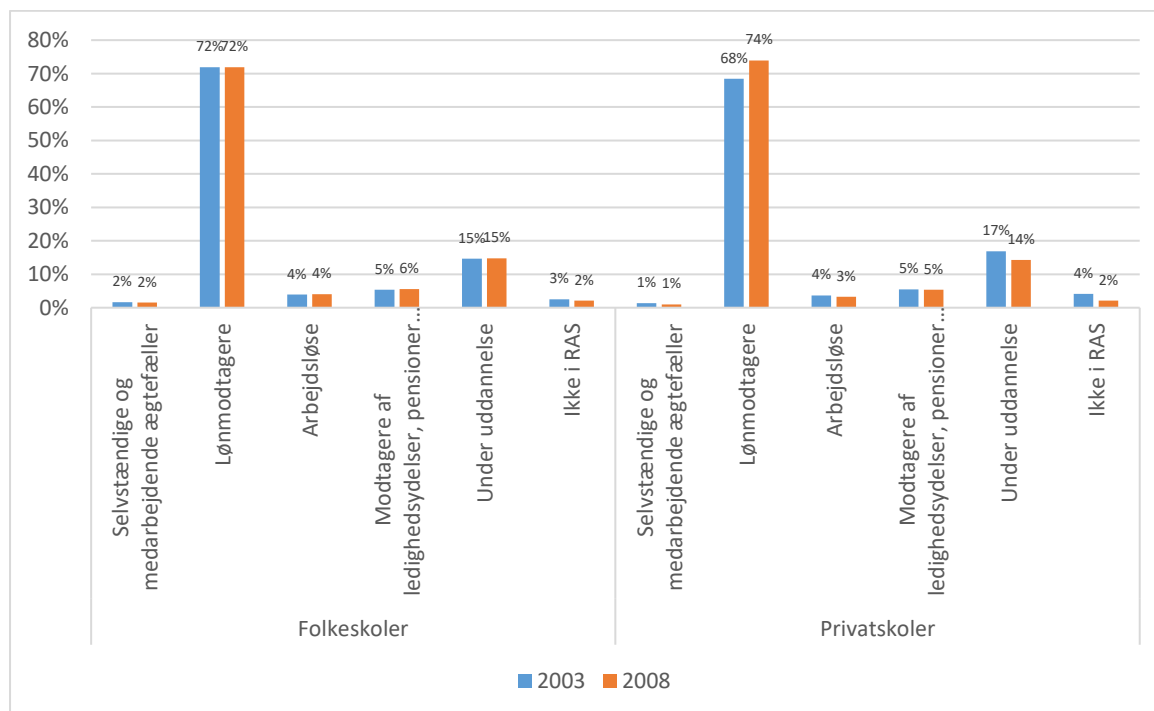
N_{Folkeskole} 2003: 3696, N_{Folkeskole} 2008: 4319
 N_{private skoler} 2003: 364, N_{private skoler} 2008: 447

Figur 7.8: Elevernes situation 10 år efter endt grundskole, elever fra 7. indkomstdecil (60-70%)

N_{Folkeskole 2003}: 3697, N_{Folkeskole 2008}: 4287
 N_{private skoler 2003}: 380, N_{private skoler 2008}: 479

Figur 7.9: Elevernes situation 10 år efter endt grundskole, elever fra 8. indkomstdecil (70-80%)

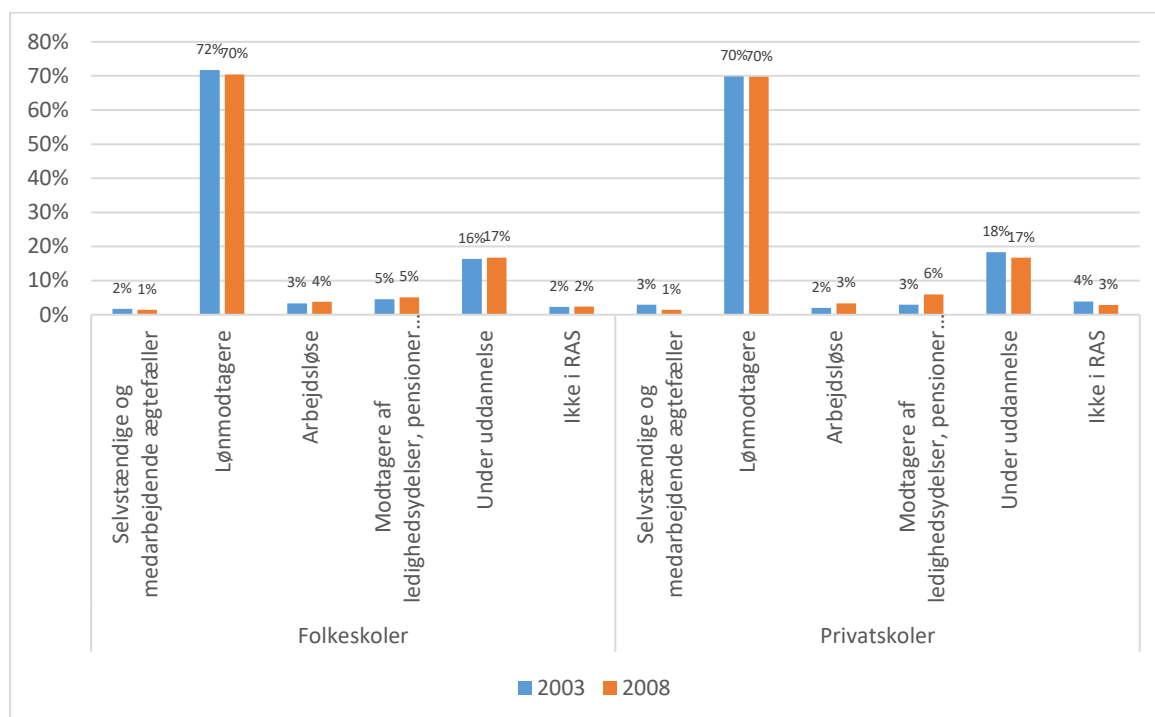

N_{Folkeskole 2003}: 3608, N_{Folkeskole 2008}: 4172

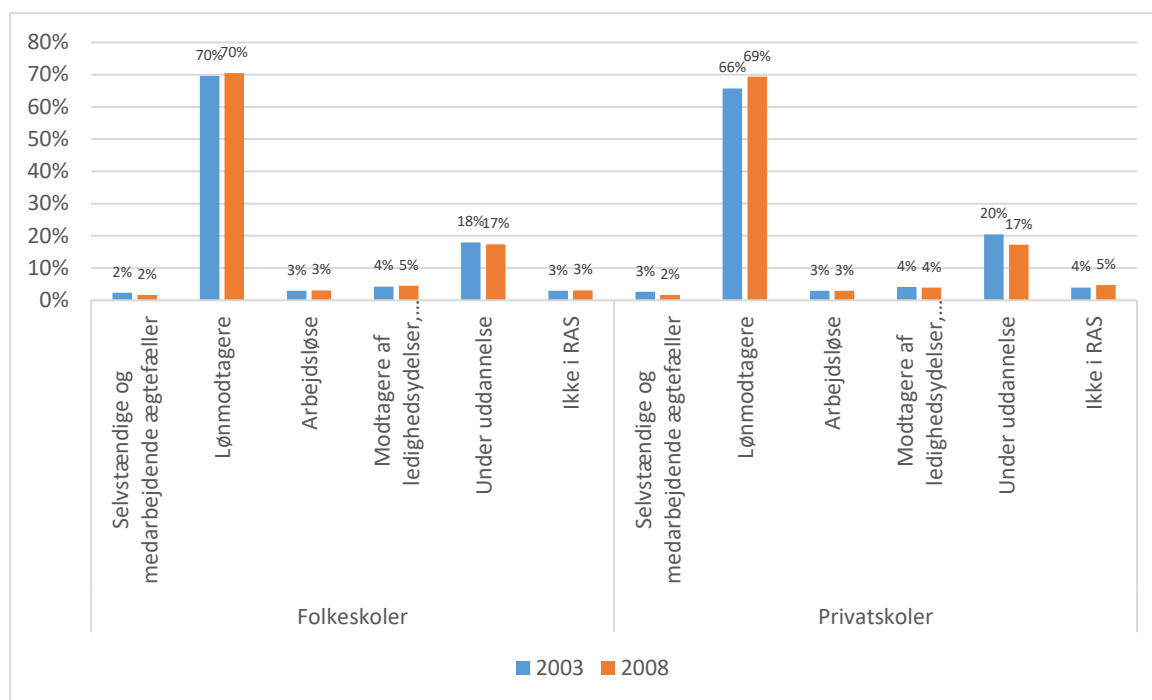
For eleverne fra de to øverste indkomstdeciler (figur 7.10 og 7.11) kan der, ligesom ved status 5 år efter afsluttet grundskole, ikke påvises nogen tydelig forskel mellem elever fra private skoler og elever fra folkeskoler. Eleverne fra disse indkomstkategorier har generelt en høj beskæftigelsesfrekvens, er i relativt høj grad i uddannelse særligt sammenlignet med elever fra de nederste indkomstkategorier, mens en forholdsvis lille andel står uden for arbejdsstyrken eller er arbejdsløse. Imidlertid peger tallene ikke på, at det at eleven har gået enten i privatskole eller folkeskole spiller en central betydning for disse grupper af elever.

Figur 7.10: Elevernes situation 10 år efter endt grundskole, elever fra 9. indkomstdecil (80-90%)

N_{Folkeskole 2003}: 3487, N_{Folkeskole 2008}: 4120
 N_{private skoler 2003}: 540, N_{private skoler 2008}: 694

Figur 7.11: Elevernes situation 10 år efter endt grundskole, elever fra 10. indkomstdecil (90-100%)

N_{Folkeskole 2003}: 3191, N_{Folkeskole 2008}: 3773

N_{private skoler 2003}: 835, N_{private skoler 2008}: 944

Fordelt på indkomsten i deres barndomshjem viser analyserne af elevernes status 10 år efter afsluttet grundskole grundlæggende samme billede, som de tilsvarende analyser 5 år efter endt grundskole gjorde. Særligt i forhold til de mindst økonomisk ressourcestærke elever ser der ud til at være en tydelig forskel mellem private skoler og folkeskoler, således at eleverne fra private skoler generelt klarer sig bedre end de tilsvarende elever i folkeskolerne målt i forhold til uddannelse og arbejde.

For de mest ressourcestærke elever kan der imidlertid heller ikke 10 år efter afsluttet grundskole påvises nogle tydelige forskelle mellem elever fra private skoler og folkeskoler.

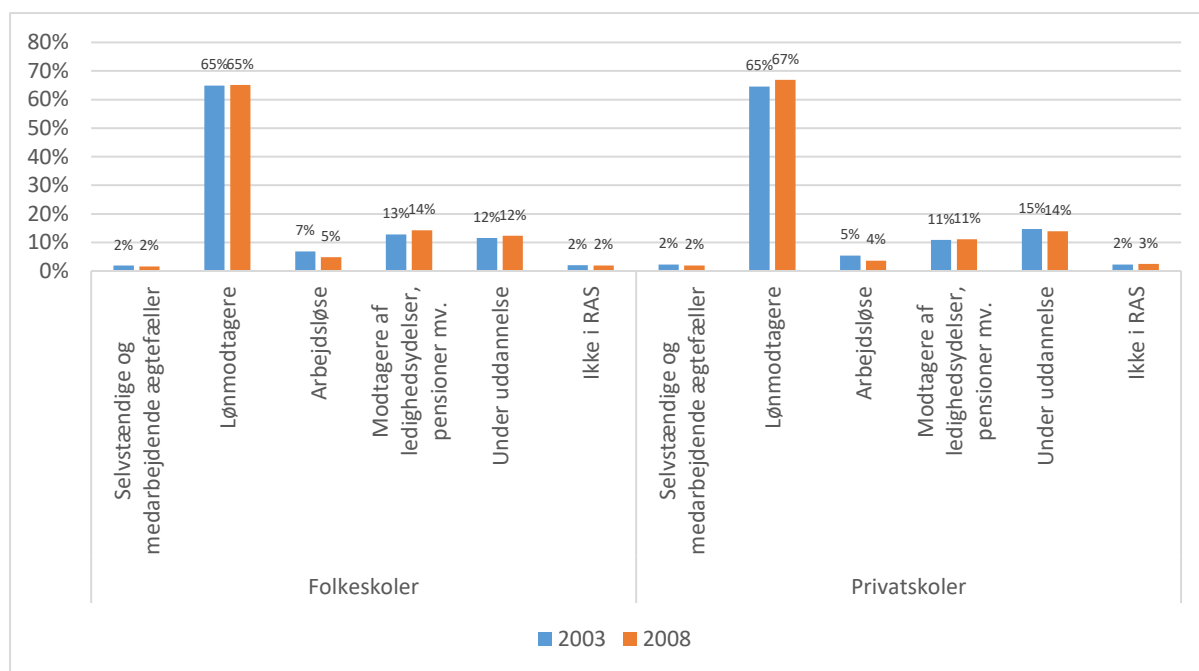
7.2 Mors uddannelsesniveau

I dette afsnit analyseres elevernes status i forhold til uddannelse og beskæftigelse afhængigt af om de kommer fra folkeskolerne eller de private skoler. Ligesom i det foregående afsnit, ligner analyserne grundlæggende de tilsvarende analyser af elevernes status 5 år efter afsluttet grundskole.

I figur 7.12 herunder vises således status i forhold til uddannelse og beskæftigelse for elever, hvis mor havde grundskoleniveau som højst gennemførte uddannelse. Figuren viser status for elever fra henholdsvis private skoler og folkeskoler.

Figuren viser grundlæggende samme billede som den tilsvarende analyse af status fem år tidligere. Det billede, der tegner sig, er således, at elever fra private skoler i lidt højere grad er i beskæftigelse og nu også i uddannelse sammenlignet med elever fra folkeskolen. Elever fra private skoler er også fortsat i mindre grad arbejdsløse eller udenfor arbejdsstyrken, men forskellen på de to skoletyper på dette område er blevet mindre.

Figur 7.12: Status efter 10 år, børn af mødre m. grundskoleniveau

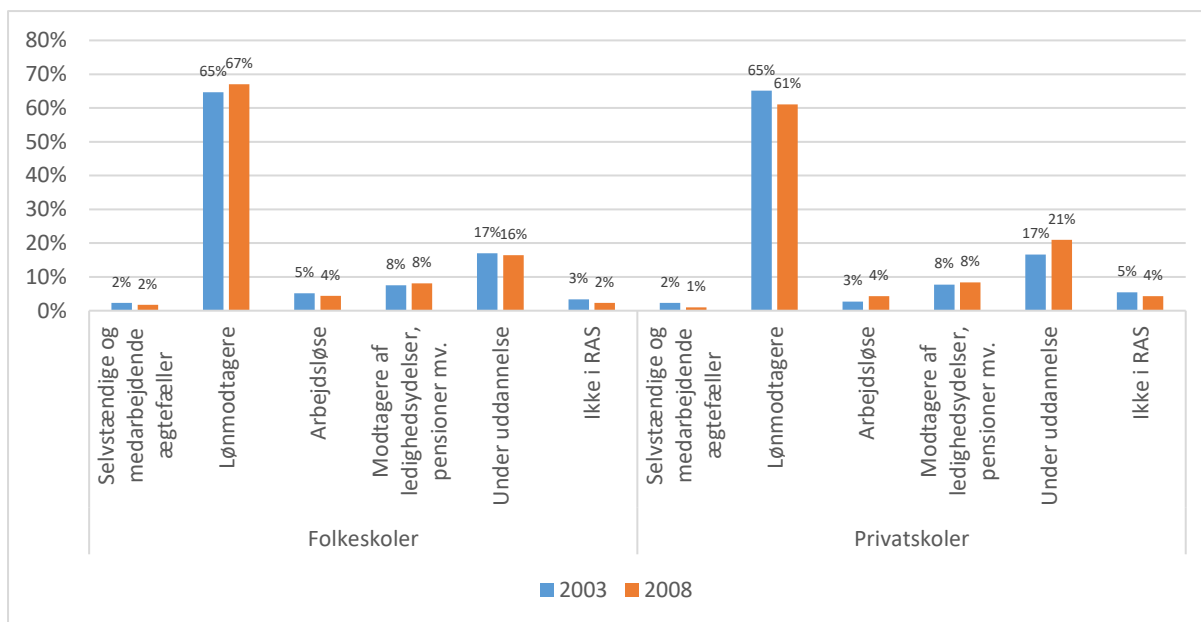

N_{Folkeskole 2003}: 11561, N_{Folkeskole 2008}: 10706

N_{private skoler 2003}: 929, N_{private skoler 2008}: 714

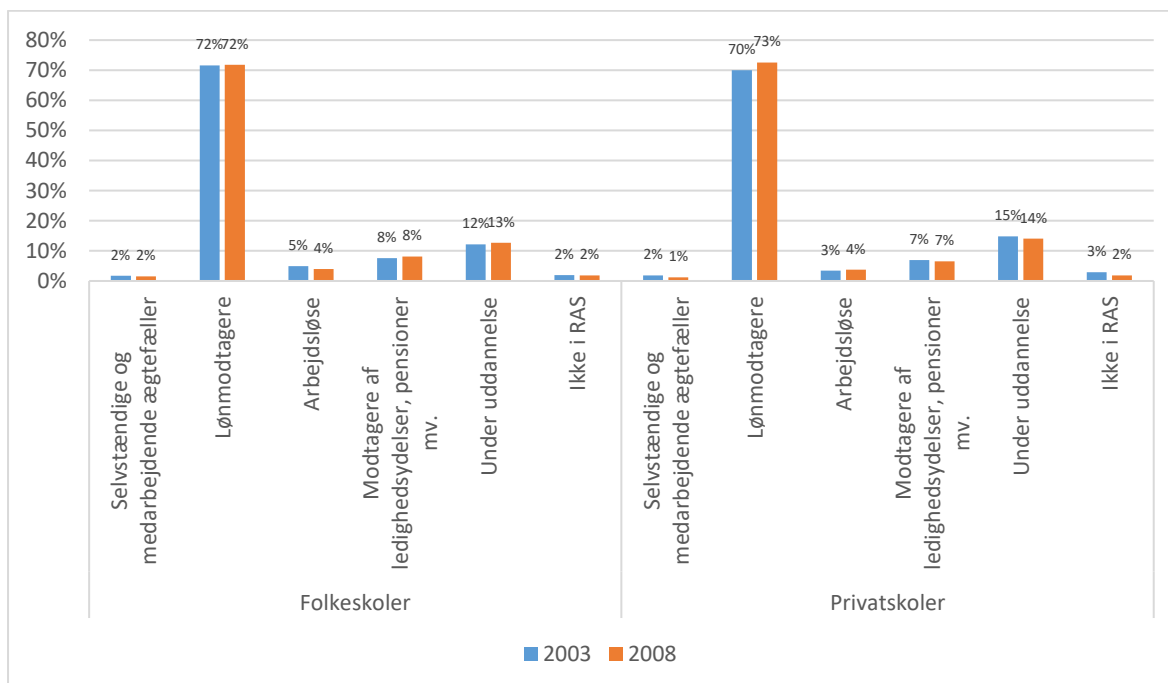
Tendensen fortsætter s i et vist omfang for elever, hvis mor havde en gymnasial uddannelse eller en erhvervsfaglig uddannelse som højeste uddannelsesniveau. Særligt andelen, der er i uddannelse fra 2008-kohorten, er større for privatskoleeleverne end for folkeskoleeleverne. Imidlertid er statusforskellen mellem elever fra de to skoletyper generelt blevet mindre fra målingen på 5. år til målingen på 10. år.

Figur 7.13: Status efter 10 år, børn af mødre m. gymnasial uddannelse

N_{Folkeskole 2003}: 1808, N_{Folkeskole 2008}: 2852
 N_{private skoler 2003}: 258, N_{private skoler 2008}: 419

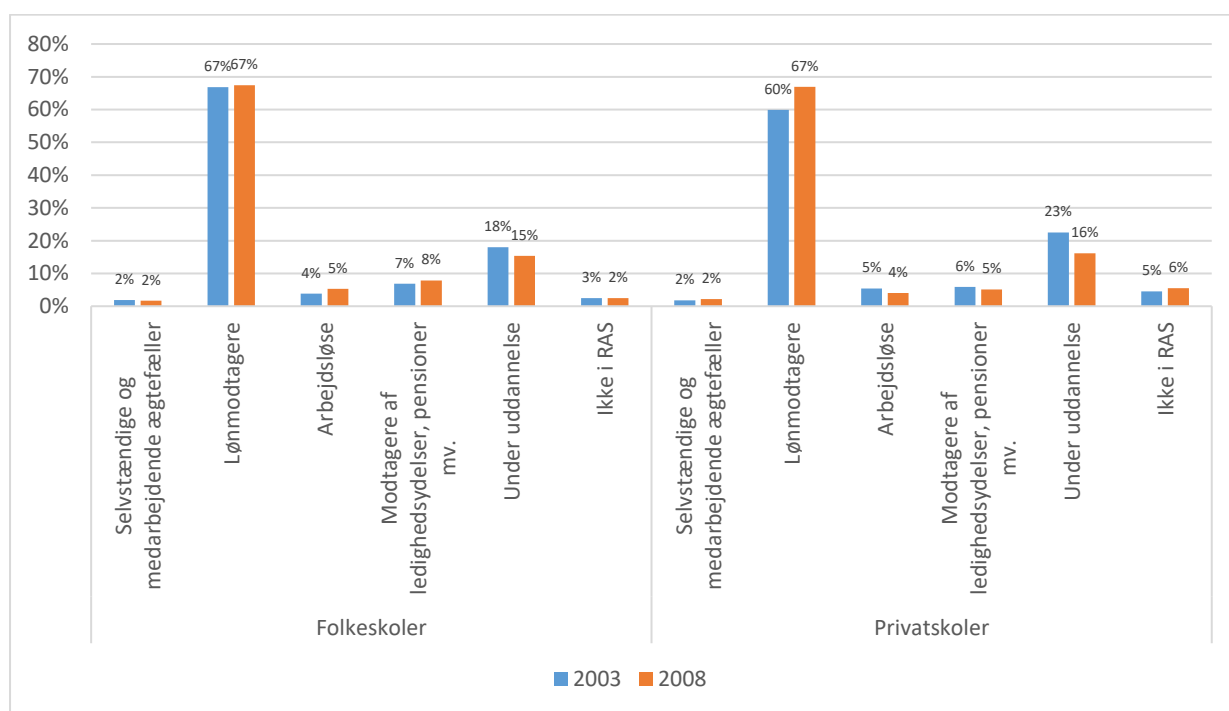
Figur 7.14: Status efter 10 år, børn af mødre m. erhvervsfaglig uddannelse

N_{Folkeskole 2003}: 13846, N_{Folkeskole 2008}: 18576
 N_{private skoler 2003}: 1487, N_{private skoler 2008}: 1969

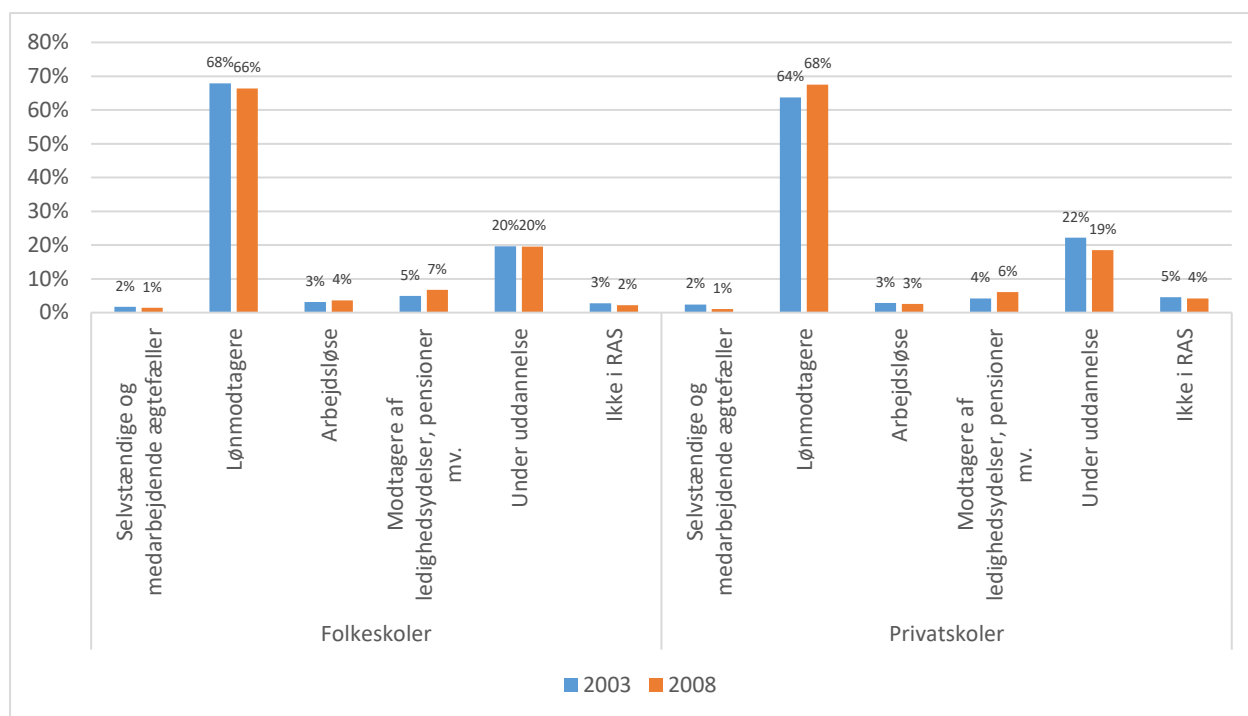
Figur 7.15, 7.16 og 7.17 viser status 10 år efter endt grundskole for elever, hvis mor havde henholdsvis en kort, mellemlang og lang videregående uddannelse. Ved samme analyse foretaget på status 5 år efter endt grundskole var der forskelle på elever fra private skoler i forhold til uddannelse og beskæftigelse og arbejdsløshed og udtræden af arbejdsstyrken for de elever, hvis mor havde kort videregående uddannelse, men ikke for de to øvrige grupper. Ved status 10 år efter afsluttet grundskole er der imidlertid ingen tydelige forskelle mellem eleverne fra de private skoler og fra folkeskolerne for nogle af de tre grupper. De forskelle, der var efter 5 år for elever, hvis mor havde en kort videregående uddannelse, ser således ud til at forsvinde i løbet af den 10-årige periode.

Figur 7.15: Status efter 10 år, børn af mødre m. kort videregående uddannelse

N_{Folkeskole 2003}: 1431, N_{Folkeskole 2008}: 1806
N_{private skoler 2003}: 222, N_{private skoler 2008}: 272

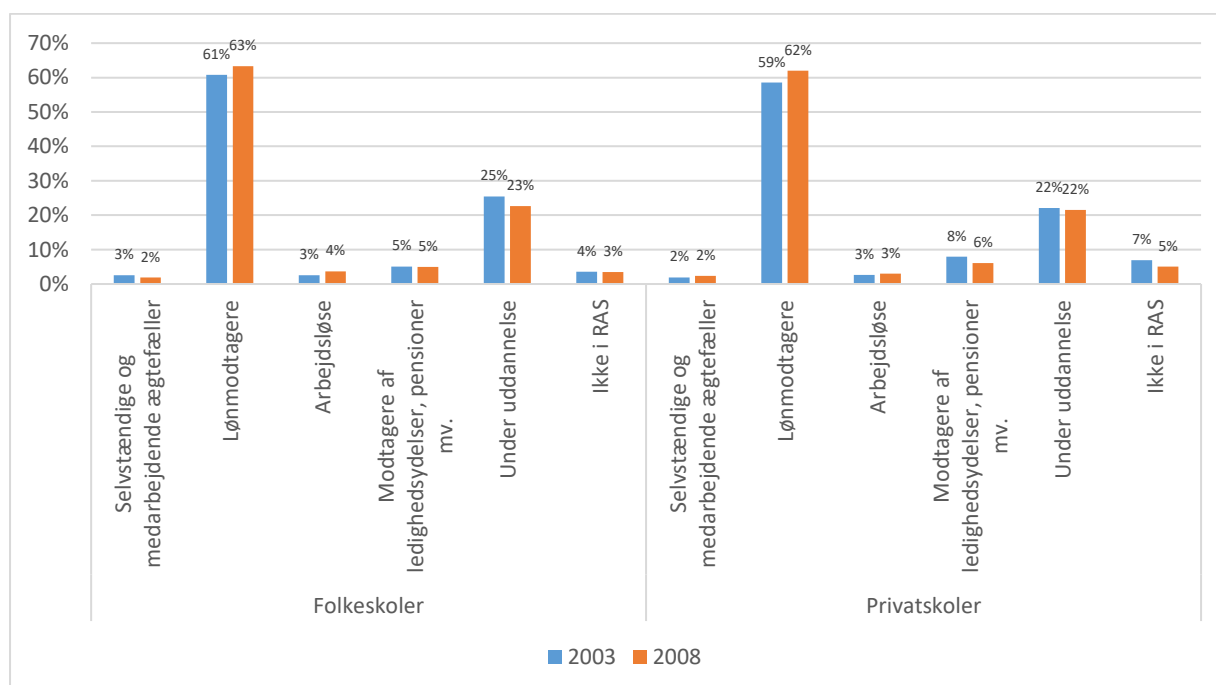
Figur 7.16: Status efter 10 år, børn af mødre m. mellemlang videregående uddannelse

N_{Folkeskole 2003}: 8157, N_{Folkeskole 2008}: 9517

N_{private skoler 2003}: 1243, N_{private skoler 2008}: 1420

Figur 7.17: Status efter 10 år, børn af mødre m. lang videregående uddannelse

N_{Folkeskole 2003}: 1587, N_{Folkeskole 2008}: 2335

N_{private skoler 2003}: 417, N_{private skoler 2008}: 595

Samlet set peger analyserne i dette afsnit i samme retning som de tilsvarende analyser af elevernes status i forhold til uddannelse og beskæftigelse 5 år efter afsluttet grundskole. Det billede, der tegnes, er, at der er forskelle på, hvor stor en andel af eleverne, der er i uddannelse og beskæftigelse eller er arbejdsløse eller helt uden for arbejdsstyrken, når man sammenligner private skoler og folkeskoler. Forskellen ses dog primært for de elever, der kommer fra hjem med lavt uddannelsesniveau fra hjem, hvor forældrene ingen kompetencegivende uddannelse har eller kun har en helt kort kompetencegivende uddannelse. Her klarer eleverne fra privatskolerne sig fortsat generelt bedre, om end forskellene på elever fra private skoler og folkeskoler er blevet mindre fra målingen 5 år efter afsluttet grundskole.

For de elever, der har forældre med længere uddannelser, kan der heller ikke efter 10 år identificeres tydelige forskelle mellem elever fra private skoler og folkeskoler.

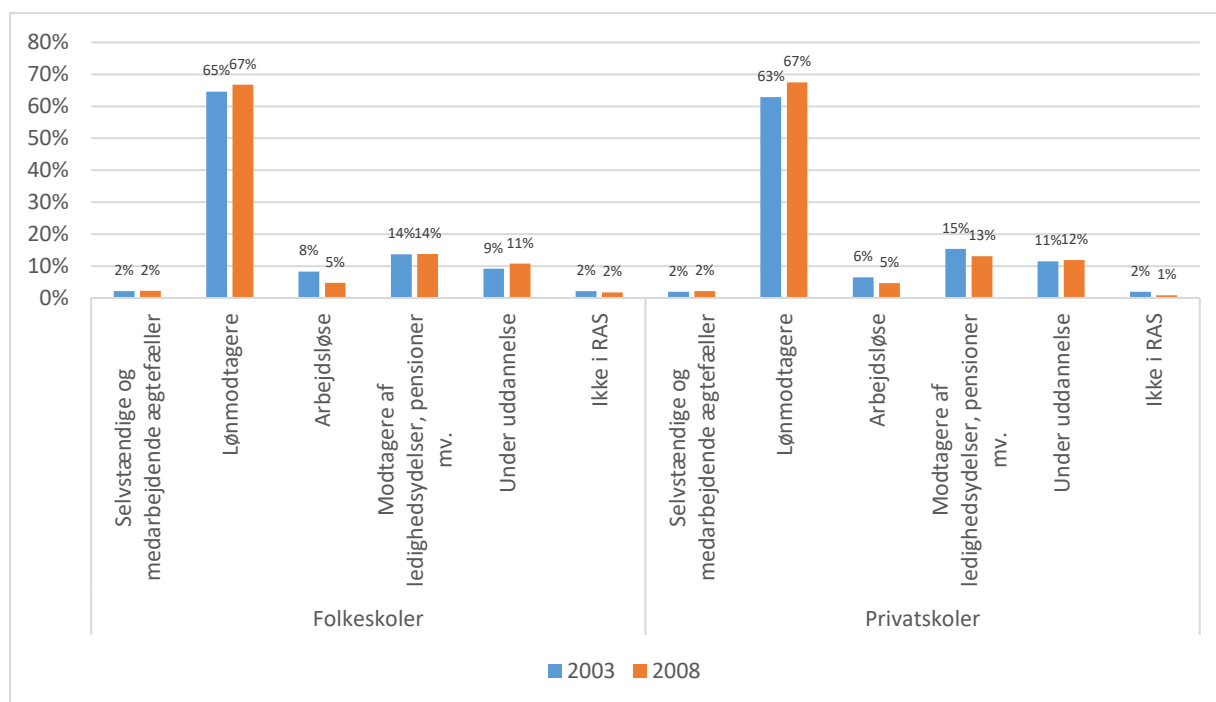
7.4 Karaktergennemsnit ved afslutning af grundskolen

I nedenstående analyseres atter elevernes status i forhold til uddannelse og beskæftigelse 10 år efter afsluttet grundskole. Denne gang sammenholdes status med elevernes karaktergennemsnit ved afslutningen af 9. klasse.

De tilsvarende analyser af elevernes status 5 år efter afsluttet grundskole pegede på, at særligt for de elever, der i 9. klasse lå i nederste kvartil, var der en forskel på status i forhold til uddannelse og beskæftigelse, afhængig af om eleven havde gået i privatskole eller folkeskole. Elever fra private skoler klarede sig lidt bedre end elever fra folkeskolerne.

Ser man på analyserne af status 10 år efter afsluttet grundskole, er denne forskel imidlertid forsvundet, når man ser på de elever, der lå i nederste kvartil ved afslutningen af 9. klasse (figur 7.18). 10 år efter grundskolens afslutning er der således ikke længere forskel på eleverne fra private skoler og folkeskoler, når man ser på, hvordan de klarer sig i forhold til uddannelse og beskæftigelse.

Figur 7:18: Status efter 10 år, elever med karaktergennemsnit i nederste kvartil (0-25%)

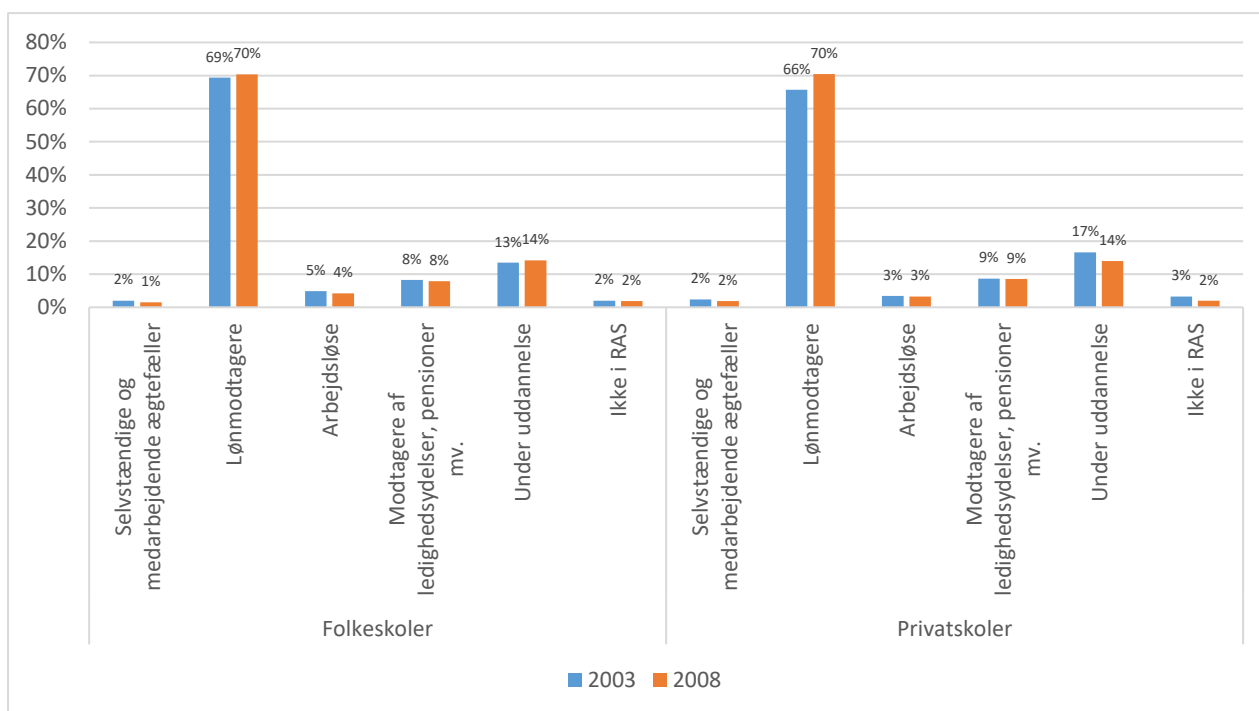
N_{Folkeskole 2003}: 10000, N_{Folkeskole 2008}: 11549

N_{private skoler 2003}: 716, N_{private skoler 2008}: 718

Det samme gør sig gældende for eleverne i de tre øvrige kvartiler. Her er der ikke forskel på elever fra private skoler og folkeskoler 5 år efter afsluttet grundskole, og dette billede fortsætter 10 år efter afsluttet grundskole (figur 7.19, 7.20 og 2.21).

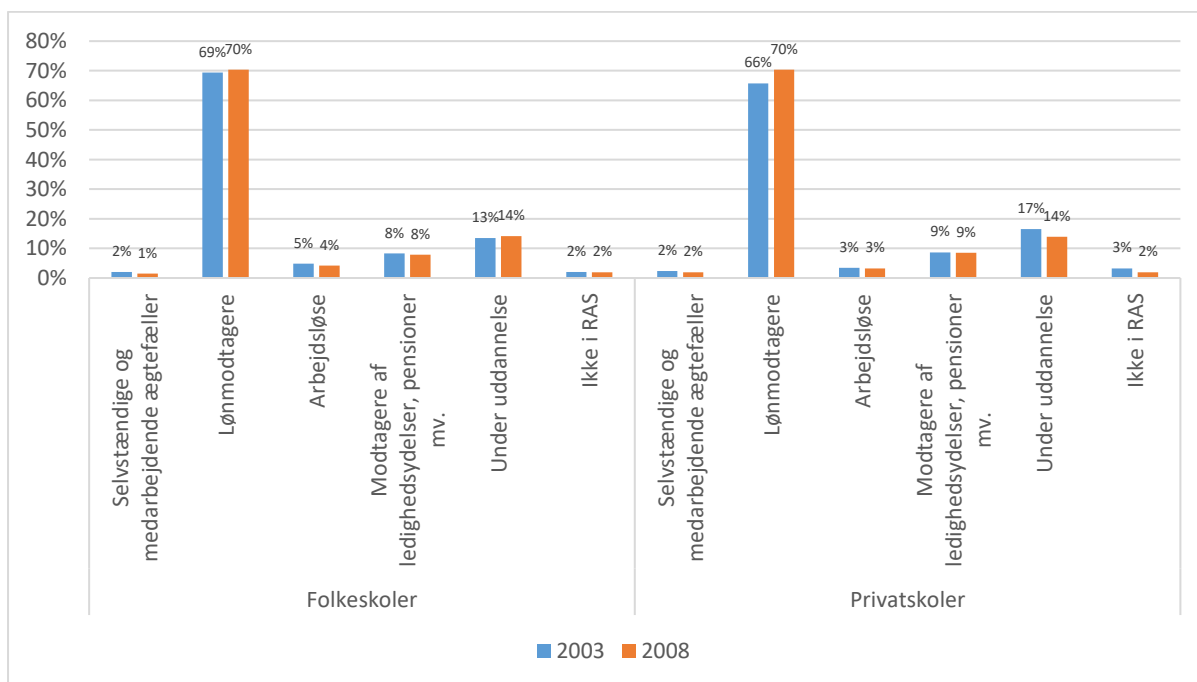

Figur 7.19: Status efter 10 år, elever med karaktergennemsnit i næstnederste kvartil (25-50%)

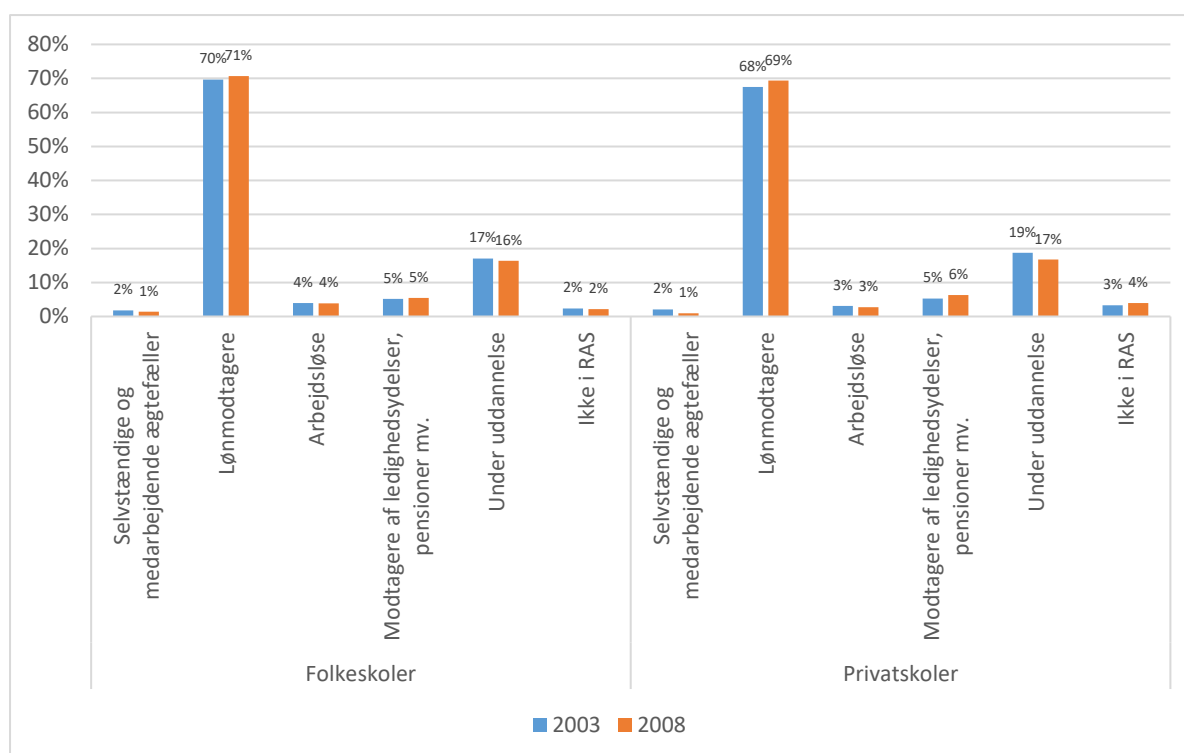
N_{Folkeskole 2003}: 9078, N_{Folkeskole 2008}: 11784
 N_{private skoler 2003}: 1015, N_{private skoler 2008}: 1264

Figur 7.20: Status efter 10 år, elever med karaktergennemsnit i næstøverste kvartil (50-75%)

N_{Folkeskole 2003}: 9869, N_{Folkeskole 2008}: 10924
 N_{private skoler 2003}: 1355, N_{private skoler 2008}: 1560

Figur 7.21: Status efter 10 år, elever med karaktergennemsnit i øverste kvartil (75-100%)

N_{Folkeskole 2003}: 9187, N_{Folkeskole 2008}: 11030

N_{private skoler 2003}: 1481, N_{private skoler 2008}: 1906

Samlet viser analyserne i dette afsnit, at selvom eleverne i laveste kvartil fra private skoler klarede sig lidt bedre i forhold til uddannelse og beskæftigelse 5 år efter de havde afsluttet grundskolen end de tilsvarende elever fra folkeskolen, så holder denne forskel ikke ved længere ind i voksenlivet, men udlignes derimod over tid.

For de øvrige elever er der fortsat heller ingen forskel mellem private skoler og folkeskoler.

8 Elevernes overgang til videre uddannelse og beskæftigelse: Status 15 år efter afsluttet grundskole

I dette afsnit analyseres elevernes status i forhold til uddannelse og beskæftigelse 15 år efter de har afsluttet grundskolen. Analyserne er alene lavet på kohorten fra 2003. Analyserne er grundlæggende de samme som ved status efter 5 og 10 år, men da analyserne kun er lavet for den ældste kohorte, er opsætningen af tabellerne lavet en smule om, fordi de nu kun skal rumme én kohorte. Informationerne i tabellerne er dog fuldt sammenlignelige med de foregående analyser.

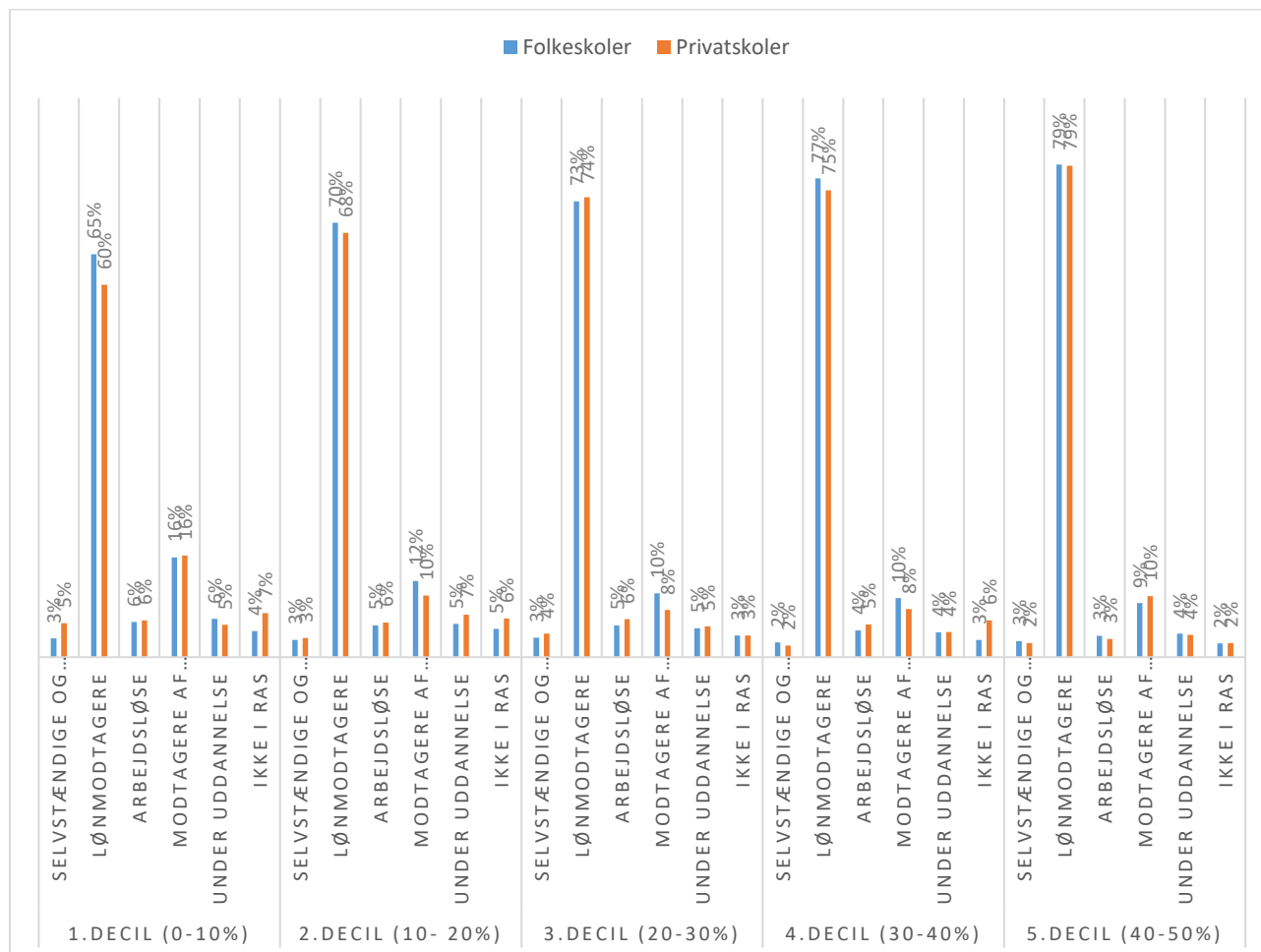
8.1 Forældres indkomst

I figur 8.1 herunder vises elevernes beskæftigelses- og uddannelsesmæssige status 15 år efter afsluttet grundskole for eleverne i de fem nederste indkomstdeciler, fordelt efter om eleven gik på privat skole eller i folkeskole. Figuren er således en samlet fremstilling over status for halvdelen af eleverne fordelt på de fem nederste indkomstdeciler, dvs. deres økonomiske baggrund.

I analyserne af status efter henholdsvis 5 og 10 år kan der identificeres tydelige forskelle mellem elever fra private skoler og folkeskoler, når man ser på elever fra de nederste indkomstdeciler. Denne forskel ser ud til

at forsvinde, når man opgør elevernes status, 15 år efter de har afsluttet grundskolen. Herefter er der ikke længere en tydelig forskel mellem elever fra private skoler og fra folkeskoler, hverken når det kommer til beskæftigelse og uddannelse eller arbejdsløshed og udtræden fra arbejdsstyrken.

Figur 8.1: Status efter 15 år, elever fra de nederste 5 indkomstdeciler

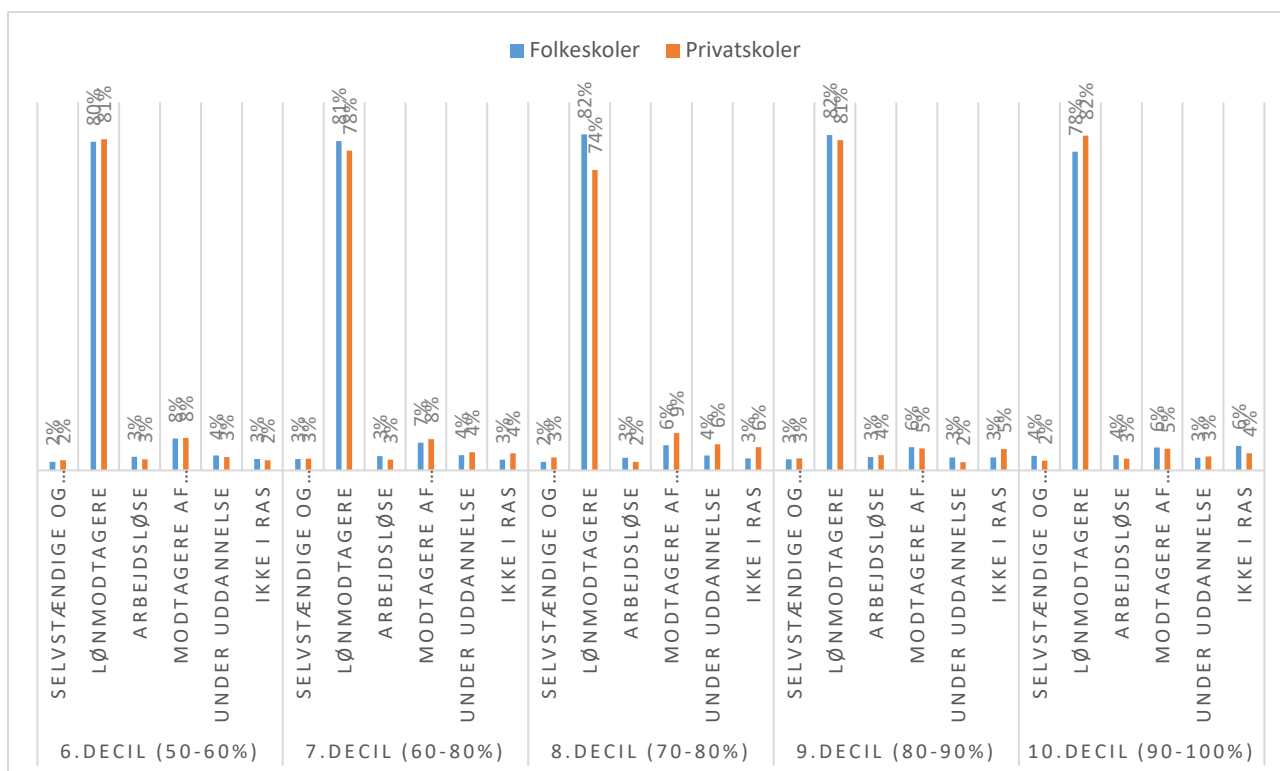
N_{Folkeskole 2003}: 18438

N_{private skoler 2003}: 1715

Figur 8.2 herunder viser elevernes beskæftigelses- og uddannelsesmæssige status 15 år efter afsluttet grundskole for eleverne i de fem øverste indkomstdeciler, og fordelt efter om eleven gik på privat skole eller i folkeskole. Figuren er således en samlet fremstilling over eleverne i de fem øverste indkomstdeciler.

Præcis som det også var gældende ved elevernes status 5 og 10 år efter endt grundskole, så viser status 15 år efter grundskolens afslutning, at der ikke er markante forskelle mellem eleverne fra private skoler og folkeskoler. I det omfang der er forskelle, er forskellene på et enkelt eller to procentpoint, og der er ikke et entydigt mønster i forhold til, hvordan eleverne fra de to skoletyper klarer sig. Den eneste markante forskel er i forhold til andelen, der er i beskæftigelse for elever fra 8. indkomstdecil. Her ligger andelen for elever fra folkeskolen 8 procentpoint højere end for elever fra private skoler.

Figur 8.2: Status efter 15 år, elever fra de øverste 5 indkomstdeciler

N_{Folkeskole 2003}: 17679

N_{private skoler 2003}: 2557

Analyserne i dette afsnit kan således ikke påvise samme tendens, som gjorde sig gældende for analyser af status efter henholdsvis 5 og 10 år efter afsluttet grundskole. Der findes i dette afsnit til forskel fra de tidligere analyser ikke belæg for at konkludere, at de økonomisk mindst ressourcerstærke elever fra de private skoler klarer bedre end tilsvarende elever fra folkeskolerne.

Dette er ganske bemærkelsesværdigt, men samtidig må det også bemærkes, at rigtig meget kan ske over en 15-årig periode, som ikke har noget med grundskolen at gøre, og som der ikke kan tages højde for i disse analyser, der alene ser på status i forhold til uddannelse og beskæftigelse, socioøkonomisk status og skoletype.

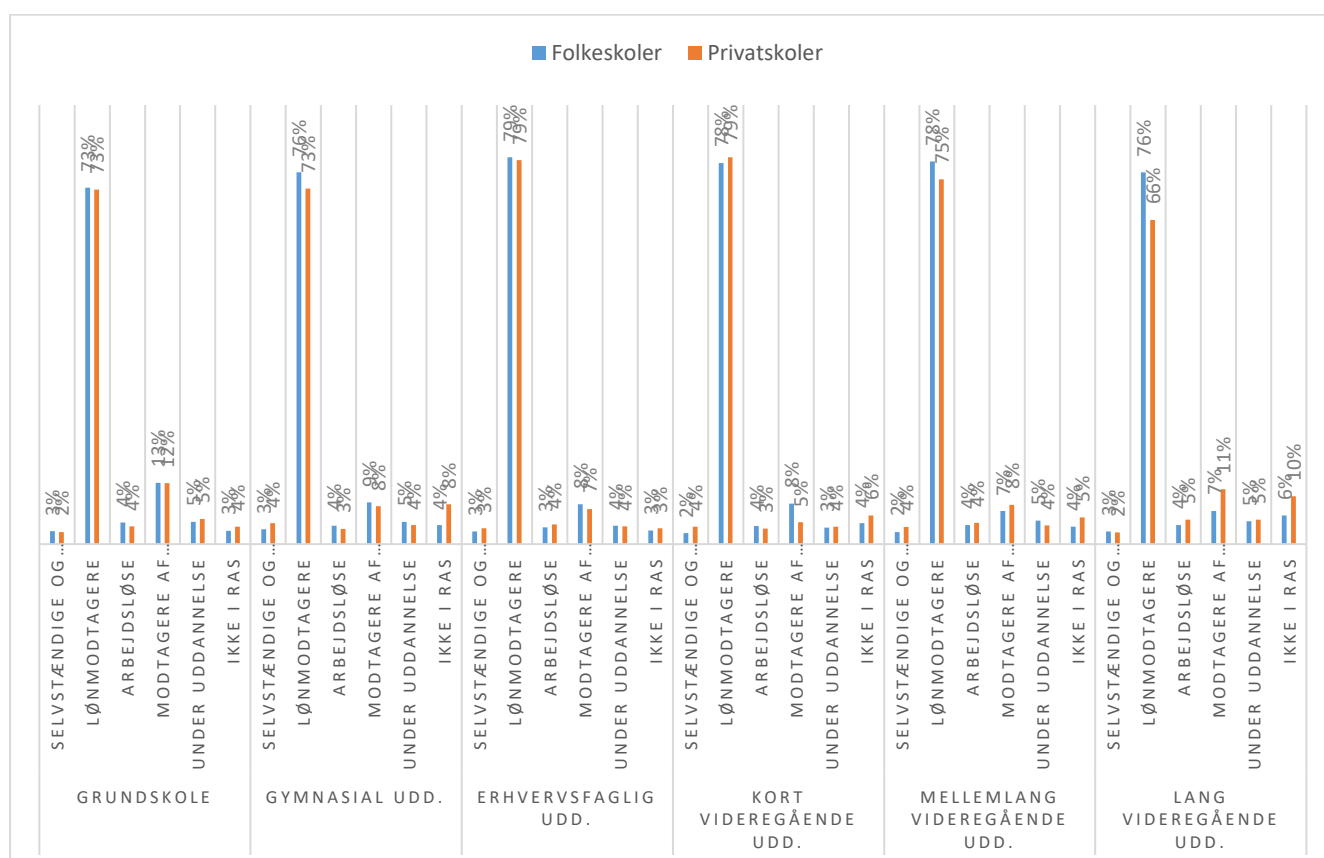
8.2 Mors uddannelsesniveau

I dette afsnit analyseres den beskæftigelsesmæssige og uddannelsesmæssige status 15 år efter afsluttet grundskole for elever fra henholdsvis folkeskoler og de private skoler. Som de tidligere afsnit, ligner analyserne grundlæggende de tilsvarende analyser for samme status 5 og 10 år efter, at eleverne har afsluttet grundskolen. I dette afsnit sammenholdes status med moderens uddannelsesniveau. Denne vises i figur 8.3 herunder.

Til forskel fra analyserne af status 5 og 10 år efter endt grundskole, viser figur 8.3, at der 15 år efter grundskolens afslutning ikke er tydelige forskelle mellem elever fra private skoler og elever fra folkeskoler uddannelses- og beskæftigelsesmæssige status, når denne sammenholdes med moderens uddannelsesniveau.

Hvor særligt de privatskoleelever, hvis mor ingen eller kort uddannelse havde, klarede sig tydeligt bedre 5 og 10 år efter endt grundskole, så er denne forskel ikke længere tydelig, når man ser på status 15 år efter endt grundskole. Ser man på elever, hvis mor har en mellemlang eller lang videregående uddannelse, ligger andelen i beskæftigelse højere for elever fra folkeskolen end for elever fra private skoler. En del af denne forskel kan forklares med, at der for disse grupper er en højere andel af privatskoleleverne, for hvilken, der ikke har kunnet findes oplysninger i den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS). Dette kan f.eks. skyldes, at disse opholder sig udlandet, eller at der af sociale årsager (f.eks. fængsel, hjemløshed mv.) ikke findes registeroplysninger om vedkommendes tilknytning til arbejdsmarkedet.

Figur 8.3: Status efter 15 år, fordelt på mors uddannelsesniveau

N_{Folkeskole 2003}: 40474

N_{private skoler 2003}: 4781

Analyserne i dette afsnit kan således ikke bekræfte tendensen fra de tilsvarende analyser henholdsvis 5 og 10 år efter afsluttet grundskole, og der kan ikke identificeres tydelige forskelle mellem eleverne fra privatskoler og folkeskoler i forhold til uddannelse og beskæftigelse på de målte parametre.

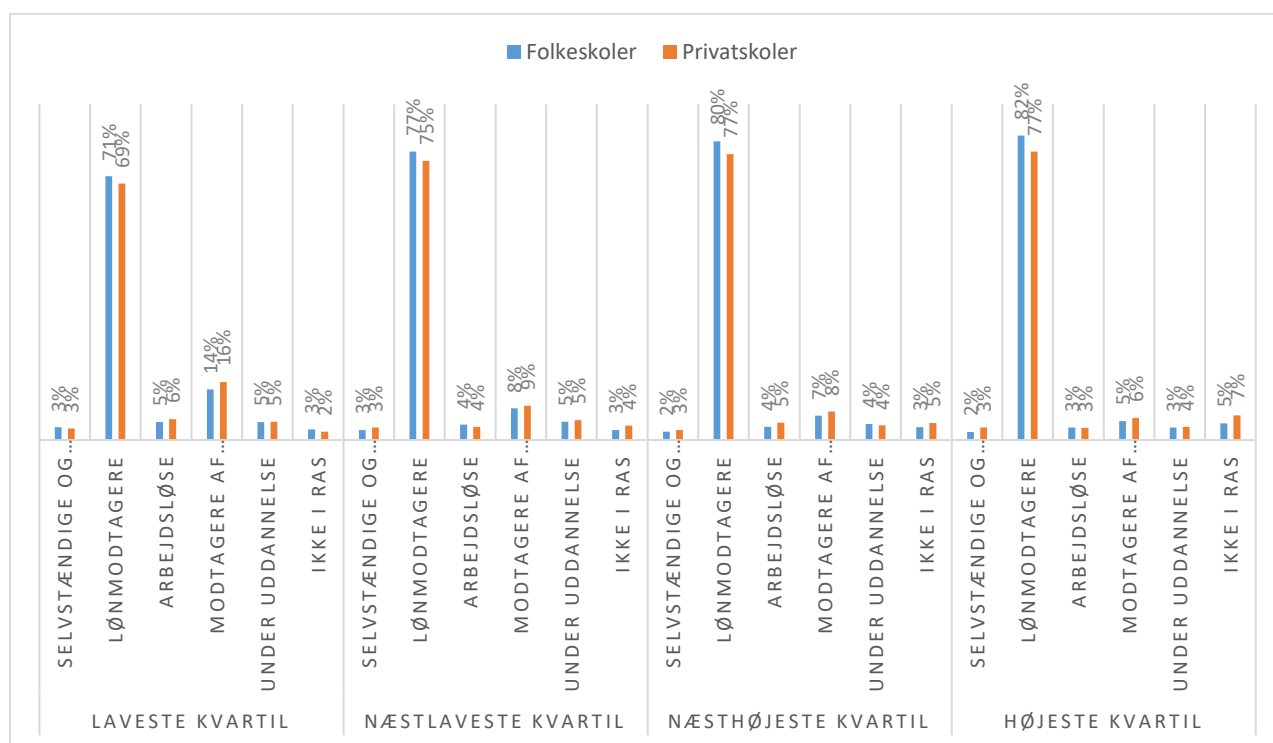
Karaktergennemsnit ved afslutning af 9. klasse

I analysens sidste afsnit sammenholdes elevernes karaktergennemsnit ved afslutningen af 9. klasse med elevernes beskæftigelses- og uddannelsesmæssige status 15 år efter grundskolens afslutning.

Resultaterne af analyserne vises i figur 8.4 herunder. Figuren viser elevens status 15 år efter endt grundskole fordelt på skoletype og inddelt i fire kvartiler efter karaktergennemsnittets størrelse.

Resultaterne viser til forskel fra mange af de øvrige analyser i rapporten, at eleverne fra private skoler nu klarer sig en lille smule dårligere, særligt når man ser på andelen, der i beskæftigelse og udenfor arbejdsstyrken. Forskellene er dog forholdsvis små, og som ved analyserne i forbindelse med mors uddannelsesniveau, er der en større andel af privatskoleeleverne, på hvilken der ikke har kunnet findes oplysninger i RAS, hvilket må formodes at påvirke resultatet.

Figur 8.4: Status efter 15 år fordelt på karaktergennemsnit i 9. klasse

NFolkeskole 2003: 40474

Nprivate skoler 2003: 4781

9 Konklusion

I rapportens første del analyseredes elevsammensætningen i private skoler og folkeskoler for tre kohorter af elever, nærmere beskrevet de elever, der afsluttede grundskolen henholdsvis i 2003, 2008 og 2013. Formålet med denne første del af rapportens analyser var at undersøge, om der er socioøkonomiske forskelle i elevsammensætningen i henholdsvis private skoler og folkeskoler, der skal tages forbehold for eller hensyn til, når elevernes beskæftigelses- og uddannelsesmæssige situation efter endt grundskole analyseres.

Resultatet af analyserne i rapportens første del viser, at selvom der er forskelle i elevsammensætningen i folkeskolerne og de private skoler, så er forskellene i høj grad knyttet til, at de private skoler har en større andel af elever fra de allerhøjeste indkomstkategorier og en lidt mindre andel af elever fra den laveste indkomstkategori. Det samme mønster gælder i forhold til forældrenes uddannelse, hvor private skoler har en større andel af elever med forældre, der har en lang videregående uddannelse og en lidt mindre andel af elever med forældre uden uddannelse. For de øvrige kategorier, for såvel familiens indkomst som forældres uddannelse, er der ingen væsentlige forskelle i elevsammensætningen i de to skoletyper. Samtidig peger analyserne på, at selvom der er forskelle i elevsammensætningen i bunden og i toppen af kategorierne, så er forskellene relativt små, og både folkeskolerne og de private skoler har i vid udstrækning elever fra alle samfundslag. Det vurderes således, at forskellene i elevsammensætningen i henholdsvis private skoler og folkeskoler er så relativt små, at det ikke får afgørende betydning for rapportens videre konklusioner.

Analysernes resultater viser også, at eleverne i private skole generelt klarer sig bedre i forhold til karakterer ved afslutningen af 9. klasse, hvilket er i overensstemmelse med tidligere undersøgelser på området.

I diskussionen om elevsammensætningen på henholdsvis private skoler og i folkeskoler, må det derfor konkluderes, at selvom privatskoler er tilbud, som kræver en grad af egenbetaling fra forældrene, så er skoletilbuddet ikke alene benyttet af de mest ressourcerstærke forældre og elever. Tværtimod er elevsammensætningen i de private skoler ligesom i folkeskolerne ganske bred og forskelligartet, når man ser på elevernes socioøkonomiske baggrund. Analysen kan således ikke bekræfte opfattelsen af, at private skoler på grundskoleniveauet ikke skulle løfte et socialt ansvar i forhold til børn med færrest ressourcer.

I rapportens tre efterfølgende dele analyseres det, hvad der sker med eleverne fra de tre kohorter henholdsvis 5, 10 og 15 år efter de har afsluttet grundskolen. Analyserne fokuserer på status i forhold til uddannelse, beskæftigelse, arbejdsløshed og udtræden fra arbejdsstyrken, og de tager højde for elevernes socioøkonomiske baggrund og deres karakterer ved afslutningen af 9. klasse.

Analyserne viser, at når man ser på status 5 og 10 år efter, at eleverne har afsluttet 9. klasse, så klarer særligt de mindst ressourcerstærke elever fra privatskolerne sig bedre end de tilsvarende elever fra folkeskolen. Dette gælder når deres status sammenholdes med familiens indkomst i barndommen og forældrenes uddannelse. For status efter 5 år gælder denne tendens også, når man ser på de elever, der ligger i den laveste kvartil for karaktergennemsnit ved afslutningen af 9. klasse.

Analyserne peger således på, at når man ser på status 5 og 10 år efter endt grundskole, medvirker privatskolerne i lidt højere grad end folkeskolerne til at øge den opadgående sociale mobilitet hos de mindst ressourcerstærke elever. Dette ses ved, at elever fra lavindkomsthjem og elever fra hjem med ingen eller lav grad af uddannelse i højere grad er i gang med uddannelse og beskæftigelse, når de har gået i en privat skole, end når de har gået i en folkeskole. Ligeledes har denne gruppe af elever fra de private skoler også en mindre sandsynlighed for at være udtrådt af arbejdsstyrken (f.eks. ved at være tilkendt førtidspension) end de tilsvarende elevgrupper fra folkeskolerne. Disse konklusioner stemmer godt overens med en tidligere undersøgelse af private skolars løft af elevernes faglige niveau. Den peger netop også på, at private skoler

særligt løfter det faglige niveau for de mindst ressourcestærke elever, mens det faglige niveau hos de mest ressourcestærke elever i højere grad er upåvirket af om eleven går i en folkeskole eller en privat skole¹².

Analyserne af elevernes status, 15 år efter at de har afsluttet grundskolen, kan dog ikke bekræfte resultaterne fra de foregående analyser. 15 år efter afsluttet grundskole kan der ikke påvises nogen tydelig forskel i beskæftigelses- og uddannelsesmæssig status for elever fra folkeskoler og private skoler. Dette kunne tyde på, at forskellene gradvist forsvinder over tid. Dog er der også forhold af mere metodisk karakter knyttet til den måde data er indsamlet på, der kan have indflydelse på dette resultat. F.eks. er der i en del tilfælde flere privatskoleelever, der ikke findes oplysninger på i RAS efter 15 år, hvilket kan være med til at udviske forskellen.

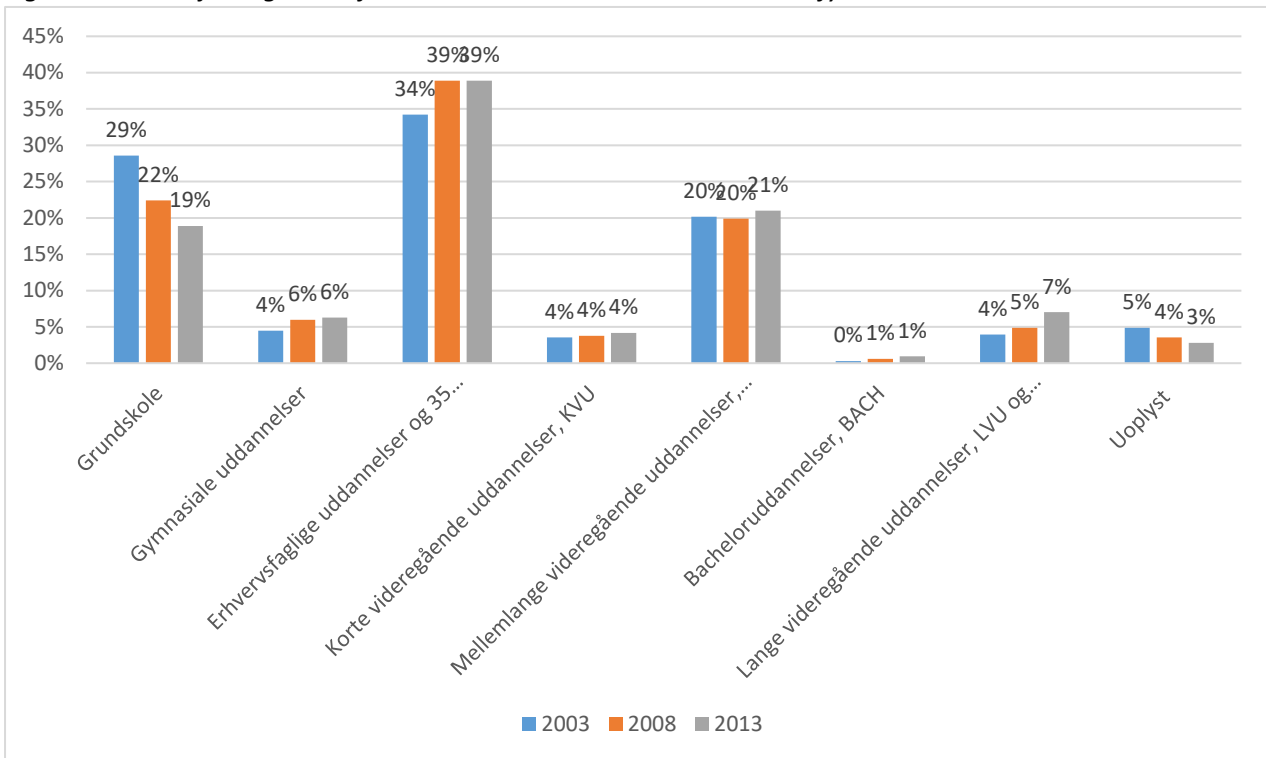
¹² Epinion (2016), "Privatskolernes løft af elevernes faglige niveau", Privatskoleforeningen:
https://privateskoler.dk/media/com_form2content/documents/c1/a1887/f2/EpinionPrivatskolernesLoeftAfElevernesFagligeNiveau.pdf;

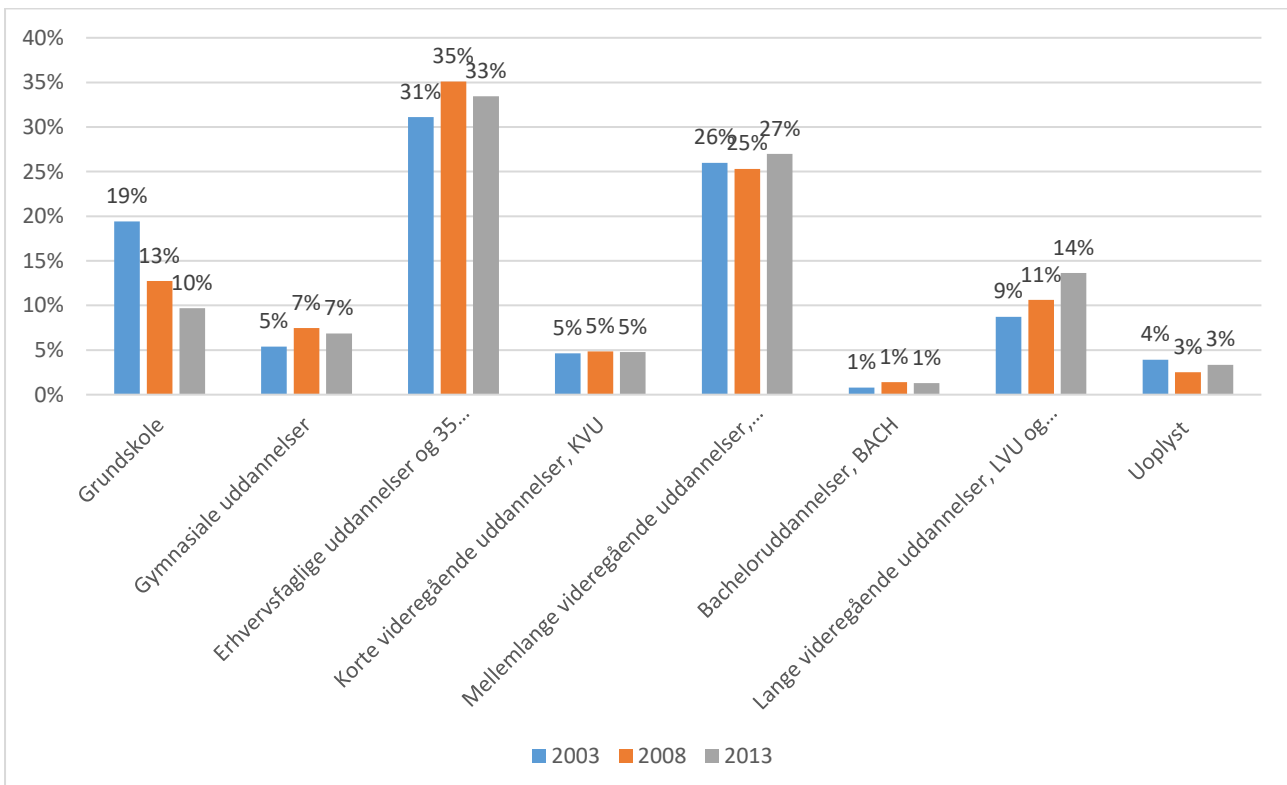
10 Bilag

Bilag 1: forældrenes uddannelsesniveau

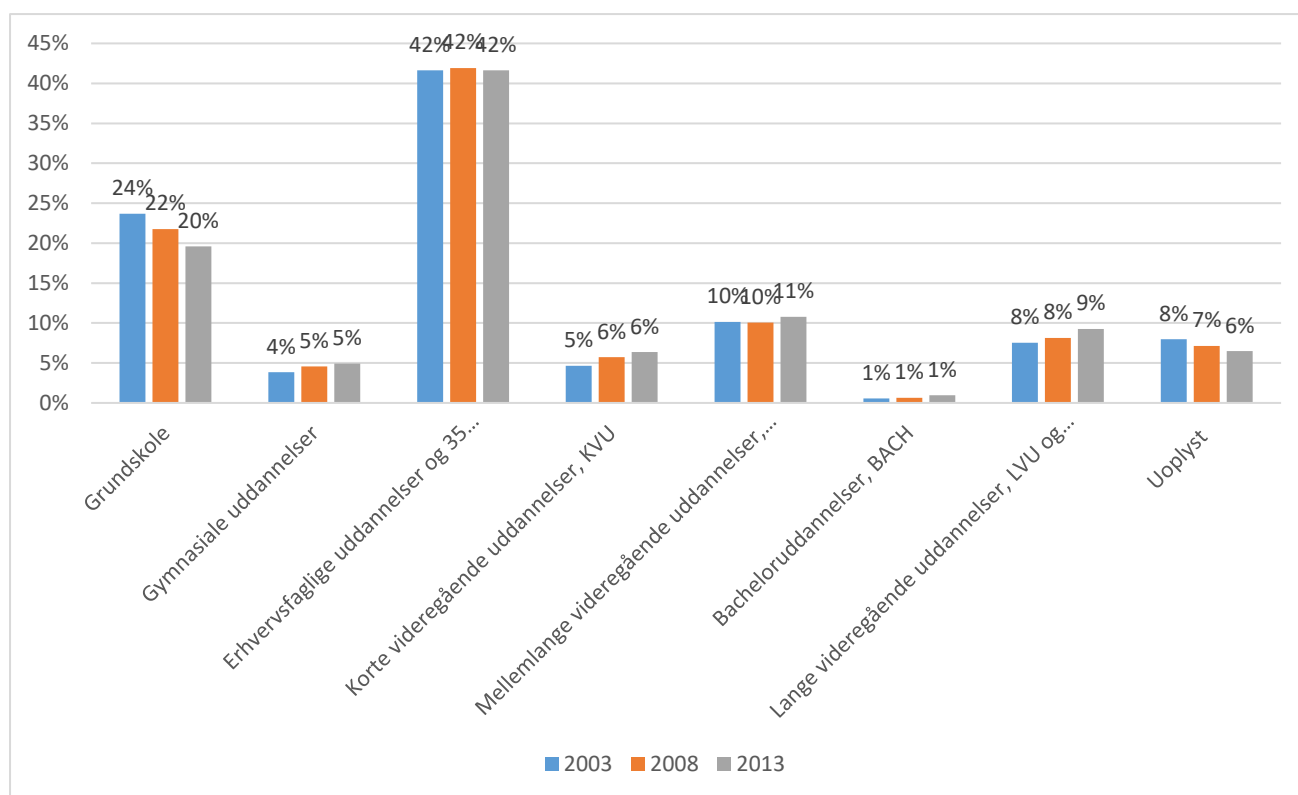
Figur 1: Mors højeste gennemførte uddannelsesniveau det år eleven fyldte 13 år. Folkeskolen

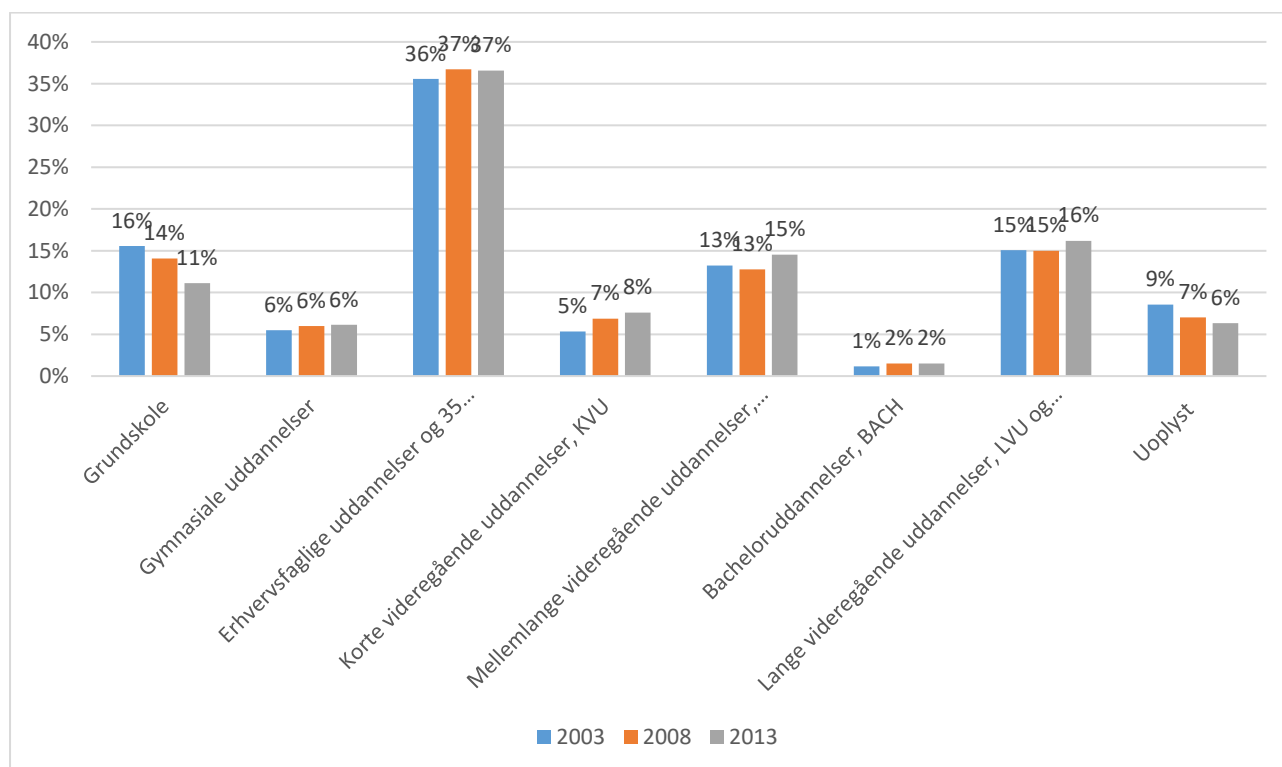
Figur 2: Mors højeste gennemførte uddannelsesniveau det år eleven fyldte 13 år. Private skoler

Figur 3: Fars højeste gennemførte uddannelsesnivea det år eleven fyldte 13 år. Folkeskolen

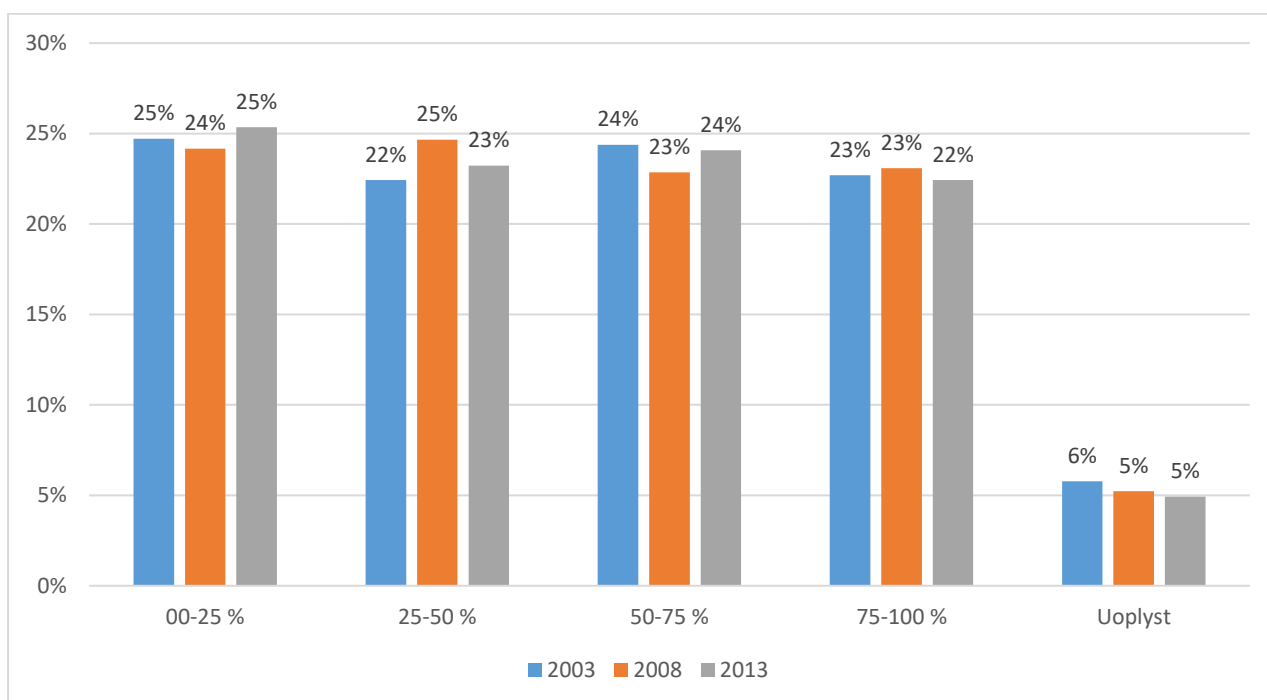

Figur 4: Fars højeste gennemførte uddannelsesnivea det år eleven fyldte 13 år. Private skoler

Bilag 2: Karaktergennemsnit

Figur 5: Karaktergennemsnit ved afsluttende eksamen i 9. klasse inddelt i kvartiler. Folkeskolen

Figur 5.9: Karaktergennemsnit ved afsluttende eksamen i 9. klasse inddelt i kvartiler. Private skoler

